לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום א', י"ח בכסלו תשמ"ו, 1 בדצמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12899 / המחיר — 630.- שקל כולל מע"מ

סופר הביא לחסן שדר מפרס

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

צרפת. — חסן מלך מרוקו השני, יקבל ביום שישי הבא משלחת של יהודים וישראלים יוצאי מרוקו, מארגון "כינוס יהודי מרוקו העולמי".

הפגישה הראשונה עם ישראלים, בתוכם אולי ח"כ רפי אדרי, אחרי הצהרותיו הסותרות של המלך על פגישה עם פרס, תיערך בארמונו הכפרי באזור ורסיי.

ביום שישי, שעה קלה לפני בוא המלך לאליזה, נראה שגריר ישראל עובדיה סופר ניכנס בחופזה לארמון הנשיאות עם מעטפה בידו. הוא שהה בפנים רבע שעה, ולאחר מכן ניבלע במכוניתו. סופר סירב לומר לשם מה בא לשם. הוא אמר, כי אין לביקורו שום קשר עם מלך מרוקו. אך הכל בטוחים, כי המעטפה שהביא הכילה שדר מראש־הממשלה, שמעון פרס, לחסן השני. אולי בשדר זה ענה פרס לתנאים לקיום המיפגש שהציג המלך.

פקיד אמריקני: תיבת־פנדורה נפתחת ביחסי ישראל־ארה"ב

וושינגטון מחפשים סוכנים נוספים

נציגי ישראל איבדו את אמינותם בגלל הכרזות לא נכונות ● המימשל: ישראל מסרבת לשתף־פעולה ● אי.בי.סי.: פרס נפגש עם פולארד ● ירושלים: לא היו דברים מעולם ● הבדיקה בארץ הסתיימה אך טרם הוסקו מסקנות אישיות ● רמזים לעבר הדרג הפוליטי

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב ודליה שחורי, כתבתנו המדינית

וושינגטון. — זרועות החוק של ארה"ב מרחיבים את חיפושיהם אחר מרגלים אחרים הפועלים אולי בוושינגטון.

מקורות יודעי־דבר אומרים, כי חשיפת פרשת הריגול של ג'ונתן פולארד, מחזקת את ידיהם של חוקרי משרד־המשפטים האמריקני, הלוחצים לבדיקה מעמיקה יותר שמטרתה לחשוף מרגלים נוספים.

המקורות אמרו, שאין עדות חד־תכת לכך שיש "פולארדים" נוספים, אך ישנם "חשודים". המקורות אמרו, שסירובה של ישראל לשתף פעולה באופן יסודי יותר עם וושינגטון בפרשת פולארד "פותחת תיבת פנדורה שבאמת יכולה להרעיל את יחסי ישראל־ארה"ב", אמר פקיד אמריקני.

פגיעה ביוזמות

האמריקנים מרוגזים גם מההאשמות בתקשורת הישראלית, כי גם ארה"ב מרגלת בישראל. נראה, כי האשמות אנטי־אמריקניות אלה התמידו עוד יותר את המצב. הפרשן הדיפלומטי של אי.בי.סי. ניוז, ג'ון סקלרי, לשעבר שגריר ארה"ב באו"ם, דיווח, כי ייתכן שפולארד נפגש עם ראש־הממשלה, שמעון פרס, או עם עוזריו, בעת ביקורו האחרון של פרס בוושינגטון.

פרשת פולארד כבר פוגעת בכל־מיני יוזמות בקונגרס שתכליתן להיטיב עם ישראל. נציגי ישראל כבר אמרו לתומכיהם בסנאט ובבית־הנבחרים, לא לקדם בשבועות הקרובים את התחיקה שנועדה להפחית מהריבית על המלוות שלוקחת ישראל. דבר זה עלול לעלות לישראל כמה מאות מיליוני דולרים.

כן קיימת הקפאה כללית של דיונים הנוגעים לעניינים שונים.

(סוף בעמוד 2)

ה"ניו־יורק־טיימס" פירסם מימצאי החקירה בישראל: הועברו לארה"ב ביום ד'

ה"וושינגטון פוסט": רפאל איתן היה ממונה על איסוף חומר מודיעיני־מדעי

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — ה"ניו יורק טיימס" גילה ביום ו', כי חקירה ישראלית פנימית מצאה, שג'ונתן פולארד עבד כסוכן־ביון עבור מחלקה חשאית שעסקה במלחמה בטרור, בהסתמכו על מקור ישראלי רם־דרג כותב העיתון בירושלים, כי החקירה הישראלית בפרשה הושלמה ביום רביעי וממצאיה הועברו לשגריר פיקרינג באותו יום.

על־פי ה"טיימס", הגיעה הבדיקה הישראלית — אשר התנהלה על־ידי פרס, שמיר ורבין — לארבע מסקנות עיקריות: ראשית, פולארד הוא שפנה לישראל באביב 1984, והתנדב להשיג עבורה חומר מסווג, שעשוי לתועלתה. נראה, שהוא מונע על־ידי אהדה רבה לישראל ורק לאחר־מכן ביקש תמורה כספית עבור חלק משירותיו. שנית, הגורם הישראלי שפיקח על פעולותיו של פולארד היה אישיות בכירה בתחום המלחמה בטרור, הקשור עם היועץ לענייני טרור במשרד ראש־הממשלה, מחלקה זו היא סודית ביותר, עצמאית ובודקת את כל צורות הטרור המופעלות נגד ישראל.

על־פי הדו"ח, העביר [illegible] חלק מהמידע שסופק על־ידי פולארד לקהיליית המודיעין הישראלית, בלי לחשוף את המקור ובלי לספר לממונים הפוליטיים שלו על מעשיו.

שלישית, פולארד הציע להשיג עבור ישראל מידע מודיעיני על צבאות ערב וציוד סובייטי בשימושן, ורק בהמשך שירותו סיפק לאיש הקשר שלו בישראל דו"חות אמריקניים סודיים על נושאים רגישים במיוחד, הנוגעים לביטחון ישראל. כתוצאה מהחומר שנאסף, אשר הצביע על העובדה שפעולות ישראליות סודיות ידועות לביון האמריקני, שוכנע מפעילו של פולארד כי ארה"ב מצליחה לחדור למערכת הצבאית בישראל.

אולם על־פי הדו"ח התבקש פולארד לספק דוחות מודיעיניים אמריקניים על פעולות צבאיות ישראליות רבות ככל האפשר, בתקווה שבאמצעותם אפשר יהיה לאתר את מקור הדליפה. בשום מקרה, קובעת החקירה, לא התבקש פולארד להשיג נתונים הנוגעים לביטחון הלאומי האמריקני או למערכות־נשק אמריקניות.

על־פי הדו"ח המסופק ע"י ה"טיימס", הועבר החומר לשני דיפלומטים (סוף בעמוד 2)

קיסר מכחיש השמועות על החלפת פרופ' דורון כיו"ר קופ"ח ● עמוד 4

צפויה היום התנגדות עזה בממשלה לקיצוצי מודעי ● עמוד 20

מודט לערפאת לפעול בגמישות למו"מ ● עמוד 3

ישראל לא מכירה בביה"ד הבין־לאומי בהאג ● עמוד 3

בפעם האחרונה? — אבנרי וצמל נפגשו עם נציגי אש"ף ● עמוד 20

הכנסת תדון בפרשת פולארד

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

חבר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, יוסי שריד (רץ), הגיש ביום שישי האחרון הצעה דחופה לסדר היום בפרשת ג'ונתן פולארד. בהצעתו מדגיש שריד, כי יש להבטיח את השליטה המלאה של הדרג המדיני בשירותי המודיעין והביון של ישראל.

ביום חמישי האחרון דיווח רח"מ לוועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון, על פרשת פולארד. זו הפעם הראשונה שאישיות בכירה מדווחת לפורום של ח"כים על פרשה זו. כתבנו מעיר, כי חל איסור על הדלפות מוועדות המשנה לוועדת החוץ והביטחון.

שמיר בעד "אף־שעל"

"מן הירדן ועד הים, שלנו תהיה לנצח". לא גאולה כהן מ"התחיה" אמרה זאת, ולא פוליטיקאי אחר מן השורה השנייה והשלישית ואילך. מן הימין הלאומני הקיצוני, שאינו נושא בשום אחריות ממלכתית ולכן יכול לתת דרור מוחלט למאוויו. את המשפט הזה, בתוספת פירוש מתגרה ("זוהי קריאת תגר לכל אלה המנסים ללמד את העם שתמורת חלקים מארץ ישראל יבוא השלום. אך השלום לא יבוא תמורת מולדת"), אמר בעצרת פומבית בסוף השבוע שעבר ממלא מקום ראש־הממשלה הנוכחי, ראש־הממשלה המיועד ושר־החוץ הפועל, הוא יצחק שמיר. משום שבכל משטר דמוקרטי פרלמנטרי מקובל, כי הצהרותיו של שר־חוץ מבטאות נאמנה את מדיניות החוץ של ממשלתו, אלא אם כן הוכחשו מיד, לא יוכל אף שר בממשלה להתחמק מן המסקנה, כי דברי שמיר אלה מחייבים גם אותו, וכי זאת היא המדיניות הרשמית של ממשלת האחדות הלאומית: מן הים ועד הירדן, כולה שלנו. ואין פשרה, ואין אף סנטימטר אחד של ויתור על המולדת. מפני שהשלום ממילא לא יבוא תמורת מולדת, כפי שמסביר שר־החוץ, אלא רק אם נישב מהר את ארץ־ישראל כולה.

למשמע דברים אלה, למה בעצם אנו מצפים ממדינאים ערביים שיבואו למשא־ומתן עם ראש־ממשלת ישראל שזו מדיניותה המוצהרת — אף שלגבי דעת הקהל הערבית, גם זו המתונה, הצהרות הסיפוח המוחלט של הגדה המערבית, שוות־ערך להצהרות החיסול של "הישות הציונית" בעינינו. והרי אנחנו, ובצדק, איננו רואים כל טעם לשבת ליד שולחן אחד עם מי שמבקשים "לספח" את מדינת ישראל לתוך מדינה פלשתינית גדולה. אפילו בימי שלטונו של מנחם בגין לא העזו שרי־החוץ דאז, להכריז בפומבי על מדיניות "אף שעל" כאני מאמין מחייב, והשתמשו — כמו בגין עצמו — בניסוחים מעורפלים יותר. אבל יצחק שמיר יודע, שהוא יכול להרשות לעצמו להישמע קיצוני ביותר, בלא שדבריו אלה יעוררו איזושהי תגובה מצד ראש־הממשלה או שרי העבודה. מן הניסיון של העבר הקרוב הוא הסיק את המסקנה הנכונה — מי שמצפצף נשמע, ואין מעזים לבוא איתו חשבון. האחדות מעל לכל.

וזו טעות גורלית, משגה מדיני כבד. בשעה שראש־הממשלה, שר־הביטחון וכל השרים האחרים של מפלגת העבודה, נמנעים, בעקביות מלהשתמש בביטויים כגון "פשרה טריטוריאלית" או "החזרת שטחים", מפני שזה לא כתוב במצע הממשלה, הם מותירים את הזירה להצהרות סיפוח קיצוניות מן הסוג שהשמיע שמיר — שגם הן נוגדות את מצע הממשלה. [illegible] שמעון פרס צריך היה להגיב, ומיד, ובפה מלא להבהיר, כי פנות של ממשלתו לחלוקה, לוויתור על שטחים תמורת שלום. ראש־הממשלה חייב היה להבהיר [illegible] מולדת, הסותרת את כל מאמצי ההידברות וקידום השלום שלו עצמו. יתרה מזו — אם מפלגת העבודה מאמינה, שבסופו של דבר יתכן שלום רק תמורת ויתורים על שטח, עליה לנצל את התקופה [illegible] בכדי להרגיל לכך גם את דעת־הקהל בארץ. כדי לעמוד את הסתף הלאומי, צריך גם להעיז לומר בגלוי לעם מה המחיר: סיפוח ומלחמה או פשרה ושלום.

הצהרת שמיר נועדה לחסום את ההבנה הישראלית־ירדנית, גם המועטה שהושגה עד כה. היא היוותה גם מבחן לרצינות כוונותיו של ראש־הממשלה, שעברה ללא תגובה, מזמינה תקריות נוספות, בעתיד.

נסיונות הפיגוע בישראל בגדה נמשכים

יצחק רון נורה מאחורי אוזנו ופונה לבית־חולים: מצבו טוב

מאת פנחס ענברי וניצה רימון, כתבי "על המשמר" וכתב עתי"ם

אתמול בצהרים נורה ישראלי כבן 40 — יצחק רון מהתנחלות סלעית, הסמוכה לקלקיליה — בצווארו, ע"י אקדח זיקוקים. לא נמצא קליע בגופו ולא נמצא תרמיל במקום.

הדבר היה בשעה 11.30 בערך כאשר יצחק רון וחברו התעכבו ליד רוכל בגדים בכניסה לשוק. אלמוני התקרב אליהם, ירה, ו"בלע" בפרדס סמוך.

מקור בטחוני מסר לכתבנו, כי עדי־ראייה ערבים שיתפו פעולה עם החוקרים. לפיכך, כאשר הוחלט להטיל עוצר באיזור השוק, איפשרו לכל הסוחרים להכניס את סחורותיהם בצורה מסודרת לחנויות.

לא גילו עוינות

יצחק רון נפגע בראשו, היה בהכרה מלאה. שתי הנשים שהיו עימו עצרו נהג מונית מקומית, וזה הסכים להסיעם לבית־החולים בכפר־סבא. יצחק רון סיפר אחר־כך, כי הסביבה הקרובה לא גילתה עוינות כלפיהם והם לא הופרעו מלהתפנות. מבית־החולים "מאיר" הועבר יצחק רון לביה"ח "בילינסון". ושם, לאחר סדרת צילומי גולגולת ולאחר שלא ניתגלו בה רסיסים, הוא אושפז במחלקת אף־אוזן־גרון. [illegible] הרופאים כ"קלה".

צעיר נפצע

אנשי מג"ב הגיעו תוך דקות למקום האירוע וכל הישראלים פונו. עשרות כלי־רכב, ערביים וישראליים, הצטופפו בכניסה לעיר. נשים בהריון וילד שניכוה הורשו לצאת מן העיר ותושבי קלקיליה הורשו להיכנס לתוכה. התקרית אירעה בשעה 1 בצהריים.

צעיר מקומי שלא ציית לאזהרות חיילי צה"ל, נורה ברגלו בתום מירדף בפרדס סמוך — משפחתו העבירה אותו לביה"ח "מאיר" בכפר סבא. 30 תושבים מקומיים נעצרו לחקירה.

לא פגיעה ראשונה

לכתבת עתי"ם שביקרה במחלקת אף־אוזן־גרון בבית־החולים "בילינסון" בפתח תקווה, בה (סוף בעמוד 2)

יצחק רון בבי"ח "מאיר". אחרי־כן הועבר ל"בילינסון" (צילום: ראובן קפלן, "חדשות")

הסתדרות עובדי המתכת החשמל והאלקטרוניקה

טכס חלוקת תעודות

"קרן הסתדרות עובדי המתכת החשמל והאלקטרוניקה"

מתקיים היום, יום א', 1.12.1985 בשעה 16.30 בוועד הפועל, אולם קומה 7, בהשתתפות:

חה"כ ישראל קיסר — מזכ"ל ההסתדרות

חה"כ יצחק גלעדי — מזכ"ל ה.ע.מ.ח.א.

תכנית אמנותית עשירה

ישיבת מועצת המנהלים של על המשמר

הערב, יום א' 1.12.85 בשעה 19.00 בחדר הישיבות

אירגוני הרופאים ועובדי בתי החולים מבטיחים:

מאבק חסר פשרות, החל מיום ב' אם לא ימצא פתרון למצוקת בתיה"ח

הרופאים ממתינים לתוצאות ישיבת הממשלה ביום א' שבה ידונו מסקנות ועדת־יעקבי, שבהן המלצה להזרים 17 מיליון דולר לקופ"ח — 10 מיליון דולר מהאוצר והיתרה מקופת ההסתדרות

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

אירגוני הרופאים, האחיות והעובדים בבתי־החולים הממשלתיים ושל קופת־חולים ממתינים לתוצאות הישיבה של הממשלה ביום א' שבה אמורה הממשלה לדון במסקנות ועדת יעקבי.

כידוע, הוועדה גיבשה והציעה להזרים לקופת־חולים בזמן הקרוב יותר מ־17 מיליון דולר, מזה 10 מיליון דולר מקופת האוצר ואת הנותר מקופת ההסתדרות הכללית. כן מצפים להסרת "ההסגר" ששם משרד האוצר על קופת־חולים הכללית. הסגר האוסר על קופת־חולים הכללית נטילת אשראי בנקאי. אם לא ימצא פתרון ומני לפחות, יצאו העובדים ל"מאבק חסר־פשרות" שכן שוב לא יהיה כסוי למשכורות.

נגד רפואה שחורה

בהופיעו לפני הסטודנטים בטכניון אתמול אמר השר מוטה גור, כי המשרד רושם התפתחות מדאיגה ובלתי נסבלת של רפואה שחורה בבתי־חולים ממשלתיים וציבוריים. הנתונים הם כמובן לא רישמיים אך מהבדיקה עולה שהפניה לרופא במרפאתו הפרטית כדי לקבל טיפול וניתוח במחלקות של בתי־חולים ציבוריים נובעת מהשיבוש בהזרמת כספי התקציב. השיבוש הזה גורם להארכת תורים. מכאן פונים החולים לרופאים ומשלמים להם מתחת לשולחן כדי לזכות בהקדמת הטיפול. שר הבריאות אמר כי הוא מתכוון לפעול במספר מישורים: להיאבק בכל כוחות נגד השיבושים בהזרמת הכספים, לאפשר פתיחת חדרי ניתוח במשמרת שנייה; להתיר לרופאים בכירים להגיש שירות בתי־חולים פרטיים ועל־ידי כך להוריד את הלחץ על מחלקות בבתי־חולים ציבוריים. בהזדמנות זו נמסר לכתבנו כי משרד הבריאות פנה ליועץ המשפטי לממשלה וביקש פעולה נמרצת נגד הרופאים המבצעים פרקטיקה פרטית במסגרת מוסד ציבורי.

מטה מאבק

המטה ההסתדרותי להצלת מערכת הרפואה הציבורית־שיוויונית, בראשותו של חבר הוועדה המרכזת נחום פסה, התכנס אתמול לישיבת חרום והחליט פה אחד לפעול לאלתר באמצעים ארגוניים וציבוריים למען המשך קיומם של שירותי הבריאות במדינה ותיפקודם באמצעות קופת־חולים שמספקת שירותי בריאות ורפואה ל[illegible] מכלל האוכלוסיה במדינת־ישראל. בפני המטה הוצגו נתונים מדאיגים ומחרידים באשר למצב המערכת בכללה, והסכנה המוחשית להתמוטטות תוך זמן קצר אם לא יוזרמו ברחיפות המשאבים הממלכתיים לקיומה השוטף של המערכת הרפואית הפועלת על בסיס ציבורי־שיוויוני ועקרונות העזרה ההדדית.

בתיה"ח הפרטיים: הפעם לא נשליך הזקנים החוצה

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

בפגישה שהתקיימה בין ארגון בתי חולים פרטיים ובין שר הבריאות הבטיחו מנהלי בתי החולים הפרטיים שלא לנקוט שום צעד של הוצאת חולים ממוסדות אישפוז שלהם, על אף המצוקה הכספית. המצוקה נובעת מעיכוב בהעברת כספים ובן משחיקת התעריפים. במקרה חרום יבואו נדברים עם שר הבריאות ויעשו הכל כדי שלא לפגוע בחולים גם אם הדבר יהיה כרוך בהפסדים כספיים.

עוד עולה ניסתה להתאבד

טיפול פסיכולוגי נסיוני למניעת התאבדויות בקרב עולי אתיופיה

עד עתה אירעו 11 מקרי התאבדות בקרב יהודי אתיופיה

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

עולה מאתיופיה ניסתה אתמול להתאבד במרכז הקליטה בטבריה, כאשר קפצה מקומה חמישית. היא נחבלה באורח קשה בכל חלקי גופה ופונתה לבית החולים "פוריה", שם היא עוברת סידרת טיפולים וניתוחים.

מנהל מרכז הקליטה הקים צוות מיוחד, שיבדוק את סיבות נסיון ההתאבדות, כדי למנוע מקרים נוספים בעתיד.

ממשרד הבריאות נמסר, כי לאור ריבויים של מקרי התאבדות בעדה האתיופית (11 מקרים) מיישם המשרד פעולת מנע נסיונית שתימשך שלושה חודשים. בשלב זה מיושם הטיפול באיזור נתניה, שם נמצא ריכוז גדול של עולי אתיופיה, ואם יצליח, יונהג גם במקומות אחרים.

משרד הבריאות שבדק את הסיבות להתאבדויות מצא, כי הרקע לרוב המקרים הוא התלאות והיסורים בדרכם לארץ, אובדן בני המשפחה הקרובים, וקשיי ההסתגלות בארץ. בכנס על השכול, שנערך לאחרונה בירושלים אמר ד"ר אריאלי, שהעולים חוו טראומות המזכירות במידה רבה את השואה. נמצא גם מאפיין גילי — מרבית ההתאבדויות קרו בקרב הצעירים דווקא. ואחת הבעיות היא שההתאבדויות קורות במפתיע, והמתאבדים אינם מוזהרים ואינם מאיימים.

הדו"ח ממליץ, בין השאר, להקדים ולהעביר את העולים ממרכזי הקליטה לדיור קבע, זאת כיוון שהחיים באפס מעשה, וללא חלוקת התפקידים המסורתית בתוך המשפחה, אינם בריאים וגורמים לערעור המירקם הערכי של חיי המשפחה והקהילה האתיופית.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

ישיבת המרכז

תתקיים ביום ד' 4.12.85 בשעה 15.30 באולם "אוהל־שם" רח' בלפור תל־אביב.

על סדר היום:

א. אישור נוהל בחירת המועמדים לוועדה המרכזת;

ב. בחירת מועמדי מפ"ם לוועדה המרכזת;

ג. דיון מדיני.

החברים מתבקשים לדייק.

שים לב: שעת הישיבה הוקדמה ל־15.30.

***

הוועדה הפרסונאלית

מתכנסת ביום א' 1.12.85 בשעה 15.00 במועדון בית הקיבוץ הארצי.

***

ריכוז מפ"ם

מתכנס ביום א' 1.12.85 בשעה 17.00

***

הכנס של עובדי המדינה עם ראובן בן־עמי מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה

נדחה

עקב ישיבת המרכז

מזג האויר

תשקיף לשבת: ממטרים פזורים בצפון הארץ ובמרכזה. טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות ליום ו': ירושלים: 10 עד 23, רמת הגולן: 13 עד 24, נהריה: 12 עד 28, צפת: 12 עד 20, חיפה: 18 עד 26, טבריה: 15 עד 25, נצרת: 14 עד 25, עפולה: 10 עד 28, שומרון: 10 עד 25, תל־אביב: 13 עד 25, נמל תעופה בן־גוריון: 10 עד 27, עזה: 14 עד 23, באר־שבע: 11 עד 28, אילת: 14 עד 29. (עתי"ם)

משרד החינוך קיצץ 19 משרות קציני ביקור סדיר

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

בניגוד מפורש להתחייבות שר החינוך והתרבות יצחק נבון, קיצצו משרדו והרשויות המקומיות 19 מתוך 100 משרות קציני ביקור סדיר (קב"סים), העוסקים במניעת נשירה מבתי הספר. כן קוצץ רבע, בערך, מתקציב הפעולות שעומד לרשות הקב"סים. משרד האוצר תובע עתה לקצץ את מחצית הקב"סים שנותרו, במסגרת שנת התקציב הבאה. הקב"סים מטפלים ב־8000 תלמידים הנמצאים על סף נשירה.

לשאלת כתבנו השיב הממונה על התקציב במשרד החינוך, עדי הרשקוביץ, כי הרשויות המקומיות חרגו מן התקציב ובכך חייבו את משרד החינוך לממן קב"סים מעל לתקציבו המאושר. השנה הידקו משרדי האוצר והפנים את הפיקוח על הרשויות ומימשו החלטות משנים קודמות בדבר שמירה על מסגרת התקציב. הבטחת השר נבון לנציגי הקב"סים, כי לא יקוצצו 20 משרות, נתקיימה.

הפורום יתכנס ב־9.12.85 יום שני

הנושא: לקראת ועידת הקיבוץ הארצי

המחלקה להשכלה

מסך ראשון

צפיחית בדבש של צ'כוב

"דבש פראי", מחזה הנעורים מאת אנטון צ'כוב, מוצג לא רק בקאמרי בתל־אביב, אלא גם בעשרות במות באירופה. אולי גרם לכך עיבודו של מייקל פריין, שהכל נזכרו לפתע במחזה המוזר הזה. המתחיל כאלגיה זעיר־בורגנית של חיי שיעמום בכפר הרוסי, ומסתיים בפארסה אכזרית, כמעט כשל פיידו הצרפתי; בניגוד למקובל בקומדיות, במותו המגוחך משהו של הגיבור הראשי, פלטונוב. שאותו מגלם דורון תבורי בתנופה רבה, ובלי לבחול באמצעים, בכשרונו הרב ולעיתים בהגזמה, שאילו רק אחד הבמאים המעולים שלנו, היה חייב לבלום.

המחזה מלא הזדמנויות, שהשחקנים מנצלים בצורה מבריקה: תיקי דיין, באישתו התמימה עד טיפשות של פלטונוב, יוסי גרבר בבעל־אחוזה שיכור, ראובן שפר בשליח בית־דין כמעט מיסטי, ושלמה וישינסקי בתפקיד מוז'יק וגנב־סוסים בעל לב רוסי אמיתי.

אדריאן ווקט העמיד על בימת הקאמרי יער־לבנה רחב ידיים, [illegible] זה נחוץ לאוירה המזכירה לעיתים את "כטוב בעיניכם". אלא שפלטונוב הוא רק פעיל מאוד, למרות רוחו הנכאה ושיגאונו העצמית.

זהו לא רק שיפוט ראשוני, המבטא את יתר יצירותיו הגדולות של צ'כוב, אלא מחזה מרתק. אם כי בעיניי דווקא הרכבת הדורסת את פלטונוב בסיום אפקט בימתי שצריך לחמם יוצאת לא משכנעת, ועוד נשוב לדון בכך.

גיורא מנור

כחול־לבן: בנק פרטי על ארבעה גלגלים

מאת אבי בניהו כתב "על המשמר"

שוטר במשטרת תל־אביב שהבחין אתמול במכונית מרצדס חשודה והחליט לחפש בה הביא לתפישתם של סכומי כסף גדולים מכל העולם.

בחיפוש בתא המטען של המרצדס נמצאו: 16,218 דולרים; 6720 מרקים גרמניים, 1171 לירות שטרלינג; 90 דולר אוסטרליים, 240 פרנקים שווייציים; 500 פזטות ספרדיות; 30 פרנקים צרפתיים, 1000 פזוס ארגנטיניים, 100 לירטות איטלקיות ו־1450 דינרים.

נהג המכונית, 48, תושב בת־ים וערבי מעזה שהיה לצידו ואשר לו היו שייכים הדינרים, נעצרו לחקירה.

תינוק מת לאחר שהוכנס בטעות לקרור בבית־חולים בג'נין

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

המינהל האזרחי הקים ועדת חקירה לבדוק נסיבות מותו של תינוק בבית־החולים בג'נין לפני זמן־מה. אם התינוק הגישה אתמול תלונה למינהל האזרחי. היא טוענת כי התינוק הובא לבית־החולים לטיפול. האחות חשבה שהוא מת והרופא קבע את מותו מבלי לעשות בדיקה, הוא הוכנס לחדר ההקפאה של חדר המתים ואולם המקפא לא פעל. למחרת בבוקר התברר, כי הוא חי אך היה מאוחר מדי להציל את חייו.

משרד הבטחון יחדל לשלם האגרה עבור נכי צה"ל

מאת אתי רונאל, כתב "על המשמר"

משרד הבטחון עומד להפסיק את הסובסידיה עבור אגרת הטלוויזיה לשלושים אלף נכים — הודעה על כך נמסרה אתמול לרשות השידור. עתה תאלץ רשות השידור להוציא לנכים הודעת תשלום על 40 אלף שקל החל מדצמבר ש.ז.

הנהלת הרשות ביקשה לעכב את משלוח ההודעות לנכים עד אשר תדון עם צמרת משרד הבטחון בדרך להעביר את רוע הגזירה, הרשות רואה טעם לפגם "בשיסוי" גופי הרשות בנכי צה"ל. עם זאת לא תוכל הרשות לספוג את הגרעון שעלול להגיע למליון דולר. לו הודיע משרד הבטחון לרשות על כוונתו בתחילת שנת הכספים ניתן היה אולי לפעול כנדרש, אמרו אתמול חוגים מהנהלת רשות השידור.

לראשונה: נציגים ערביים במועצת מגדלי הירקות

לראשונה מאז קום המדינה השתתפו אתמול, בישיבת מועצת ארגון מגדלי הירקות של המרכז החקלאי, שלושה חברים ערביים כנציגי הקואופרציה הערבית.

החברים הערביים צורפו למרכז החקלאי ולמועצת ארגון מגדלי הירקות, אחרי מאבק שנמשך כעשר שנים ואשר נוהל על־ידי מחמוד יונס, מזכיר הקואופרציה הערבית.

שלושת החברים הערביים שהשתתפו בישיבת המועצה הם: אחמד מוסטפה רייאב מתמרה, מוחמד אניס מסראווה מבקעה אל־גרביה ועיד סלים מקיבלה. האחרון נבחר גם כחבר במזכירות הפעילה של הארגון.

(שע"ד)

קרן א.מ.י. לאמני בימה

הודעה על אסיפה כללית של חברי ועמיתי הקרן

ניתנת בזה הודעה כי ביום שישי 6 בדצמבר 1985 בשעה 10.45 יתקיים במשרדה הרשום של האגודה בשדרות רוטשילד 50 תל־אביב, אסיפה כללית שנתית של חברי ועמיתי האגודה.

על סדר יומה יעמדו הנושאים הבאים:

1. דוחות כספיים לשנת 1984.
2. שונות.

הוועד המנהל

המוסף הכלכלי השנתי 1985

בסוף החודש (דצמבר 1985) נוציא לאור כמנהגנו מדי שנה בשנה מוסף כלכלי שנתי 1985

מפעלים ומוסדות אשר טרם הבטיחו השתתפותם במודעת פרסום, מתבקשים להתקשר בהקדם בטל: 03-378833

"על המשמר" מחלקת מודעות

שמיר יסכים בקבינט ליציאת צוות המנכ"לים לקאהיר לשיחות־טאבה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר", וכתב סוכנות הידיעות הצרפתית בקאהיר

הקבינט ידון הבוקר בנושא טאבה, לקראת יציאת צוות המנכ"ל לקאהיר מחר בערב. נראה, כי המשלחת תצא לבסוף גם בהסכמתו של שר־החוץ, יצחק שמיר, שיעמיד לכך מספר תנאים. השיחות יימשכו 3 ימים.

שמיר יתנה את צאתה של המשלחת בכך, שבהיותה בקאהיר היא תקבל את דו"ח ועדת החקירה על ראס־בורקה. תנאי אחר הוא, שהשיחות עם המצרים לא יתקיימו רק על טאבה אלא על כל מערכת היחסים שבין שתי המדינות, לרבות הרחבת הנורמליזציה והחזרת השגריר המצרי לישראל.

נראה, כי שמיר החליט לא להתנגד ליציאת צוות המנכ"לים, כדי לא לעורר משבר חדש עם ראש־הממשלה, שמעון פרס, שדעתו היתה נחושה, כי הצוות ייצא בכל מקרה. ולכל היותר — בלי נציגות מטעם משרד־החוץ. כן נמצא עתה הליכוד במיעוט בקבינט, עקב שהייתו בחו"ל של אריאל שרון.

יצוין, כי ראש־הממשלה מעוניין עתה ביותר בחידוש השיחות עם מצרים, מאחר שעל־פי ההערכות השונות, צפויה עתה „תקופת מתח" במגעים עם ירדן, הממתינה לתשובות אש"ף בקשר לקבלת החלטה 242. כן לא קיימת בירושלים הערכה אחידה על משמעות ההתקרבות שחלה באחרונה בין ירדן וסוריה.

עוזר מזכיר המדינה, ריצ'ארד מרפי, העושה באיזור, יגיע בראשית השבוע לישראל. עדיין לא ידוע המועד המדויק של בואו.

במשרד־החוץ המצרי הדגישו, כי מצרים „ממשיכה לדבוק בתהליך של בוררות בין־לאומית לפתרון בעיית טאבה. ישראל מעדיפה תהליך של פישור".

המשלחת הישראלית, בראשות אברהם טמיר, ראש לשכת ראש־הממשלה. ובה גם מנכ"ל משרד־החוץ הישראלי, דוד קמחי, אמורה להגיע מחר למצרים.

בראש משלחת מצרים יעמוד עבדל חלים בעדאווי, עוזר שר־החוץ המצרי.

בוושינגטון מחפשים סוכנים נוספים

(המשך מעמוד ראשון)

„האווירה עתה היא קשה מאד", אמר פקיד אמריקני. „אנחנו באמת מרגישים ש,אכלנו אותה'".

תדמית פרס נפגעת

פקידים אחרים במימשל אומרים, כי השגריר רוזן ודיפלומטים אחרים בוושינגטון, איבדו חלק ניכר מאמינותם כתוצאה מהכרזות שלהם בפרשת פולארד, בשלבים המוקדמים של חשיפתה. למשל, רוזן הכחיש ביום רביעי שעבר, כי נציגים ישראלים שבו לישראל, לנוכח שכמה ימים לפני־כן עזבו שני דיפלומטים את וושינגטון בדרכם לארץ.

גם תדמיתו של פרס נפגעת, בעיקר בקרב מחוקקים פרו־ישראלים ומנהיגי הקהילה היהודית. מזה שבוע הם מבקשים ממנו לחשוף את כל הפרטים בפרשה ולהתנצל באופן רישמי.

גם סנטורים טוענים שהשגרירות הטעתה אותם כאשר ביקשו לברר פרטים בנוגע לפרשה, בין היתר, בעניין הדיפלומטים שחזרו לארץ.

רייגן: נביא לדין

ביום שישי האשים המימשל רשמית את ישראל בסירוב לשתף־פעולה. דובר מחלקת המדינה פירסם הודעה חריפה, המביעה צער על „פרשת הריגול בה מעורבים נציגים ישראלים". בעיקר מרוגזים במימשל מהעובדה, שישראל הבריחה בחשאי ובמהירות את שני נספחיה, אילן רביד ויוסף יגור, בחזרה לארץ. מקורות בוושינגטון אישרו, כי גם מזכירתו של רביד נשלחה הביתה.

בשיחת הרדיו השבועית שלו, דיבר הנשיא רייגן על גל המעצרים האחרון של מרגלים בוושינגטון. הוא לא ציין במיוחד את פרשת פולארד אך רמז עליה, כאשר אמר: „לא נהסס להוקיע ולהביא לדין מרגלים הפועלים בשירות כל מדינה — גם כדי להגן על בטחונה, ובלי להתחשב ,היכן יפלו השבבים'".

באשר להאשמות־הנגד בישראל על פעילות של אמריקנים בריגול נגדה, אמר דובר מחלקת המדינה: „לא ידוע לנו על שום נציגים אמריקנים שגורשו מישראל בעוון פעילות בוון או ריגול. אין זה נכון שארה"ב אספה מידע צבאי על ישראל בדרכים חשאיות או בלתי־חוקיות".

„שטות מוחלטת"

לשכת ראש־הממשלה הכחישה אמש לחלוטין ידיעה של רשת הטלוויזיה האמריקנית אי.בי.סי. לפיה, ייתכן שג'ונתן פולארד, המואשם בריגול בארה"ב למען ישראל, נפגש עם ראש־הממשלה, שמעון פרס, בביקורו בחודש שעבר בוושינגטון, או עם אחד מעוזריו. „זו שטות מוחלטת, אין לזה כל שחר", נמסר אמש מלשכת ראש־הממשלה. בתשובה לשאלה. בינתיים נודע לכתבתנו המדינית, כי בדיקת הפרשה כבר הסתיימה, אך טרם הוסקו מסקנות אישיות. לדברי מקור בכיר, גם „לא ימהרו לחפש אשמים". גורמים יודעי־דבר מתייחסים לפרשה כאל „פעולה חריגה שלא קיבלה אישור". הם מציינים, כי האחראים נמצאים בדרג הבינוני ו„בשום פנים ואופן לא בדרג הפוליטי". מקורות אחרים רמזו, לעומת־זאת, כי חוטי הבדיקה כן הובילו לדרג הפוליטי.

המסמכים לא יימסרו

הקבינט יתכנס הבוקר וייתכן, כי פרשת הריגול תעלה על סדר־יומו. הוא ישקול היום, ככל הנראה, את פניות ארה"ב לקבל בחזרה את המסמכים שהעביר פולארד לישראל, ולקבל גישה אל שני הדיפלומטים הישראלים כדי לחקור אותם. שקילת הפניות של ארה"ב תיעשה גם, תוך התייחסות למתח העולה ביחסי שתי המדינות עקב הפרשה.

הנטייה בירושלים היא, לא להיענות לארה"ב בעניין המסמכים, שכן היענות תיחשב להודאה מלאה. כן נוטה ירושלים לאפשר לארה"ב גישה לשני הדיפלומטים, אך רק בישראל ולצרכי שיחה בלבד ולא חקירה, בנוכחות ישראלים נוספים.

הדעה שנגבשה עד כה בהתייעצויות היומיות בין ראש־הממשלה, שר־הביטחון ושר־החוץ, היתה, כי מוטב לא למהר במסירת הבהרות לארה"ב. תוך תקווה, כי בחלוף הימים יפוחת העניין והעיסוק בארה"ב בפרשה. אולם, השתשלות האירועים בשבוע שעבר — שהביאה לפגישה קשה בין סגן מזכיר המדינה, ארמקוסט, ובין שגריר ישראל, מאיר רוזן, והגיעה לשיאה בהודעתו של צ'רלס רדמאן — תאלץ את פרס, רבין ושמיר, או את הקבינט, להחליט ללא שהיות על הצעדים הבאים כלפי ארה"ב.

כועסים על ה"אפ.בי.אי.

מקורות מדיניים בכירה הביעו הערכה, כי ניתן לאחר את הפרשה לפני שתגרום נזק ממשי ליחסים בין ישראל לארה"ב. הובעה ביקורת כלפי התנהגות האפ.בי.אי. בפרשה. צוין, שאילו בעת תפישתו של ג'ונתן פולארד על־ידי האפ.בי.אי. נמצא מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ בוושינגטון, היתה הפרשה מתנהלת באופן דיסקרטי ולא לובשת את הממדים הפומביים והדרמטיים שבהם התנהלה.

אחד המקורות אמר אמש, כי האפ.בי.אי. „התנהג מאד לא יפה בפרשה, באופן לוחץ ומלכלך". ההערכה היא, שה"אפ.בי.אי. ניפח את פרשת פולארד כדי להסיט את ההתעניינות הציבורית מפרשות ריגול חמורות יותר שנחשפו באחרונה בארה"ב.

יצחק רון נורה...

(המשך מעמוד ראשון)

מאושפז יצחק רון, נמסר כי פציעתו קלה יותר מכפי שסברו תחילה.

הכדור, שחדר בסמוך לאוזנו, לא פגע בשום כלי־דם חיוני. הוא לא נזקק לשום טיפול כירורגי. בני־משפחתו — רעייתו ו־3 ילדיו, חברי מושב סלעית — נימצאים כל העת ליד מטתו, רעייתו רבקה מסרה, כי מצבו טוב אך הוא תשוש.

אין זו פציעתו הראשונה של יצחק רון. למחרת אירועי סברה ושאתילה, בעת שהיה עדיין איש צבא־קבע, נפגע בפניו מאבן שנזרקה לעברו בעת הפגנות שהיו בלבנון. לפני שנה השתחרר משירות קבע. הוא נשוי ואב לשלושה ילדים.

„ניצלתי במזל"

יצחק רון יצא לקניות ביום שבת בשעה 1 בצהריים, במרכז המסחרי בקלקיליה. יחד עימו היו חבר ושתי נשים מן הישוב סלעית שבו הוא מתגורר.

הוא נכנס לחנות כדי לקנות זוג מכנסיים וכשיצא ממנה, עמדו הארבעה על המדרכה הסמוכה לחנות. במקום היה דוחק רב. לפתע הגיח לעברו צעיר ערבי אלמוני, שלף אקדח וירה בו בעורף, הצעיר נמלט.

יוסי, חברו של רון שהיה עימו במקום, סיפר: „לא ראינו את הצעיר. רק שמענו את הירייה וראינו שרון נפל על המדרכה כשהוא שותת־דם. שתי החברות שהיו איתנו עצרו מכונית ערבית. נהג המכונית הסכים לפנות אותו והם נסעו אתו לבית־החולים „מאיר" בכפר סבא. אני התחלתי לרדוף אחרי הצעיר. אחרי כמאה מטר הרגשתי שאני מסתבך בסימטאות והפסקתי את המירדף. חזרתי למרכז המסחרי".

רון עצמו אמר בתגובה על האירוע: „ניצלתי במזל. זה קרה בגלל המדיניות של שלטונות הביטחון הגובלת בפחדנות. מתנהגים בסלחנות כלפי זורקי אבנים לכן המצב מסלים".

בקלקיליה מגנים

ראש עיריית קלקיליה, עבד אבו־סנינה, גינה את התקיפה, שאירעה בשבת בעירו.

„אנחנו מתנגדים לכל פעולת טרור" אמר לכתבת עתי"ם. הוא ציין, כי תושבי קלקיליה רצו אחר התוקף אך הוא חמק מידיהם והם לא הצליחו לתפסו. „אנו מקווים, כי המקרה לא יפגע ביחסי השכנות הטובה שלנו עם תושבי האיזור והישראלים יחזרו לקלקיליה", הוסיף ואמר.

● שר התחבורה, חיים קורפו, מציע לשלול לצמיתות רשיונות־נהיגה של נהגי רכב ציבורי שיעברו עבירות תנועה חמורות.

מימצאי החקירה בישראל

(המשך מעמוד ראשון)

ישראלים בארה"ב ומתם ישירות לאישיות בכירה בישראל. העוסקת בפעולות נגד טרור. המוסד הוצא בכוונה מחוץ לעניינים. ה„טיימס" סבור כי בשלב זה אין להניח שפקיד ישראלי כלשהו ייענש.

מקור ישראלי בכיר אמר ל„טיימס", כי המידע שסופק ע"י פולארד „היה חיוני לנו. היה זה סוג המידע שציפינו לקבל מארה"ב כחלק משיתוף־הפעולה בינינו בענייני ביון — אך האמריקנים לא סיפקו לנו אותו".

המקור הישראלי הבכיר אמר, שאין ספק שהייתה זו שגיאה מצד מפעילו של פולארד להשיג דרכו מידע באמצעים לא כשרים. אך לא היה שום זדון במעשהו אלא פירוש לא נכון שנתן להנחיות האוסרות על ריגול הפוגע באינטרסים של הביטחון הלאומי של ארה"ב. המקור אמר ל„טיימס", כי עדיין לא הוחלט אם להעניש את האיש.

* * *

רפאל איתן, יועץ לשעבר לענייני טרור לראשי־הממשלה בגין ושמיר, אשר הוזכר בקשר לפרשת הריגול של פולארד, ממשיך להחזיק במשרה במוסד — כותב אתמול ה„וושינגטון פוסט".

איתן, אומר העיתון, היה ראש המבצעים ונטש את התפקיד באמצע שנות ה־70, כאשר גייס אותו אריאל שרון להיות עוזרו. כאשר שרון עצמו היה יועץ לענייני טרור לראש־הממשלה דבין.

ה„וושינגטון פוסט" כותב, כי איתן שמר על קשריו עם המוסד, גם כאשר הוא ושרון עזבו את השירות הממשלתי ב־1976 כדי לתקים מפעל דיג משותף באל־עריש. איתן גם הקים עסק נפרד בצרפת. ב־1978 מינה בגין את איתן ליועצו לענייני טרור והוא המשיך בתפקיד גם תחת שמיר אך הוחלף על־ידי פרס. עם זאת, הותר לאיתן להמשיך, מאז, בתיאום איסוף חומר מודיעיני־מדעי. במסגרת זו, ובאמצעות הנספח המדעי בשגרירות ישראל בוושינגטון, גוייס גם פולארד.

מאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמ"ת

שמים אותי במחתרת

אומרים שאת כועסת. ועומס ההכנות ל„טלתרום למען הזקן" מוטל על כתפי נעמ"ת. שעה ש„המועצה למען הזקן" בראשותה של שולמית שמיר, נוטלת לעצמה את מלוא היוקרה ואת הפירסום. נכון?

אני כבר לא כועסת, אני פשוט לומדת את עובדות החיים. פנו אלי בשעה שכל המערך הארגוני של ה„טלתרום" היה מפורק, ואז צילצלו אלי ב־11.30 בלילה והציעו לי להתמנות לתפקיד יו"ר מטה ה„טלתרום". אמרתי: אבל, בראש „המועצה הציבורית למען הזקן" שהיתה אמורה להרים את הפרוייקט, עומדת שולמית שמיר. אמרו לי: אנחנו נדבר איתה ונסביר הכל. כעבור יומיים נפגשתי עם המטה המבצע, שכלל את מפיקי הטלוויזיה, נציגי משרד־הרווחה, משרדי פירסום והממונה על המכירה הפומבית. וכבר מהפגישה הראשונה התחלתי לנהל מטה כמו שאני יודעת לנהל, ולא עלה בדעתי שהייתי צריכה לבקש כתב־מינוי, ושאחר־כך ישימו אותי במחתרת.

— במה כרוך מבצע ה„טלתרום"?

זהו מבצע מאוד מורכב. בערב השידור, ב־10 בדצמבר, יוקמו ארבעה מוקדי־שידור והתרמה, ומקווים לגייס לפחות רבע מיליון דולר. כל זאת, בהפקת אנשי הטלוויזיה. אלא שהרבה מאוד גופים, הכוללים רשתות־שיווק כמו שק"ם, „יד שרה", אירגוני הנשים ותנועות־הנוער, יעסקו בהתרמות לקראת השידור, ונעמ"ת נטלה על עצמה את ההתרמה בבתים, וחלוקת הכרטיסים למתרימים בבנקים, בחנויות וברחובות — כולל המגזר הערבי.

— ובכל זאת, כך את טוענת, יש מי שמנסה להצניע את חלקה של נעמ"ת במבצע...

נפגשתי עם שולמית שמיר ושוחחנו בידידות והבנה רבה. יכול להיות שיש בקירבתה אנשים שמייעצים לה, אינני יודעת. על־כל־פנים, שלא באמצעותה, קיבלתי הודעה שהיא לא רצתה שאופיע במסיבת העיתונאים שבה דווח על ה„טלתרום". ובאשר לשידור עצמו — לא נאמר לי שלא אופיע, אבל — גם לא נאמר לי שאופיע. אני לא מבינה מה קורה כאן. מי שפנו אלי ידעו שאינני אדם אנונימי. ובכל זאת... מדובר, הרי, במפעל ברמה ממלכתית, ואם מגייסים אנשים, צריך להיות אחראים ולתת להם את מלוא הקרדיט.

— ואולי קיים גם כאן היבט פוליטי: יו"ר „המועצה למען הזקן" שולמית שמיר, מזוהה עם הליכוד, שעה שנעמ"ת מזוהה עם המערך, וישנה תחרות על מאות־אלפי מצביעים פוטנציאליים בקרב הקשישים והצפויים גם יחד?

יש לי מה לומר, אבל, אני מעדיפה לומר את זה אחרי ה„טלתרום". אז יהיה בהחלט מקום לפוסט־מורטם.

* * *

יו"ר „המועצה למען הזקן", שולמית שמיר, סירבה להגיב על דבריה של מזכ"ל נעמ"ת.

אתי רונאל

במלאת שלושים
לפטירתה של חברתנו
מרים שמרי (חלף) ז"ל
נעלה לקברה
ביום ב' 2.12.85 בשעה 15.00
אזכרה לזכרה תיערך בשעה 21.00 במועדון לחבר
המשפחה
ובית עין־שמר

ביום שלישי כ' כסלו תשמ"ו 3.12.85
יום השלושים
לפטירת חברנו היקר
מנדל כגן
נעלה לבית־הקברות לטקס גילוי המצבה
בשעה 3 אחה"צ
המזכירות
וקיבוץ המעפיל

ביום השנה
לפטירתה של חברתנו היקרה
לאה אבידור ז"ל
נעלה לקברה
ביום שני 2.12.85 בשעה 15.00
בית עין־השופט

במלאת שלושים
לפטירת חברנו היקר
דוד דורי ז"ל
יתקיים גילוי המצבה על קברו
ביום שלישי 3.12.85 בשעה 15.00
בבית־הקברות בקיבוצנו
המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

הננו מודיעים בצער
על פטירתה של
דגנית גורן
ומשתתפים בצער המשפחה
ההלוויה תיערך היום, יום א' 1.12.85 בשעה 3 אחה"צ
היא תצא מרחבת חדר־האוכל
בית ניר־עוז

הננו מודיעים בצער רב
על מות חברנו היקר
זאב רוזנטל
ההלוויה תתקיים היום, יום א', י"ח בכסלו 1.12.85 בשעה 15.00
המשפחה
ובית עין־השופט

מנדט לוועד הפועל של אש"ף לפעול „בגמישות" למען הסדר

ערפאת: מנדט כזה מעניק לוועד הפועל חופש פעולה מלא, תוך התחשבות בעקרונות שנקבעו ● המועצה המרכזית של אש"ף גינתה הטרור אך ממשיכה לצדד במאבק מזויין ב„פלשתין הכבושה"

אבו דאבי. — המועצה המרכזית של אש"ף העניקה מנדט לוועד הפועל של הארגון להגיע להסדר הבעיה הפלשתינית, בדיונים שנערכו בשבוע שעבר בבגדד.

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת אמר ל„אל־איתיחד" המופיע באבו־דאבי, כי מנדט זה מעניק לוועד הפועל „חופש פעולה מלא" כדי שיוכל לפעול „בגמישות" בזירה הבינלאומית, אולם תוך התחשבות בעקרונות שנקבעו לגבי הסדר הבעיה הפלשתינית. המועצה המרכזית של אש"ף שבה והכריזה, כי כל פתרון חייב לכלול את זכות העם הפלשתיני להגדרה עצמית ולכינון מדינה פלשתינית שמזרח־ירושלים תשמש כבירתה, ולאחר מכן תכונן מדינה זו קונפדרציה עם ירדן.

ערפאת הוסיף, כי המועצה המרכזית של אש"ף אישרה פה־אחד את גינוי הטרור, כפי שבא לידי ביטוי ב„הצהרת קהיר" של ערפאת, אולם היא עומדת על החשיבות של המאבק המזויין ב„פלשתין הכבושה", ברוגם לבנון וברמת הגולן.

מרפי נפגש עם אסד

דמשק. — עוזר שר החוץ האמריקני ריצ'ארד מרפי דיווח אמש לנשיא חאפז אסד על תוצאות פגישת הפיסגה האמריקנית־סובייטית שנערכה בז'נווה.

בשבת בבוקר נועד מרפי עם סגן הנשיא עבדל חלים חאדאם באותו נושא, ולפני כן עם שר החוץ הסורי, פארוק אלשרעה.

עוזר שר החוץ האמריקני שהה קודם לכן במשך שלושה ימים בירדן ושוחח שם עם המלך חוסיין. (ע"צ, ע"ר)

לא ימונו ראשי ערים נוספים בגדה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

לכתבנו נודע, כי בשלב הזה אין כוונה למנות בקרוב ראשי עיריות חדשים בגדה לאחר מינויו של זאפר אל מסרי לראשות עיריית שכם. גם זאפר אל מסרי יכנס לתפקידו הלכה למעשה, רק כעוד כחודש לאחר שהוועדה המשותפת לאנשיו ולאנשי המינהל האזרחי תעביר באופן מסודר את עבודות העירייה לידי חברי מועצת העיר החדשים. הכוונה לבחון את תהליך המעבר לידיים ערביות בעיריית שכם כדי להפיק לקחים בערים אחרות.

כתבנו אומר, כי ביתר שלוש הערים הגדולות שעדיין מכהן בהן קצין ישראלי: רמאללה, אל־בירה וחברון, יש מועמדים המבקשים לקבל את התפקיד.

שמיר: ישראל אינה מכירה יותר בבית הדין הבינלאומי בהאג

הודעתי למזכ"ל האו"ם שמהיום לא יחול עלינו השיפוט של ביה"ד בהאג ● רוב השופטים באים ממדינות שאינן מכירות בישראל

„לפני שבועיים העברתי הודעה בשם ממשלת ישראל למזכיר האו"ם שמהיום לא יחול עלינו השיפוט של בית הדין הבינלאומי בהאג" — הודעה זו השמיע מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר, בהופעתו ביום ו' בלשכה לעצמאיים ולקידום העוסק בישראל, בארוחת צהריים בבית ז'בוטינסקי בתל אביב.

שר החוץ אמר, כי הוא עיכב את פירסום ההודעה לשבועיים, עד שתגיע לידי מזכיר האו"ם. הוא הרגיש, כי בית הדין הבינלאומי בהאג מורכב לפי יחסי הכוחות באו"ם ורוב השופטים באים ממדינות שאינן מכירות בישראל. „בית דין כזה לא ידון את ישראל", הכריז שמיר. הוא מסר כי מדינות נוספות הודיעו כי אינן מוכנות להופיע בפני בית דין זה.

בנושא הוועידה הבינלאומית אמר שר החוץ, כי ישראל התנגדה שנושאים הנתונים בחילוקי דעות בינה לבין ארצות ערב יידונו בפורום בינלאומי, שלא ייקבע בהסכמתה. גורלה ועתידה של ישראל ייקבעו ע"י ישראל ואם יש סכסוך בין ישראל לבין ארצות ערב, הצדדים צריכים לנהל מו"מ ביניהם ולא גופים שמשתדלים להפוך את הסכסוך למורכב יותר.

שונאי ישראל

ואמנם, אמר, כל שונאי ישראל דורשים ועידה בינלאומית שצריכה לפסוק בין ישראל לבין ארצות ערב. אולם אין דבר מסוכן יותר מזה בשביל מדינת ישראל. אנו תמיד אומרים שישראל מוכנה להידברות במו"מ ישיר וחלילה לה להסתבך ולהפקיע מהסמכות שלה ולהפקיר גורלה בידי זרים. הוא אמר כי ראשי מפלגת העבודה חשבו שאפשר לסטות מהקו והיו ביניהם שהתחכמו, ודיברו על „ליווי בינלאומי" או „חסות בינלאומית". אולם, הרגיש שר החוץ, בכל העולם מתקבל הרושם שישראל היא בעד ועידה בינלאומית ובעתונות העולם נתקלים בידיעות ש„אתם הסכמתם לועידה בינלאומית". דבר זה, טען, החליש את עמדת ישראל. (עתים)

ראשי הציבור הערבי: תפילות על הר הבית — פגיעה במוסלמים ברחבי העולם

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

ראשי הציבור הערבי יפגשו היום בירושלים עם השיח' סעיד אל־דין אלעלמי יו"ר הוועדה האיסלמית העליונה בירושלים, וימסרו לו את מחאתם הרשמית על כוונת השלטונות לאפשר ליהודים להתפלל בהר הבית. כן ידונו ראשי הציבור הערבי בדרכים לניהול מאבק ציבורי משותף למניעת מימוש כוונת השלטונות להתיר את התפילה במקום הקדוש לאיסלם. ראשי הציבור הערבי שהתכנסו בערב־שבת גינו בחריפות את הצהרות השלטונות כאילו יאפשרו ליהודים להתפלל בהר הבית. בהודעה שפירסמו נאמר כי מסגד כיפת הסלע נחשב לאחד המקומות הקדושים ביותר לאיסלם וחילול המקום על־ידי מתפללים יהודים ייחשב כפגיעה חמורה במוסלמים ברחבי העולם. המשלחת שתיפגש עם השיח אלעלמי תכלול נציגים מהוועד הארצי, ראשי רשויות ערביות, נציגי הוועדה להגנה על האדמות, נציגי הוועדה האיסלמית, וכמה חברי כנסת ערבים.

נס פך השמן לא אירע עדיין

מאת אייל שגב, כתב „על המשמר"

נס פך השמן לא אירע השנה. חילוקי דעות בין נציגי משרד האוצר ומשרד התעשיה והמסחר, לבין נציגי משרד החקלאות מונעים בשלב זה הוזלה של 10 אחוז במחירי השמן. זאת, למרות שההוזלה אמורה היתה להיכנס לתוקף בשבוע שעבר.

מה חדש בייצוא?

ייצוא 85 EXPORT

תערוכה וכנס בינלאומיים לשירותי ייצוא ושיווק

2-5.12.85, גני התערוכה ת"א

בתערוכת הייצוא יוכלו יצואנים ישראליים להתרשם ממגוון השרותים בארץ ובחו"ל שהם יכולים לקבל לצורך ביצוע וקידום הייצוא. התערוכה נערכת בחסות מכון הייצוא הישראלי, ומשתתפים בה 90 מציגים מ־9 מדינות: צרפת, קנדה, בריטניה, ארה"ב, גרמניה, סינגפור, הונג־קונג, ישראל והולנד.

בתערוכת הוצוא יוצגו וישתתפו:

● נציגי תערוכות מחו"ל ● תובלה ושלוח ימיים ואוויריים ● הפקות פרסומיות ועיצוב קטלוגים ● יחסי ציבור ופרסום בחו"ל ● שרותי שיווק בחו"ל ● עיצוב ושרותי תערוכות ● שרותים בנקאיים ● שרותי ביטוח ● סקרי שוק ● שרותי דוקומנטים ממוחשבים ● טלקס ופקסימיליה ● שרותי תרגום ● אריזת מוצרים.

במסגרת התערוכה יערך כנס בינלאומי בנושאי הייצוא:

תאריך	שעות	נושא
יום ב' 2.12.85	17.00-12.00	— בעיות תקינה ובדיקות במדינות יעד
יום ג' 3.12.85	12.00-09.00	— התמודדות עם בעיות תרמיות דוקומנטריות במסחר בינ"ל
		— תערוכות וירידים בינ"ל - כלי שיווק ליצואן
	17.00-14.00	— תפקידי הממשלה הבינ"ל בקידום הייצוא
		— סקירת תערוכות בעולם - 1986
יום ד' 4.12.85	12.00-09.00	— פרסום וקידום מכירות בחו"ל (חלק א')
	13.30-09.00	— הבנק לשרות היצואן - מושב מסחרי
	17.00-14.00	— פרסום וקידום מכירות בחו"ל (חלק ב')
		— סחר ישראל - צרפת
יום ה' 5.12.85	12.00-09.00	— יצוא ישראלי לארה"ב - 1986
	17.00-14.00	
	14.30-09.00	— הרכב מערכת הייצוא

פרטים נוספים על הכנס בטל' 03-664826/6/7
הכניסה לתערוכה לפי הזמנות בלבד. פרטים הזמנות בטל' 03-233444

שעות פתיחה:
יום ב' 2.12.85 19.00-12.00
יום ג'-ה' 3-5.12.85 20.00-12.00

ציטוט חם

עוזי ברעם: לא נתפשר בנושא הפלוראליזם ביהדות

„לא נתפשר בנושא פלוראליזם ביהדות שהוא מרכזי אצלנו. כיוון שאנו בעד שמירה של היהדות אפילו על מכנה משותף נמוך, לא נוותר על מתן ביטוי של כל הזרמים ביהדות, הרפורמים והקונסרבטיבים" — אמר מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם בכנס ועדת ציונות והעם היהודי לוועידת מפלגת העבודה שהתקיים אתמול בקיבוץ קרית ענבים.

עוד ציין ח"כ ברעם, שהמאבק על העלאת העלייה לראש סולם העדיפויות הלאומי הפך נושא מריני ממדרגה ראשונה כיוון שללא עלייה לא תיתכן משרה מדינית הולמת במצב ההתמעטות המתמדת והמסוכנת בו נמצא העם היהודי. (שע"ה)

עסק ביש... מה לעשות? לשלוח את גולדשטיין לארה"ב למשימת הסברה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

במברק לרה"מ שמעון פרס, מציע חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת פנחס גולדשטיין, שיגור ח"כים לארה"ב להסברת פרשת פולארד.

במברק כותב גולדשטיין כי „חייבים לסיים את 'פרשת העסק ביש' במהירות. לצערי אנחנו מועלים לאט מדי ומעט מדי".

עוד כותב הנ"ל כי ישראל צריכה לפעול ברמת הקהל האמריקנית, אחרת מעמדנו בארה"ב יקלע למצוקה אמיתית. לסיכך הוא מציע יציאת מספר ח"כים לארה"ב, במימון הממשלה כמובן, לפעולות הסברה. לדעת גולדשטיין יצטרכו הח"כים להסביר, כי ידידותנו לוושינגטון קבועה ואמיתית, למרות „השגיאה המצערת ששמה פולארד".

גולדשטיין מזהיר כי אם עצתו לא תתקבל, אנו עשויים להיות בזמן הקרוב במצוקת אמת בדעת הקהל האמריקנית, במיוחד כאשר ארה"ב תבצע עיסקות נשק עם מדינות ערב השכנות.

ח"כ סרטני: במערכת החינוך החל תהליך בלימת הכהניזם

מאת כתבנו לענייני חינוך

במשרד החינוך, כמו גם בממשלה, לא נערך דיון על סידרי העדיפויות ולכן לא ברור איזה קיצוץ הינו סביר ואיזה קיצוץ הינו הרסני — אמרה אתמול ח"כ סרטני בכנס ארצי של מורי מפ"ם, שנערך בגבעת חביבה והוקדש לחינוך לדמוקרטיה.

להערכת ח"כ סרטני החל במערכת החינוך תהליך של בלימת הכהניזם, הודות לטיפול ולשינוי באווירה. אליוה עמיר (ברעם) אמרה, שהכהניזם צמח על רקע הסכסוך היהודי־ערבי, ואולם הדבר אינו פוטר את המורים ממאבק, כן ציינה, שתוכנית הלימודית הדלדלה בתחומים הומניסטיים כמו בספרות כללית והיסטוריה. חבר הנהלת הסתדרות המורים יצחק אסא אמר, שאין לנתק את המאבק נגד הגזענות מן המאבק למען חברה שוויונית וצודקת. הכהניזם צומח על רקע המצוקה החברתית ולא רק על רקע הכיבוש. יצחק אסא הודה לנעמי רפתין, שהיתה הרוח החיה של הכנס.

פרופ' בלום: הדרישה לחקור נציגים ישראלים חורגת מהנהוג בקוד הדיפלומטי

אין לקנא בנציגי ישראל בארה"ב. הניצבים כפני פרשת הריגול שנתגלתה שם, אולם מכאן ועד לדרישה האמריקנית שיש למסור לחקירתם את הדיפלומטים הישראלים שיצאן לישראל — הדרך ארוכה, מי שהיה שגריר ישראל באו"ם, פרופ' יהודה בלום, בהרצאתו במועדון המסחרי בתל אביב.

פרופ' בלום העיד על עצמו, כי „היום טוב להיות בישראל, ולא בתפקיד ממלכתי בארה"ב". הוא מציין, כי אין זו הפעם הראשונה שמדינה מרגלת בשטחה של מדינה אחרת, ו„אפילו בין ידידים זה קורה".

לגבי החקירה שדורשת ארה"ב, „הייתי מייעץ שלא לוותר. ארה"ב לא היתה מעלה דרישה כזאת אילו היתה זאת אחת ממדינות נאט"ו. אילו נתפס מישהו מנציגיהם בריגול", לגבינו נוהגים באורח שונה. האמריקנים סבורים שאנו מונחים בכיסם, והם באים אלינו בדרישות שאינן מקובלות בין מדינות המקיימות יחסי־ידידות". (עתים)

ח"כ בן עוז: ישובי הנגב יתארגנו למען רכבת לאילת

מאת חיים מרגליות, כתב „על המשמר"

ישובי הנגב יתארגנו למען הקמת מסילת רכבת לאילת. על־כך הודיע סגן שר החקלאות, אברהם כץ עוז לאחר מפגש שהתקיים בסוף השבוע שעבר, של חוג הנגב בקיבוץ משמר־הנגב. במפגש השתתפו נציגי קיבוצי הנגב ומזכירי מועצות הפועלים של הישובים בהעירוניים. כץ־עוז, ציין כי הקמת מסילת רכבת לאילת קודמת לכל אלטרנטיבה אחרת. שכן, כל אלה המרכזים גבוהה על הצורך בפיתוח הנגב, טוב יעשו אם יצטרפו למאבק האמיתי של הנגב ויתמכו בסלילת רכבת לאילת.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל' 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העיר, טל' 225125-6, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

אורוגוואי הסכימה להגדיל היבוא מישראל

מאת אייל שגב,
כתב „על המשמר"

היצוא הישראלי לאורוגוואי יגדל כבר בשנה הקרובה בשיעור ניכר ובתוך חמש שנים יתאזן הסחר בין שתי המדינות — כך עולה ממזכר כלכלי־מסחרי שנחתם ביום שישי בין המשלחת הישראלית לאורוגוואי ובין מנציגי ממשלת אורוגוואי במונטוידיאו.

במאזן המסחרי בין שתי המדינות יש כיום גרעון ניכר לרעת ישראל. בשנה האחרונה הסתכם היצוא הישראלי למדינה זו ב־1.1 מיליון דולר ואילו היבוא הסתכם ב־26.5 מיליון דולר. בעקבות גרעון זה בסחר בין שתי המדינות הוחלט במשרד התעשיה והמסחר לפעול להגדלת היצוא לאורוגוואי.

ישוב קהילתי לעולי אתיופיה יוקם ליד קרית־גת

מאת רפאל גאון,
כתבנו בדרום

הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה בבאר־שבע אישרה הקמתו של ישוב קהילתי לעולי אתיופיה — נתנאל — צפונית מזרחית לקרית־גת ודרומית לקיבוץ גלאון. הישוב שתוכנן על־ידי המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית, יאכלס כ־300 משפחות, ויהווה מרכז רוחני ומשכן לשמור המורשת של העדה. ויקומו בו מבני תעשיה, מרכז מסחרי, ומבני ציבור נוספים ומפרנסיו יועסקו רובם ככולם בקרית גת הסמוכה.

הושג הסדר לאיכלוס משפחות מעולי אתיופיה באשדוד

דיירי הבנין מרחוב ההגנה 16 ברובע א' באשדוד, אשר התנגדו ביום חמישי לאיכלוס משפחות יוצאי אתיופיה בכמה דירות בבנין, באו בצהרי יום ו' בלוויית נציג משרד הקליטה, שמעון מויאל, ללשכת ראש העיר, כדי ללבן את הנושא.

בבירור נודע שהתנגדות הדיירים באה לאחר שנציג משרד הקליטה חרג מהסכם שהתקבל שבוע קודם לכן בכתב, בקשר לקליטת משפחות העולים החדשים.

לפי אותו הסכם, עמדו לאכלס 6 משפחות בבנין ועוד שתי משפחות בבנין סמוך. שלוש משפחות אוכלסו כבר קודם לכן והדיירים התארגנו לקליטה מסודרת וחמה של העולים החדשים. ילדי המשפחות אף קיבלו על עצמם להתיידד עם בני גילם, ולקחת אותם לבית הכנסת בשבת. אולם משרד הקליטה לא עמד בהתחייבות והכניס עוד 5 משפחות לבנין, ועל כך קמה המהומה.

בלישכת ראש העיר הסכים נציג משרד הקליטה להעביר שתי משפחות לבנין הסמוך.

לחברינו
ליזט ואלברט פרס
בהגיע בנכם
איציק
למצוות
מזל טוב וברכות מקרב לב
עובדי „הדפוס החדש"
ובית „על המשמר"

קיסר ומנהלי בתיה"ח הביעו תמיכה ביו"ר קופ"ח:

„גורמים התומכים ברפואה לעשירים הפיצו השמועה על הדחת דורון"

פרופ' פנחס שהוזכר כמי שעתיד להחליף את דורון — תומך ברפואה הפרטית בבתי־ח

מאת יוסף שמי,
כתב „על המשמר"

בכנס חרום שהתקיים בהשרון בהשתתפות מנהלי בית החולים השייכים לקופ"ח הודיע ד"ר גורדון בשם המתכנסים, כי הם מחזקים את ידיו של פרופ' דורון ומגנים תנסיון הזדוני להחליש את קופ"ח ע"י הפצת שמועות בדבר החלפת פרופ' דורון יו"ר מרכז קופ"ח בפרופ' פנחס מנהל בית החולים הדסה.

ידיעה זו על החלפתו של פרופ' חיים דורון נמסרה בשידור טלויזיה ביום שישי בערב. הידיעה הוכחשה מיד ע"י דובר מרכז קופ"ח — דוד תגר וכן ע"י דובר הוועד הפועל של ההסתדרות. אתמול בערב פרסם אלי מויאל יו"ר המועצה הארצית של קופ"ח הודעה, וכה הוא מביע אמון מלא בפרופ' דורון. דברי תמיכה פרסם גם חיים ברנס יו"ר ארגון עובדי קופ"ח.

כתבנו מעיר כי השמועות בדבר החלפתו של פרופ' דורון באו מן הסתם כתגובה לדברי ביקורת על מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר שהשמיע פרופ' דורון בישיבה האחרונה של המועצה הארצית של קופ"ח.

עוד נאמר בתגובת ההסתדרות, כי הידיעה ששודרה בהבלטה בערב שבת במהדורת החדשות של הטלוויזיה כאילו „בצמרת ההסתדרות קיימת כוונה להחליף את פרופ' חיים דורון", היא חסרת שחר ומשוללת כל יסוד עובדתי.

ישראל קיסר, התקשר אישית עם פרופ' דורון בביתו והביע את מלוא האמון בתפקידו ובדרך שבה הוא מנהל את קופת חולים. אין בדעת ההסתדרות לעבור לסדר היום על כך שגורמים פוליטיים־אינטרסנטיים החותרים לערעור מעמדה של הרפואה הציבורית־שיוויונית, מנצלים לצורכיהם כלי תקשורת ממלכתי לפגיעה במעמדה של קופ"ח ואישית ביו"ר ההנהלה שלה, מבלי לברוק דברים ועובדות לאשורם בטרם פרסום. חוגים בצמרת ההסתדרות מציינים שעצם העלאת שמו של פרופסור פנחס כמועמד, כביכול, לנהל את קופ"ח הכללית, חושפת את כוונת העומדים אחר הפרסום חסר השחר, שהרי פרופ' פנחס ידוע כתומך בהכנסת השר"פ (שירות רפואה פרטי) לבתי החולים הציבוריים, ואילו פרופ' דורון, בהשקפת עולמו התנועתית, הוא לוחם עקבי נגד המטיפים לפתרון משבר הבריאות באמצעות גביית תשלומים מחולים.

בריונים מתנועת „כך" שוב התפרעו ב„שבתרבות" בפ"ת

סיעת הליכוד בפ"ת דורשת התפטרות דב תבורי בשל הסטירה שנתן למתפרע מתנועת „כך", והתבטאויותיו נגד אנשי הימין

מאת זכריה הוררי,
כתב „על המשמר"
וסוכנות עתי"ם

אנשי תנועת „כך" הפריעו שוב למהלך אירועי שבתרבות, שהתקיימו אתמול באולם „שרת" בפתח־תקוה שהמה קהל רב של שוחרי תרבות.

לפני שהתחיל האירוע נכנסה לאולם קבוצה שמנתה 15 נערים ונערות, המשתייכים לתנועת „כך". מייד עם כניסתם התחילו להשתעל במאורגן ולהתפרע. משנתבקשו על־ידי הקהל הזועם לשתוק ולהתנהג כבני תרבות, נענו אנשי הקבוצה ושתקו. אולם הם „החזיקו מעמד" 20 דקות.

משקם ח"כ מרדכי וירשובסקי להשיב לשאלות המנחה, יצחק לבני בנושא דמוקראטיה וגזענות, קמה מהומה שלוותה בשיעול, שהלך והתגבר — אז נתבקשו הסדרנים להוציאם בכוח. אולם חברי „כך" גילו התנגדות חזקה. המשטרה הוזעקה. ושניים מהמתפרעים נעצרו: עצמון רוזנברג, שראש העירייה סטר על לחיו בשבת שחלפה, לאחר שכינה אותו „נאצי" וחברו רמי פור.

דובר העירייה מסר לכתב „על המשמר" שהבריונות שגילו אנשי „כך" בשבת שעברה, ואתמול, מוכיחה לאן מועדות פני תנועת „כך". אך פתח־תקוה שוחרת השקט והשלום, לא תניח לבריונות להשתולל באם המושבות ולהפריע לקהל שוחר תרבות, הבא להנות מפעולות תרבות שמנהלת מחלקת התרבות העירונית.

יש לציין, שקבוצה זו, הנמנית עם תנועת „כך", ניסתה בשבוע שעבר להפריע לערב תרבות בסניף מפ"ם בפתח־תקוה — בו הופיעו ח"כ עבדול והאב דראושה, שמואל טולדאנו והמנחה איברהים ריאן מכפר כרה, לשאת את דבריהם, בבעיית המיעוט הערבי בישראל. אך משנתבקשו חברי הקבוצה לעזוב את האולם הם סירבו, וגם אז התערבה המשטרה וסילקה אותם מהאולם.

הליכוד דורש התפטרות

בתוך כך נודע — שסיעת הליכוד במועצת עירית פתח תקוה דורשת מראש העירייה דב תבורי להתפטר מתפקידו, על רקע התבטאויותיו ומעשיו בשבוע האחרון — נמסר במסיבת עתונאים שקיימה הסיעה ביום שישי בסניף תנועת החרות בפתח תקוה.

חברי הסיעה, בראשם היו"ר אלחנן וינצקי הזכירו במסיבת העתונאים את סטירת הלחי שנתן תבורי לעצמון רוזנברג תושב פ"ת תומך „כך", שקרא לעברו קריאות ביניים ב„שבתרבות" שהתקיימה בשבת שעברה.

בתגובה על תביעת הליכוד להתפטרות ראש העיר הודיע דובר העירייה כי הדרישה היא „תרגיל זול של יחסי ציבור, שמטרתו לעורר דעת קהל נגד ראש העירייה, המוכיח אומץ ומחשבה עצמאית".

הדובר אמר כי תגובת תבורי ביום רביעי כלפי סגן שר החוץ רוני מילוא היתה הולמת.

הבנקים מפחיתים הריבית הבסיסית בכ־אחוז אחד — החל מהיום

מאת אייל שגב
כתב „על המשמר"

הבנקים מפחיתים היום את שיעורי הריבית הן על אשראים והלוואות והן על הפקדות של הציבור. הריבית הבסיסית (פריים) יורדת מהיום באחוז אחד והיא תעמוד על שלושה אחוזים בחודש.

כתוצאה מכך יפחתו כל שיעורי הריבית הן על משיכות יתר של שכירים והן על אשראים ללקוחות עסקיים. שיעור ההפחתה יהיה גם הוא כבאחוז אחד בחודש.

בשבוע שעבר החלו הבנקים להפחית את הריבית שהם משלמים למפקידים. על־פי הוראות בנק ישראל הריבית המינימלית שעל הבנקים לשלם על פקדונות לתקופה של חודש היא 1.5 אחוזים — לעומת שני אחוזים לחודש עד כה.

על פקדונות לחודש משלמים ברוב הבנקים ריבית של כ־1.8 אחוזים על סכומים נמוכים ועד 2.2 אחוזים לחודש בסכומים גבוהים יותר.

עבור פקדונות ג'מבו, שולמה בסוף השבוע ריבית של 30־33 אחוז בשנה. לעומת 37־38 אחוז בראשית השבוע שעבר.

לבנקים יש כיום עודפי נזילות של כמאה מיליארד שקל.

מסתמן הסדר בין קופ"ח „מכבי" לרוקחים הפרטיים

מאת יוסף שמי,
כתב „על המשמר"

המועצה להגבלים עיסקיים בראשותו של השופט דוד בכור פסקה ביום שישי בשבוע שעבר בסכסוך שבין קופ"ח מכבי ובין הסתדרות הרוקחים. דוברי שני הצדדים נותנים פירוש מנוגד לכמה סעיפי הפסיקה.

עמיקם שפירא — דובר הסתדרות הרוקחים טוען, כי מעתה יוכלו מבוטחי מכבי לרכוש תרופות בכל בית מרקחת אם לא יימצאו בבית מרקחת השייך לרשת הקופה. מובן שהרוכש יוכל לדרוש החזר אם שילם את מלוא המחיר אצל רוקח פרטי. דובר קופ"ח מכבי יוסי בריאל אומר להד"ם ההסדר הקיים עד עתה בעינו עומד. רק במקומות שאין בהם בית מרקחת של רשת של קופ"ח מכבי יכול המבוטח לרכוש תרופה אצל רוקח פרטי ולקבל החזר.

אנשים ואירועים

יילנה בונר קיבלה דרכון ורשאית לצאת לחו"ל

ניוטון. — יילנה בונר, רעייתו של אנדרה סאחארוב, קיבלה מהשלטונות הסובייטיים דרכון, המאפשר לה לבקר בארה"ב, לאחר שרחתה דרכון שם נאמר, כי היא רשאית לצאת אך ורק לאיטליה — על כך הודיעה ביום ה' בתו טטיאנה יאנקלביץ'.

מניחים שהגב' בונר תגיע ביום ב' לרומא. היא קיבלה רשות לצאת למערב לצורך טיפול רפואי.

(ע"צ ע"ח)

נערות נוטות יותר להתנדב מנערים

בנות נוטות להתנדב יותר מבנים למען הזולת — זאת קובע מחקר שנערך על פרוייקט המחוייבות האישית שיזם אגף הנוער במשרד החינוך והתרבות.

במחקר השתתפו 76 תלמידים ותלמידות, בני 16 – 15, תלמידי כיתות י' בבית ספר עיוני במרכז הארץ. המחקר נערך כדי לבדוק את מידת התנדבות של הנוער למען הקהילה, וזאת לאחר שמשרד החינוך הכיר בפעולות אלה עד כדי שילובם בתוכנית הלימודים של בתי הספר העל יסודיים ומתן הערכות לתלמידים על פעולותם ההתנדבותית.

ממצאי המחקר מצביעים על כך, שהמתנדב הטיפוסי הוא תלמידה, שאביה בעל השכלה גבוהה ובני משפחתה נוטים לפעילות התנדבותית. המתנדבת הטיפוסית נמצאה בעלת ציון גבוה באנגלית ובהתנהגות ובעלת ציון נמוך יחסית במתמטיקה ובעברית. זוהי, לדברי החוקרים, תלמידה בעלת אוריינטציה גבוהה יותר לעצמה. אנשים בעלי אוריינטציות אלה מנצלים את הפעילות ההתנדבותית כאפיק חיובי לביטוי נטיותיהם. (שעיה)

המסע נגד השיכרות בבריה"מ — מניב פירות

מוסקווה. — המסע של השלטונות נגד השכרות הביא בעקבותיו ירידה בשיעור 10.4 אחוז בפשעים החמורים בבריה"מ בין החודשים יולי־אוקטובר — זאת גילה הסגן הראשון של יו"ר הסובייט העליון ביום ו'.

סרגיי גוסב, שרואיין על ידי „נדליה", מוסף של היומון „אזווסטיה", ציין כי בתשעת החודשים הראשונים של שנה זו ירד שיעור הפשעים החמורים ב־4 אחוז לעומת אותו פרק זמן בשנת 1984. לדעתו המסע נגד השכרות שהחל בחודש יוני הביא לצמצום שיעור הפשיעה החמורה.

(עדי)

מכונית שאורכה 18 מטרים ועליה בריכת שחיה ומסוק

גרמניה המערבית. — מכונית שאורכה 18 מטרים ושמצוידת בבריכת שחיה ומסוק, נשלחה לאסן לקראת תצוגת המכוניות בעיר זו.

המכונית נבנתה בלוס אנג'לס והיא מצויידת בין השאר בעשרה טלפונים. שלושה מכשירי טלוויזיה וחדר אמבטיה.

ניתן לפרק את המכונית לשתי מכוניות נפרדות. אמנם הדגם לא מוצע עתה למכירה, אך המארגנים אמרו שכל אדם המוכן לשלם שני מיליון דולר יקבל מכונית מסוג זה. משקיפים תמהים כיצד יוכל הנהג לעשות סיבוב בלימוזינה, כשאורכה 18 מטר. היא זקוקה למעשה למערכת כבישים נרחבת.

(עדי)

הכנסות שיא במכירה פומבית במשטרת כפר־סבא

הכנסת שיא — עשרה מיליון שקלים. הכנסה שלא ידעו כמותה במשטרת ישראל, היתה במכירה פומבית שנערכה בסוף השבוע בחצר משטרת כפר סבא.

המוצגים שנמכרו נמצאו רובם בזירות עבירה, ובעליהם לא אותרו. במשך שמונה חודשים העלו המוצגים אבק על מדפי מחסן המשטרה עד ששופט נתן צו למכירה או השמדת המוצגים. במכירה הפומבית בסוף השבוע הוצעו למכירה שמונה שטיחים חדשים, מערכות וידיאו משוכללות, מקלטי טלויזיה צבעוניים ועוד.

המכירה הפומבית משכה אליה סקרנים רבים, סוחרים ועמך. היא התנהלה במקצועיות רבה ע"י כרוז משטרתי ותיק שכל המרבה במחיר זוכה בקניה רק תמורת כסף מזומן.

קופת האוצר התעשרה בסיומה של המכירה הפומבית בעשרה מיליון שקלים ומדפי מחסן המשטרה בכפר סבא יתאווררו עד המכירה הפומבית הבאה.

ניצה רימון

לטאה ניתקה הקשר למעבורת „אטלנטיס"

יוסטון. — האסטרונאוטים במעבורת החלל האמריקנית „אטלאנטיס" נותקו ביום שישי במשך שניות ספורות מכדור הארץ... על ידי לטאה אפריקנית באורך של כחצי מטר, אשר גרמה לקצר חשמלי במחשב של תחנת התקשורת בדאקר שבסנגל, שעליה הוטל לעקוב אחר המעבורת.

הזוחל, שהכשיל את הטכנולוגיה המתקדמת של סוכנות החלל האמריקנית, הסתנן לתוך המעגלים החשמליים, גרם לירידה במתח והביא להפסקת פעולתו של המחשב.

הלטאה, שחולצה על ידי טכנאי, הצליחה להמלט „עם כוויות קלות, אך חיה".

בשבת ערכו שבעת האסטרונאוטים ניסויים כימיים ותרופתיים, וביום ראשון יחזרו את תרגילי הבנייה שלהם.

(ע"צ)

מנוי „על המשמר" — בחודש דצמבר שלם נא חובך לעתון!

מערכת הבריאות הציבורית — הנפילה

שבר טוטאלי

מאת רונית מורגנשטרן

בחמישה בדצמבר, יום תשלום המשכורות לעובדי קופת־חולים הכללית, לא מקבלים העובדים את שכרם. גם בחודש שעבר איחרה המשכורת. הפעם, מחליטים הרופאים שלא להבליג עוד ומכריזים על שביתה כללית. להנהלת קופת־חולים אין תשובה — הקופה ריקה. ההנהלה לא שולטת במצב. קבוצת רופאים בכירים קוראת למימוש הרעיון של תשלום תמורת כל טיפול רפואי. גורמים פוליטיים המעוניינים בחיסול קופת־חולים אומרים, שמערכת הביטוח הרפואי משטה את הרגל, קופת האוצר מדולדלת ואי־אפשר לתמוך עוד במוסד ההסתדרותי הזה — זה הזמן לשנות את השיטה. מפעל הבריאות הציבורי הענק של ההסתדרות, ששמו קופת־חולים הכללית, קורס תחתיו.

זהו תסריט משוער. כמובן, אם כי לא־דווקא דמיוני. קשיי המימון של קופ"ח נמצאים היום בשיאם, ואם לא יוזרמו 10 מיליון דולר על־ידי הממשלה ו־7.5 מיליון דולר על־ידי ההסתדרות, על־פי מסקנות ועדת־יעקבי, עלול התסריט להתממש. גורמים רבים במדינה היו רוצים לראות את קופ"ח נופלת: מתנגדים פוליטיים, רופאים, שאינם מרוצים משכרם גם שכבה מסויימת בציבור, שיכולה לממן לעצמה שירותי רפואה יקרים. „אבל", מזהיר פנחס דגן, שהיה עשרים שנה סמנכ"ל משרד־הבריאות ועשר שנים חבר הנהלת קופ"ח, „ביום בו תיפול קופת־חולים הכללית, תיפול מערכת הבריאות של מדינת ישראל כולה".

קופת־חולים, בעל כורחה, רוכשת מן המוסדות הממשלתיים כמיליון ימי אישפוז לשנה, במחיר של 110 דולר ליום. כ־50 אחוז ממטופליה הנזקקים לאישפוז שולחת קופ"ח לבתי־החולים הממשלתיים. כ־95 אחוז מהאוכלוסיה הזקנה (מעל גיל 65) הם חברי קופ"ח. „זו האוכלוסיה החלשה יותר. החולה יותר והענייה יותר", אומר פנחס דגן. „מי הם הצרכנים שלנו? לקופ"ח יש 360 אלף חולים כרוניים, המקבלים מדי חודש בחודשו מפרט גדול ויקר של תרופות. קופ"ח מנפיקה בסך־הכל 2400 סוגי תרופות. 50 אחוז מהתקציב המיועד לתרופות ניתן לחולים כרוניים — אלה התרופות היקרות ביותר. הרי זו בעיה אנושית־סוציאלית. כבר היום שוקלים קבלת תשלום עבור שירותים יקרים, שאינם שאלת־חיים, ולדאבוני, הראשונים שיפלו קורבן, הם טיפולים כמו אלה נגד עקרות, לרבות הפריות־מבחנה, העולים אלפי דולרים לכל טיפול.

היום תקועים בנמלי־הארץ משלוחי תרופות בסך של למעלה מ־5 מיליון דולר. לקופ"ח אין הכסף לשחררן ולהעבירן למרפאות. מוסדות רפואיים עלולים להיסגר. „ל־360 אלף חולים כרוניים לא יהיו תרופות, ליצרני התרופות בארץ לא יהיה למי לייצר, כי קופ"ח היא הקניין העיקרי שלהם. יהיה שבר גיאולוגי טוטאלי במערכת", מסכם כדאגה דגן.

אם תתמוטט קופת־חולים, תקרוס עימה מערכת הבריאות כולה — מזהיר פנחס דגן חבר הנהלת קופ"ח

הממשלה הסתלקה

הסדקים הראשונים במערכת נוצרו בימי שלטון הליכוד. שר־הבריאות אליעזר שוסטק נאבק אז למען החלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כשקופ"ח הכללית תשמש מעין קבלן. הממשלה החלה לצמצם בהדרגה את השתתפותה בתקציב הקופה מכ־30 אחוז בשנים 1976־7 לכ־8 אחוז היום, עם אופציה לשני אחוזים נוספים. מצד שני התייקרה הרפואה. יש מיכשור חדיש, טכניקות חדשות של אבחנה וטיפול, תרופות חדשות. בארבע השנים האחרונות גם קלטה קופ"ח אוכלוסיה חדשה, כולל העולים מאתיופיה, כשהממשלה מקטינה כל הזמן את השתתפותה בתקציב. הממשלה גם הסתלקה ממתן שירותים ציבוריים, כמו תחנות לאם ולילד, מפיקוח על בתי־ספר מסויימים, מסיבסוד מזון שהוכרזו עליו כתרופה. אומר פנחס דגן: „במקומות רחוקים, באזורי־הפיתוח, נותרו מרפאות קופ"ח הכללית בודדות בשטח. אם אנחנו ניהרס, לא יהיו שירותי בריאות בכלל".

גם עליית המס־האחיד וחלקו בתקציב קופ"ח מ־12 אחוז בשנת המהפך ל־20 אחוז היום, לא פותרת את בעיית הגירעון. ומצד שני, ההוצאה למבוטח ירדה מ־241 דולר ב־80/81 ל־199 ב־85/86. כלומר, היום המבוטח משלם יותר על פחות שירותים. דגן יש ביקורת על שהמס־האחיד, שהוא, לדבריו, מהנמוכים בעולם, מחולק כך. שני שלישים ממנו מגיעים לקופ"ח עצמה, והשליש הנוסף הולך למערכות האחרות של הוועד־הפועל. הנתח של קופ"ח היה צריך להיות 90/85 אחוז, וזה היה פותר לפחות את יוקר ההשתתפות העצמית. קופ"ח בחרה לממן את הגירעון המצטבר באמצעות הלוואות. כדי להימנע מצמצום בשירותים. בגלל הריבית הגבוהה והעיכובים בהזרמה הממשלתית תפח הגירעון לכ־370 מיליון דולר, כשברז האשראי נסגר בידי מודעי החל מה־17 לאוקטובר בפני הקופה לגמרי. „מה שלא הצליחה לעשות ממשלת הליכוד, מצליחה לעשות ממשלת האחדות הלאומית", מסכם בכאב פנחס דגן.

רפואה שחורה היא נורמה

הרעיון של חברת רופאים פרטית, מחריד את דגן. „הם יקבלו תשלום בעד שירות, שיתנו במתקנים ובציוד של קופ"ח. תיווצר בעיה סוציאלית — החלשים לא יוכלו לממן לעצמם טיפול רפואי". דגן סבור שזה יפגע בסופו של דבר גם בעשירים, שיתקשו לשלם עבור עשרות ימי אישפוז.

שירותי רפואה פרטיים קיימים היום באופן חוקי ב„הדסה" בירושלים ובמחלקת לב ב„ביילינסון", באופן בלתי־חוקי כמעט בכל בתי־החולים בארץ. משלמים אלפי דולרים כדי לזכות בשירותיו של מנתח מפורסם ו/או להקדים את התור לניתוח. הרופאים בדרך כלל אינם מדווחים למס־הכנסה על תשלומים אלה, הנעשים לעיתים במזומנים (גם „ירוקים") ובחדרי חדרים. זהו בעצם מעין שוחד. לפעמים גובים את הכסף לקרן מחקר של המחלקה ולפעמים הוא מגיע אל כיסו הפרטי של מנהל־המחלקה.

הצוות הרפואי — מרדים, מתמחים, אחיות — שותף לחגיגה הפרטית של מנהל המחלקה, אבל לא לחגיגה הפיננסית שלו. וזה יוצר אווירה עכורה במחלקה. בין המחירים המקובלים היום עבור ניתוחים פרטיים: 700 דולר לניתוח שבר, 1500 דולר לכריתת־קיבה, 5000־10,000 דולר למעקף־לב, 6000 דולר לניתוח־מוח.

אומר דגן: „נכון שרפואה פרטית שחורה היא נורמה היום. אבל היום יכולה עדיין קופ"ח להבטיח, שכל אחד יקבל טיפול רפואי ללא אפליה. היום הנורמה היא בניגוד לחוק, וניתן לפעול נגד רופאים אלה (מה שכמעט לא נעשה) במסגרת החוק. אם זה יהיה במסגרת החוק, תופלה מייד לרעה האוכלוסיה החלשה. וגם זה יעלה את מחיר השר"פ הנוכחיים".

איך תתחלק עוגת התקציב

הקריאה לייעול שירותי הבריאות מוצדקת, אך דרושה גם הכרעה חברתית שצריכים להשתתף בה אנשי הציבור ונציגיו

מאת שולמית ברקן

לפעמים מדהים לגלות עד כמה תפיסות חברתיות־אידיאולוגיות חודרות לכל פינה של חיינו. למשל, הכלל־ציונות גורסת שציונות היא תנועת שחרור לאומי גרידא. תנועת העבודה גורסת: הציונות היא תנועת שחרור לאומי משולבת בשחרור חברתי. וכך, כאשר הוקמה ההסתדרות, היא לא היתה עוד פדראציה של איגודים מקצועיים, כמו בכל העולם, אלא הוסיפה שלושה עמודים: עזרה הדדית, חינוך ומשק עובדים. והבסיס העיקרי של העזרה ההדדית — קופת חולים.

מה הונח בבסיס התפיסה של קופת חולים? — להעניק לחבר שירותי בריאות טובים, שוויוניים וזולים. זה שרמת שירותי הבריאות בארץ היא מן הטובות בעולם — אינה צריכה הוכחה. שוויוניים — ישנן מגמות די ברורות של שבירת השוויוניות, במיוחד על־ידי הנהגת שירותי רפואה פרטי (שר"פ) בתוך המוסדות הציבוריים ועל חשבונם — ועידת ההסתדרות האחרונה שבה והדגישה שלא תתיר שר"פ; וטוב עשתה, כי בנפשה היא. זולים — למבוטח הבודד אין בעולם כולו שירותי בריאות זולים יותר מאשר בישראל (האמריקני יורד מנכסיו אם הוא לוקה, למשל, במחלה ממושכת). השאלה היא אם אכן זולים הם השירותים לכלל המבוטחים.

כאן נכנס לתמונה העניין של עוגת התקציב — והוא חריף עוד יותר בימים אלה של מצוקה חברתית, וכאן נדרשת ההכרעה החברתית.

שירותי בריאות להמונים מתבססים ראשית־כל על שירותי קהילה: שירותי מניעה. רק כאשר אלה נכשלים — באה הרפואה הקוראטיבית, במרפאות ובבתי החולים. גם אחרי ההתערבות הכירורגית — הניתוח — המשוכללת ביותר לא יימצא מזור לחולה אם לא יהיה מעקב, אם לא יהיה המשך טיפול במרפאה ובבית החולה ואם לא יוסבר למשפחתו איך לטפל בו.

לצערנו, בישראל ההכרעה הנוהגת כיום היא על הטיפול במחלה ולא על הטיפול בחולה. מעורבים כאן אינטרסים של גורמים רפואיים — ההילה והפירסום ניתנים בעיקר על פעולות רפואה דרמאטיות, ולא על מניעה והמשך טיפול. וממול — סוגרים תחנות לבריאות המשפחה, שם מקבלים טיפול והדרכה האשה ההרה, האם והתינוק, המשפחה, הקשיש והחולה הכרוני. ואלה הן בעיקר החוליות החלשות ביותר בחברתנו.

הקריאה כיום, כאשר עוגת התקציב מדולדלת, היא לייעל את שירותי הבריאות. אכן, קריאה זו במקומה. ואולם, צריכה לבוא הכרעה חברתית: יש לחלק את העוגה התקציבית לא על־פי קבוצות לחץ (ויהיו יוקרתיות כאשר יהיו), אלא על־פי צורכי החברה ועל־פי הנורמות הערכיות שלה. ומאחר שההכרעה היא חברתית — צריכים ליטול בה חלק אנשי ציבור ונציגיו. ממש כשם שזוהי, בסופו של דבר ההכרעה בשטח הביטחון — הכרעה של נבחרי ציבור ולא של גנראלים מקצועיים.

הכותבת היא חברת המזכירות של הסתדרות האחיות

קופ"ח מקופחת מכל הצדדים

מאת יוסף שמי

בישיבת המועצה הארצית של קופ"ח טען יו"ר הנהלת המרכז נגד שר הבריאות ואף נגד מזכ"ל ההסתדרות על שאינם מגישים סיוע לקופ"ח הנאבקת על קיומה. עיקר הטענות הפנה פרופ' דורון נגד שר האוצר, אך גם ראש הממשלה ומזכ"ל ההסתדרות לא יצאו נקיים. כך, למשל, נדרש מזכ"ל ההסתדרות לעמוד במסקנות ועדת יעקבי ולהחזיר לקופת־החולים 7.5 מיליון דולר החסרים בשל סחבת בקבלת החלטה על העלאת המס האחיד.

שר האוצר נדרש מכוח החלטה של אותה ועדה — ועדת יעקבי — להחזיר 10 מיליון דולר כפיצוי על ההפסד שנגרם לקופ"ח בשל האיחור בהעלאת המס המקביל. אך כל זה הוא כאין וכאפס לעומת הטענות הקשות בדבר הסתלקות הממשלה מהתמיכה בתקציבה של קופ"ח מבלי לתת את הדעת כיצד למלא את החסר. שלא ליחוס שואלים במשרד הבריאות כיצד הסכים קיסר לתיקצוב ממשלתי בסך 50 מיליון דולר בלבד. השנה אמורה להשתתף הממשלה בשיעור של 8.5 אחוזים בתקציב הקופה — הרבה פחות ממה שהיה לפני שנה. הרבה פחות מהתמיכה שהיתה נהוגה בימיה של ממשלת הליכוד, כשמול קופ"ח הכללית עמדו השר אליעזר שוסטק והשר יורם ארידור. כך מסתבר, שממשלת האחדות הלאומית גרועה מבחינה זו מממשלה ימנית „טהורה".

מודעי מנסה „פטנטים"

שרי המערך וראשי ההסתדרות מתנגדים, ובצדק, להצעה להטיל תשלום עבור ביקור אצל רופא וכן עבור אישפוז. אך מצד שני, אין להם מקור הכנסה אחר. ואם יש להם הצעה, הרי שאין בכוחם להעביר אותה דרך „הצינורות המתאימים" ולאלץ את שר האוצר לבצע את ההחלטה. כך קורה, שגם הסכום הקטן יחסית להתחשב בצורכי קופ"ח, של 10 מיליון דולר, עליהם החליטה ועדת יעקבי, לא „מקובל" על האוצר והדבר תלוי ועומד „על שולחנו" של הממשלה.

בעוד שרי המערך אינם מצליחים לאכוף על שר האוצר העברת כספים שעליהם הוחלט במסגרת מוסמכת של הממשלה, מצווה שר האוצר על הבנקים לסגור את קווי האשראי. זהו צעד חסר תקדים. עוד לא קרה למוסד בסדר גודל כזה, ששר האוצר ינתק אותו ממקור הנזילות. דברים מסוג זה אף לא נעשים במדינות הגוש המזרחי. אם מגיעים למסקנה שמפעל כלשהו, ממשלתי או קואופרטיבי אינו מנהל את עסקיו כהלכה פשוט שולחים לו מפקח־משגיח. שר האוצר של ממשלת אחדות לאומית מנסה „פטנטים" שלא נוסו עד כה ע"י שום שר אוצר. הוא רוצה לקזז מכספי המס המקביל לשם כיסוי התחייבויות למס הכנסה.

הודעה בעתונות על סגירת האשראי

לכך יש להוסיף את הסכם רכישת השירותים ממערכת האישפוז הממשלתית. במסגרת הסכם האישפוז האזורי חוייבה קופ"ח הכללית לרכוש כמיליון ומאה אלף ימי אישפוז. שווה ערך ל־120 מיליון דולר לשנה.

פרופ' דן מיכאלי, מנכ"ל משרד הבריאות, אמר לנו, כי משרד הבריאות מוכן להוריד את סך הרכישות לכדי 115 מיליון דולר לשנה. גם זה הרבה אם נזכיר שהממשלה מורידה את התמיכה בתקציב הקופה, גם מאלצת את המוסד לרכוש שירותים ממוסדותיה, גם נוהגת סחבת בענין העלאת המס המקביל. גם סוגרת קווי אשראי. אנו אומרים: הממשלה, כי לעניננו אין זה משנה מה חושבים שרי המערך וראש הממשלה פרס — חשוב מה שקורה בשטח. אם טוענים לאחריות קולקטיבית, הרי שהדבר נכון כאן שבעתיים.

למה דווקא קופ"ח הכללית צריכה לקבל על עצמה משימה ממלכתית, וזאת בתקופה של גידול באוכלוסיות הקשישים, המטיל עול נוסף על המוסד גם בשטח העזרה האמבולטורית ועוד יותר האישפוזית. הממשלה החייבת להבטיח עזרה לחולים כרוניים וקשישים לפי החוק מ־1981, את הכספים גובה המוסד לביטוח לאומי על סמך החוק הזה. אך את העול שבטיפול בזקנים ובחולים כרוניים מטילים על קופ"ח.

האשראי תפח עם האינפלציה

מאז „המהפך" ב־1977 נעשו ניסיונות לחסל את קופ"ח. הדבר נבע מאידיאולוגיה של חירות והליכוד. גם אם השר ארידור נתן עוד במידה מסויימת של הגיון בכל הקשור בהשתתפות בתיקצוב הקופה, הרי גם הוא עיכב את העברת הכספים לפני שנה.

מעבר לכך, בתנאי האינפלציה של דאז פירושו הדבר היה הפסד עצום של כספים. הקופה נאלצה לקחת אשראי שתפח עם האינפלציה, שעבורו היה צריך לשלם ריבית קצוצה. במהלך השנים תפחו החובות והגיעו לממדים אסטרונומיים. יש נתונים שונים לגבי היקף החובות, אומרים אותם כ־150 מיליון דולר, 350 מיליון דולר ואף יותר. קופ"ח אינה מסוגלת כבר לעמוד בכיסוי הוצאות ההחזר של החוב ושל הריבית. העוסקים בכספים במרכז קופ"ח מציעים על כן לפרוס את החזר החובות לזמן ארוך יותר. הדבר שוב תלוי בהחלטה מתאימה של הממשלה.

שר האוצר בועט — מסיבות אידיאולוגיות — לא רק בקופת־החולים הכללית אלא גם במשרד הבריאות — אך הפגיעה בקופ"ח פירושה אסון לחולים

פוגעים בקופ"ח ומתכוונים למערך

הממשלה מחולקת בקו המבדיל בין שני מרכיביה הראשיים. משרד האוצר בועט לא רק בקופ"ח הכללית אלא גם במשרד הבריאות, מעכב כספים, מבאיש את ריחם של העוסקים בנושא. המאבק הוא לא פעם הרבה יותר מאשר במצב של קיום שלטון דו־מפלגתי, בשמולו עומדת מפלגה אופוזיציונית. הצרה היא שהפגיעה בקופ"ח הכללית פירושה אסון לחולים. כך, למשל, נתבשרנו על שלילת תמיכה במזון תינוקות. מזון המיועד לילדים שאין להם אנזימים מסויימים ואינם מעכלים חלב. המזון החלופי הוא צורך קיומי לתינוקות אלה. לא הרבה משפחות יכולות להרשות לעצמן הוצאה של 120־160 אלף שקל בסעיף זה. האוצר או משרד הבריאות החליטו מהיום למחר לחדול התמיכה. נוצרה אנדרלמוסיה וכעת אין למעשה למי לפנות. את הבעיה של הפסקת התמיכה משליכים לפיתחה של קופ"ח הכללית, קרי מוסד הסתדרותי, קרי המערך. גם פגיעות אחרות בשטח הבריאות נתפסות כמעשה ידי המערך.

נורמות מזרח־אירופיות

חוסר היכולת או הרצון לעצור בעד שר האוצר מלפגוע במערכת שירותי הבריאות בכלל וקופ"ח הכללית בפרט גורמת גם להתקוטטות בין המרכיבים השונים של מערכת שירותי הבריאות. בעבר הרחוק היו רינונים נגד מוסדות ההסתדרות מצד עובדי בתי־חולים ממשלתיים על שהקופה „קרובה יותר לצלחת" ומקבלת נתחים גדולים יותר מהתקציבים. הליכוד גרם כאן „להמהפך" — דווקא מוסדות קופ"ח קופחו. הפיתוח כמעט והופסק. כיום כולם בצרות. אין כסף לא למגזר הממשלתי ולא לקופ"ח. אך תוך כדי כך מושך כל אחד את השטיח לצידו, ובו־בזמן מאשים את זולתו במעשים פסולים. עד לא מכבר היה כך עם הסיסמה „חובותיה של קופ"ח הכללית", גם כיום ממשיכה הנהלת „הדסה" לטעון שבגלל חובותיה של קופ"ח הכללית אין המוסד מסוגל לשלם משכורות. עכשיו מתחילה מהדורה חדשה של טענות ומענות בשעל הסרק „רכישת שירותי בתי־החולים הממשלתיים". הצרה הכללית היא, שמערכת שירותי הבריאות במתכונת הקיימת אינה יכולה לתפקד אחרי מכות כאלה של קיצוצים. צריך, שכל המעורבים יתיישבו ויחליטו — או לקצץ בכמות ובאיכות השירות, או להטיל תשלום על שירותים מסויימים, להגדיל מיסוי, או להעביר חלק מהשירותים „לשוק הפרטי". מה שקורה היום הוא פגיעה במירקם החברתי והערכי של המערכת. הכנסת נורמות מזרח־אירופיות לשירותי הבריאות (שירות חינם פורמלית, וצורך בתשלום עבור השירות למעשה) והחשוב מכל, יוקר השירות ללא צורך וללא תמורה. התעלולים שעושים אנשי האוצר עם אישור התקציב של קופ"ח, הסחבת בהחלטות על העלאת המס המקביל והעיכוב בהזרמת כספים, גורמים לכך שהמערכת נאלצת להיעזר בבנקים, וזה מוסיף הוצאות מבלי לתת תמורה כלשהי. פרופ' מיכאלי, אמר, כי משרד הבריאות סיפק שירותים בסכום השווה ל־35 מיליארד שקלים (נומינליים), אך את התמורה קיבל באיחור אם בכלל. מכאן הצורך שבתשלום ריבית והצמדה לספקים, מכאן הפגיעה במערכת, פגיעה שאינה מחוייבת המציאות. עכשיו מבקש משרד הבריאות מהאוצר שתוחזר עד סוף שנת התקציב. אך באוצר מתנגדים. מה שנכון כלפי משרד הבריאות נכון עוד יותר כלפי קופ"ח הכללית.

כאן יש לציין, שהכתובת אינה רק הממשלה אלא גם ההסתדרות ואישית כלפי ישראל קיסר. אסור לחתום על הסכמים בענין הקפאת השכר, למשל מבלי לקבל גם פתרון לשירותי הבריאות. נזכיר לשם דוגמה, כי אחת הדרישות העיקריות של ארגון „סולידריות" בפולין היתה דרישה להחזיר כסף ולהעלות את שכר הרופאים והאחיות.

אגב הוויכוח סביב רכישת שירותים מהממשלה אמר לנו דובר קופ"ח, כי ההנהלה שואפת להורדת רמת הרכישות ל־80 מיליון דולר לשנה ולנצל טוב יותר את התשתית העצמית של הקופה. פרופ' מיכאלי: זה לא מציאותי, יצטרכו להקים עוד מחלקות בסך 1300 מיטות.

שרי המערך וכן ראשי ההסתדרות, היושבים בשקט בשקורים מעשי הפקרות אלה, אל להם להיות מופתעים אם בעוד זמן מה, כשתקום ממשלה ובמרכזה הליכוד, יהרסו לגמרי את קופ"ח הכללית בעזרת אותם אמצעים שהם נוקטים כיום. דבר אופייני לשיטות ההנהגות על־ידי האוצר הוא, שעל קווי האשראי נודע למרכז קופ"ח מ... העיתונות.

בעוד שר האוצר נוהג כפי שהוא נוהג כשכל רצונו לפגוע במוסד המשויך למערך, כשכל מעייניו הם לפגוע באוכלוסיה חלשה כמצוות תורת הליברליות, הרי שהעומדים בראש ההסתדרות ממשיכים לטעון, כי הם אינם מוכנים לוותר על כללי העזרה ההדדית וכל שאר סעיפי תורת הסוציאל־דמוקרטיה. אלא מאי? הכמיהה הזו לטוהר העיקרון של העזרה ההדדית אינה מלווה בכוח ביצוע ועל כן נשארה קופ"ח עם מטען של עקרונות נעלים אך ללא כסף.

שחיקת ההכנסה

הקיצוץ בהשתתפות הממשלה בתקציב קופ"ח מ־24 ל־20 בתקופת אריה־הורביץ עד

(המשך בעמ' 18)

„הפיטפוטים קילקלו"

הנשיא מיטראן התפקיד המתווך

חסן השני טלפון מסעודיה

כך מסבירים בבירת צרפת את נסיגתו של חסן השני מהזמנתו לפגישה עם שמעון פרס

מאת ארנון יפה, פאריס

מלך מרוקו, חסן השני, פתח ביום חמישי אחר הצהריים את ביקורו הממלכתי בפאריס, בהציגו עצמו כ„צרפתי־ערבי בן תרבות המערב" ובהכחשה חרשת, כי יפגוש את ראש ממשלת ישראל שמעון פרס.

דגלים אדומים עם כוכב ירוק מתנוססים בשדרות האליזה. כתמיד לא חסכו בגינוני כבוד. המלך מתקבל כאן כאיש שוחר שלום, אף כי נסיגתו מן הפגישה עם פרס נתקבלה כאן באכזבה. עם זאת העיתונאים עוקבים פה אחר כל תנועותיו. מקורביו היהודים אומרים, כי הוא לא שינה את עמדתו, אך פרס לא ענה על תנאיו. הישראלים רצו פגישה בלי לתת מאומה. הם מאשימים את רפי אדרי בפיטפוט, ברדיפת כבוד ובניית מעמדו הפוליטי על חשבון קידום תהליך השלום. הם חושדים, כי הישראלים אינם מתחשבים במלך, אלא רק מנצלים אותו לצרכים אנוכיים.

מרוקו במקום אלג'יריה

הנשיא מיטראן קיבל את המלך ליד כבש המטוס במחווה שסימלה את מהפך הבריתות של השלטון הסוציאליסטי במאגרב: מרוקו במקום אלג'יריה. זהו ביקורו הרשמי הראשון בצרפת תחת השלטון הסוציאליסטי, שראה קודם־לכן בחסן שליט מרכא. פרט לשגרירי סוריה ואלג'יריה, כל שגרירי ערב באו להקביל את פניו. עכשיו עלה בידי המלך להשיג את הסכמת השלטון הסוציאליסטי לספק לו מטוסי „מיראז' 2000". עד כה היה היסוס, כיצד יגיבו באלג'יריה. חסן השני בא הפעם לפאריס מתוך עמדת כוח. הוא הצליח בהקמת חומה במדבר לבלימת חזית הפוליסאריו וכרת ברית עם „השטן" קדאפי שכודדה את אלג'יריה וחיזקה את מעמדו במאגרב. הוא מעז אפילו לשבור טאבו בעולם הערבי ולזרוק הזמנה לראש ממשלת ישראל לפגישה עמו. הצרפתים חוששים שמא הישגים אלה ישכרו אותו, שמא יעשה שטויות בשערה המערבי. החזרה מן ההזמנה לפרס נחשבת כאמצעי זהירות. מלך סעודיה, הבנקאי של מרוקו, טילפן אליו לשאול לפשר ההצהרה המזורה.

נאמניו היהודיים במבוכה. הם מסבירים, כי לא קרה מאומה. חסן פועל לקירוב ישראל ומדינות ערב. הוא איש הדיאלוג, אך הפיטפוטים בישראל מקלקלים. מקורבו, המיליונר היהודי־מרוקאי דוד עמר, דיבר על פגישה בקרוב. אין משמעות פוליטית להסתייגותו מההזמנה לפרס, מסבירים, כי הוא חוזר בו אחרי תגובת ראש הממשלה, שיצרה רושם כאילו פותחים בשיחות בלי שפרס עונה לתנאיו. הפגישה אמורה יותר להיות סמלית. הרי לחסן אין מה להציע לישראל. אבל אם ישיג שינוי העמדה הישראלית בנושא הפלשתיני, זה ייזקף לו להצלחה. במקום פרס יקבל פה חסן השני בארמונו הכפרי את רפי אדרי בראש משלחת ישראלים וצרפתים יוצאי מרוקו מארגון „הכינוס העולמי של יהודים מארוקאים". רשמית נועדה הפגישה לבקש ממנו רשות להשתטח על קבר אביו מוחמד החמישי.

לזכות בתמיכת הקונגרס

המלך מטפח יחסים עם יהודים וישראלים יוצאי מרוקו. אין ספק, כי הוא שוחר שלום. אבל, אחת המטרות היא לזכות בתמיכה בקונגרס האמריקני ולשכך את דאגות הסנטורים על הפגיעות בזכויות האדם במרוקו. לפני חודש ערך ארגון שהקים דוד עמר לשם כך, „כינוס עולמי של יהודי מרוקו", את ועידתו בקנדה. מקום הוועידה נבחר בשל קרבתו לארצות־הברית. עיתונאים ישראליים וצרפתים הוטסו על חשבון עמר, שחילק להם גם דמי אש"ל וכילוי, למען הרעפת שבחים על שלטונו של חסן השני. אפילו עמוס קינן התבשם וכתב שבחים למלך ובייחוד לנאמניו היהודיים כעמר ואוחנה, שתוארו כמופת הצלחה ותרבות על שום שלאחד „יש 3500 עובדים" ולעמר יש „12 אלף עובדים". בנסיבות של מרוקו היה ראוי לומר עבדים. הוא הציג יהודים מרוקאים אלה כעתיד של ישראל. חסן השני הוא שליט, המחזיק זה 25 שנה בשלטון במחיר דיכוי פוליטי. אמנם כל אלטרנטיבה היתה אולי גרועה פי כמה למרוקאים. בפאריס הוקיע בשבוע שעבר ארגון „אמנסטי אינטרנשיונל" את הפגיעות בזכויות האדם במרוקו. בתשובה אמר חסן השני, כי הם שקרנים. „אני מזמין אותם לכאן, שיראו לי אסיר אחד מעונה. אני אוכיח קבל עם ועדה שהם שקרנים".

עניין המזרח התיכון הן עלה כבר בפגישה הראשונה באליזה, שעה קלה לאחר שחסן הגיע לכאן. הנשיא מיטראן יברר למה התכוון חסן בהזמינו את פרס ובחזרו בו. חסן השני מציע לנשיא מיטראן למלא תפקיד מתווך. הוא אמר בראיון ל„פראנס סואר": „מיטראן מסוגל להבין את הישראלים והערבים כאחד". מיטראן עצמו הביע בראיון לעיתון מרוקאי תמיכה בוועידה בינלאומית שתאפשר מגעים ישירים בין ישראל לערבים.

ל"ח לכ"ט בנובמבר

בן־גוריון אמר: ניצחון מוסרי גדול, ואילו השומר־הצעיר הביע צער על חלוקה נוספת של ארץ־ישראל, שאחראית לה „המדיניות האימפריאליסטית והריאקציונית של הוועד הערבי העליון והמדיניות המוטעית של ההנהגה הציונית"

מאת חיים מרגלית

למה דווקא כ"ט ולא 29 בנובמבר? הרי מדובר בחודש אזרחי ולא בלוח העברי. לו יהי כן, שכך נכתב ונחתם בספרי ההיסטוריה שלנו. אם כן, לפני ל"ח שנים, במוצאי־שבת כ"ט בנובמבר, בשעה 16.30 דפק יו"ר עצרת האו"ם אוסוואלדו ארניה מבראזיל, בפטישו ופתח בהודעה, כי היום הזה יוחלט האם לחלק את ארץ־ישראל לשתי מדינות, מדינה יהודית ומדינה ערבית. ואכן, כך הוחלט ברוב גדול: 33 בעד, 13 מתנגדים ו־10 נמנעים (סיאם נעדרה מהישיבה).

עמדנו אז, כל חברי הקיבוץ, סביב מקלט הרדיו היחיד והמיוחד (אר.סי.אי. 8 מנורות) וספרנו את המצביעים בעד. וכאשר נגמרה ספירתם, והיה ברור כי יש רוב גדול, כל הנחת והספקות התפוגגו לשמחה אדירה. „יש, יש גם לנו מדינה!"

התמונות והצהלות צולמו והוקלטו וכך גם קולו של דוד בן־גוריון, שהיה אז יו"ר הנהלת הסוכנות והוועד־הפועל הציוני. בן־גוריון קבע כי החלטת האו"ם להקים מחדש את מדינתו הריבונית של העם היהודי בחלק ממולדתו העתיקה היא מפעל של צדק היסטורי המתקן חלקית, לכל הפחות, את המעוות ללא דוגמה שנעשה לעם־ישראל בדורנו ובדורות הקודמים, זה למעלה מאלף־ושמונה־מאות שנה. נצחון מוסרי גדול של רעיון האומות המאוחדות — רעיון הקואופראציה הבינלאומית לחיזוק השלום, הצדק והשוויון בעולם. העם היהודי יזכור בהכרת תודה את מאמציהן של שתי המעצמות האדירות — ארצות־הברית וברית־המועצות, וכן של שאר המדינות, הקטנות והגדולות, שהביאו לידי כך. שיתוף הפעולה של אמריקה ורוסיה (בב"ג, שקרא הודעתו מהכתב, ביטא „אמריקה" ו„רוסיה") בפתרון בעיית ארץ־ישראל הביא בשורה מעודדת לכל אלה והעם היהודי בתוכם, המאמינים באפשרות קואופראציה מתמדת של ארצות המערב והמזרח למען שלום בר־קיימא". הוועד הלאומי פרסם אז כרוז אל היישוב, בו נאמר בין השאר כי „ההחלטה הנאמנה של האומות־המאוחדות מטילה על העם ועל היישוב חובות מבחן, רבות עניין ורבות־אחריות. אם הצלנו את זכות עצמאותנו להלכה — עלינו לגלמה במעשה: ביצירת מדינה מתוקנת, אשר איכותה הדמוקראטית התרבותית תגביר אותה על צמצום שטחה ותנאי פיתוחה הקשים ותביאנה לדרגת ריבונות שלמה ותושיבנה לשולחן האומות כמדינה שוות ערך".

גילוי־הדעת של מפלגת השומר־הצעיר, שכותרתו: „עם ההכרעה באו"ם", נפתח ב„השומר הצעיר מקדם בברכה את החלטת האומות־המאוחדות, המבטלת את מדיניות ההתכחשות של הממשלה הבריטית, פוסלת את מגמת ההשתלטות הלאומנית של הריאקציה הערבית ופותחת דף חדש בהיאבקות העם היהודי וארץ־ישראל על עצמאות". בהמשך נאמר —: „עם זה מביע השומר הצעיר את כאבו העמוק, על אשר ההתקדמות לקראת עצמאות העם היהודי וארץ־ישראל נקנתה במחיר חלוקה נוספת של ארץ־ישראל", (החלוקה הראשונה היתה ב־1922, כאשר ממשלת בריטניה פרסמה ספר לבן בו הוציאה את עבר הירדן המזרחי מתחומי התחולה של הצהרת בלפור. ח.מ.) ומי אחראי לחלוקה? מפלגת השומר־הצעיר קובעת באותו גילוי־דעת, כי „באחריות לעובדה טראגית זו נושאת המדיניות האימפריאליסטית המסכסכת, המדיניות הריאקציונרית העקרה של הוועד הערבי העליון והמדיניות המוטעית ביסודה של ההנהגה הציונית. אין לנו ספק שאפשר היה לכוון את הגורמים התומכים במפעלנו באפיק קונסטרוקטיבי יותר מאשר חלוקה".

ועוד נאמר באותו גילוי־דעת, כי „השומר הצעיר יילחם על האופי הדמוקראטי־עממי של המדינה, על הגמוניה של תנועת הפועלים בתוכה, ונגד כל גילוי של ריאקציה, פאשיזם וקלריקאליזם תוקפני. השומר־הצעיר יילחם על עצמאות אמת; על שוויון זכויות מלא ושיתוף־פעולה עם ההמונים הערביים; על תכנית פיתוח ותיקונים אגראריים לטובת ההתיישבות היהודית והמוני הפלחים; על חוקה סוציאלית מתקדמת, על חזית פועלית יהודית ערבית; על סוציאליזם".

אלה היו ההודעות וגילויי־הדעת שהתפרסמו ביום א', 30 בנובמבר. אותו העירו השכם בבוקר. הוצאנו את הנשק מהסליקים, ניקינו והכנו אותו. נשק, כלומר אקדחים. השמחה נמשכה עד עשר בבוקר. באותו יום ראשון, אוטובוס של אגד שהיה בדרכו מירושלים לתל־אביב הותקף במבואות רמלה.

מלחמת־השחרור התחילה.

דמי חנוכה מדליקים!

שבועון צעיר

מהם דמי החנוכה הטובים ביותר שתוכל לשמח בהם ילד וילדה בגיל 8־13? — מנוי שנתי על „כולנו", השבועון הצעיר שכבש את הילדים.

צלצל 03־378833 וכבר בחנוכה יגיע השבועון לבית הילד!

והתמורה — 5000 שקל לחודש בהוראת־קבע לבנק, או 59,800 שקל לשנה מראש.

רעיון מדליק לחג לאורים!

חברה חדשה
מאת גדי יציב

תשובה לגרוסמן

תנו לנו קצת יותר מאותו קוצר־רוח אמיתי, עמוק ויסודי — כלפי עקרונות ומעשים שאינם לפי רוחנו, ותראו כמה קדימה הוא ישא אותנו

בשל הכבוד וההערכה שאני רוחש לכותב המכתב, המובא כאן, אבל גם בשל ההערכה כי מכתב זה אכן מייצג קוראים רבים נוספים — החלטתי להאריך בדברי התגובה, ולהקדיש לכך את המדור השבועי כולו. הדברים אמורים, לדעתי, באחד התנאים ההכרחיים לעצב אפשרות קיומו של שמאל ציוני בארץ, לא פחות מכך.

תוכן המכתב הזה מעציב אותי הרבה יותר מכפי שעשויים היו להעציב אותי חילוקי־דעות ענייניים בין משה גרוסמן לביני. אילו היו כאלה. כפי שנקל לראות אין חילוקי־דיעות. יש רק תמיהה שלו על היומרה שלי להעז ולדעת מה עלה בגורלה של „התוכנית הכלכלית להצלת המשק". עם יותר משמץ של הטפת־מוסר. צריך רק להזכיר לקוראים, כי הדברים שלי, שאליהם התייחס גרוסמן, היו בהחלט מפורטים וענייניים ופתוחים לביקורת עניינית. הבאתי בדברים אלה הגדרה חד־משמעית של „הצלחה" ושל „כשלון" התוכנית הכלכלית, וטענתי כי הכשלון מובטח. ההצלחה הוגדרה כ„ראשית צמיחה כלכלית בתנאים של אינפלאציה נמוכה ומאזן תשלומים משופר". כמו כן הגדרתי שלושה מצבים אשר אם יתקיים אחד מהם פירוש הדבר הוא, להערכתי, כשלון התוכנית. „מצב אחד — האינפלאציה אכן יורדת — אבל המשק איננו מסוגל להמריא לצמיחה, משום שגורמי הייצור ומסגרות הייצור שבעזרתם והם צריכה הצמיחה להתרחש חרבים והרוסים. מצב שני — הממשלה נכנעת ללחצים, מבצעת סידרה של פיחותים והאינפלאציה גואה מחדש על הריסות המשק, שנגרמו על־ידי התוכנית עצמה. מצב שלישי — הממשלה חוזרת־בה למעשה מעיקרי התוכנית, ונוקטת צעדי רפלאציה בלתי־שיטתיים אך מרוכים דיים כדי למנוע את האבטלה והחורבן — גם על חשבון הורדת האינפלאציה והשיפור במאזן התשלומים".

אפשר לחלוק על יעילות ההגדרות הללו, ועל יסוד ההגדרות אפשר לחלוק על הקביעה כי אחד משלושת המצבים המגדירים כשלון אכן יתקיימו, וכי לא יתקיים המצב המגדיר את הצלחת התוכנית. משה גרוסמן איננו חולק על הדברים. הוא תמה מאד על קוצר הרוח ועל היומרה שלי לחלוק על „פרופסורים לכלכלה", אשר „נותנים עדיין לתוכנית זו סיכוי כלשהו להצלחה". למען הדיוק צריך לקבוע, כי הפרופסור לכלכלה שנחשב כהוגה־התוכנית איננו „נותן סיכוי כלשהו", אלא הוא בטוח בהצלחה. לפני כחודשיים אמר ש„התוכנית כבר עברה את הנקודה שבה היא יכולה להיכשל". נכון, עם זאת, שלפני שבועיים גם אמר שאם לא יקצצו עוד 600 מיליון דולר (או 800? או 500? איך הם מגיעים למספרים המדוייקים הללו?) אזי הכל אבוד, ולפני כארבעה ימים הציע, כדוגמה למיצוות ולמעשים טובים, לפטר עוד מורים למען הצלת המשק.

● מהו מקור היומרה לדעת?

כדי להסביר את מקור היומרה־לדעת, ראוי להיזכר במה שקרה כאשר פרצה מלחמת לבנון. סיעת מפ"ם בכנסת היתה אז, כזכור, הסיעה הציונית היחידה אשר התנגדה למלחמה זו. יתר על כן: היתה לנו גם היומרה לדעת כי התוכנית אשר מלחמה זו מבטאת מועדת לכשלון. ב„דף עמדה" שכתבנו בראשית המלחמה נאמר בין השאר „מבצע שנועד להגשים מטרה בלתי־אפשרית כזאת איננו יכול להצליח... זוהי מטרת נפל, אשר כשלון השגתה מובטח עוד בטרם התנעו הטנקים הראשונים שפרצו אל עבר הגבול". (אז עוד לא היה ברור לכל שהולכים על ביירות!). גם אז היו אנשים שכעסו על היומרה, ותבעו אורך־רוח, גנראלים מומחים לדבר, בסדיר ובמילואים, הבטיחו לנו בכובד ראש אקאדמי שהתוכנית תצליח בגלל סיבה אל"ף, ובגלל סיבה בי"ת, ובגלל סיבה גימ"ל. העם היה באופוריה טוטאלית, מי שלא שמע אז את קולות הירי והפצצות — שמע רק מחיאות־כפיים וקריאות הידד מקצה הארץ עד קצה. רק אנחנו, יומרנים קטנים ועזי־מצח שכמותנו, קילקלנו להם את השימחה ואת הקונסנזוס גם יחד. מה היה אז המקור ליומרה המתנשאת שלנו? האם היינו חכמים יותר? לא. כל ישראל חכמים בערך באותה מידה. האם היו בשורותינו יותר גנראלים־מומחים? לא. שיעור התמיכה בדעתנו בקרב הגנראלים עלה רק במעט־מאד על שיעור התמיכה שזכינו לו בציבור הרחב. האם היתה לנו אינפורמציה סודית שלא היתה ברשות הרבים? ודאי שלא. (אפילו היפוכו של דבר, היום אנחנו יודעים שאילו ידענו אז את מה שרק מעטים מאד ידעו, אבל צריכים היו לדעת, היתה דעתנו עשויה להיות מקובלת יותר מכפי שהיתה. מה היה איפוא המקור ליומרה שלנו לדעת? המקור ליומרה שלנו לדעת היה השקפת העולם שלנו. אם אכן ארץ־ישראל היא המולדת המשותפת לעם היהודי ולעם הפלשתיני — אזי שני העמים לעולם לא ישלימו עם שום פתרון אשר אינו עולה בקנה אחד עם מאוויהם הלאומיים. פתרון שלא יספק מאוויים אלה, אצל שני העמים גם יחד, לא יצלח. אם שום פתרון שאיננו הולם מאוויים אלה לא יצלח, — אזי רק יוזמות מדיניות עשויות לשנות באורח משמעותי את מצב הדברים הנוכחי. אם רק יוזמות מדיניות עשויות לשנות את המצב — אזי מלחמה יזומה לא תצליח, על פי ההגדרה, לחולל שינוי בעל משמעות. כיוון שמלחמת לבנון היא מלחמה יזומה — היא — נכשלה עוד בטרם נוצרה בבטן־מולידיה, כאשר לא היתה עדיין אלא סימנים וחיצים וקווים על המפה. אידיאולוגיה, זאת לדעת, אם היא צודקת, והנחות היסוד שלה מבוססות, הריהי מצבור בלתי־נדלה של ידע, ובין ספוקיה אצורות כמויות אדירות של אינפורמציה.

מהו איפוא הדבר שכל־כך העציב אותי במכתבו של משה גרוסמן? העציב אותי שנראה היה, לכאורה, כאילו לא נעשה בו שום שימוש באינפורמציה שעמדה לרשות הכותב בתוקף זיקתו הבלתי־מוטלת־בספק לאידיאולוגיה המשותפת לו ולי.

●אין ויכוח כלכלי

עכשיו גם אפשר לחזור לנמשל שלנו: „התוכנית להצלת המשק". לגבי תוכנית זו — אין לי שום „ויכוח כלכלי" עם הפרופסורים, כשם שבמלחמת לבנון לא היה לי ויכוח עם הגנראלים. אני, בהחלט מסכים לקביעה המקצועית שלהם, שאם אתה זורע מידה מסוקת של אבטלה, פלוס חורבן מפעלים יצרניים, פלוס שחיקת שכר, פלוס הרס מערכות הרווחה — כל זה ביחד נותן לך ירידה ברמת האינפלאציה, וזה בדיוק, אבל לא הכל, מה שאתה עתיד לקצור. הנה, עד הנה, סיכמנו פחות או יותר את תרומתם המקצועית של המומחים לכלכלה.

מכאן ואילך — מתחיל הוויכוח האמיתי: על מה שצריך, ורצוי ואפשרי לעשות. למען האמת, הכלכלנים־המומחים הם אלה שאינם מודעים במקרים רבים למוגבלות היקף היישום (האפליקביליות) של מומחיותם. כאשר אנשים שכל מומחיותם היא בתחום הכלכלה מרקיבים עון בנפשם להשיא עצות בתחום רמת הבטחון הדרושה לנו, או בתחום מידת הבוריות, הבערות, שאנחנו יכולים להרשות בקרב הדור הצעיר שלנו, או בתחום שיעור הסבל והצער שאנחנו זכאים לגרום לקשישים או למובטלים שבינינו — הם אלה המתיימרים לדבר או לייעץ בתחומים אשר לא זו בלבד שאין הם מבינים בהם — אלא אפילו לא הקדישו להם רגע אחד של מחשבה, בזמנם הפנוי, הנדיר כל־כך. מסיבה זו איש לא יוכל לסחוט ממני אפילו קריאת־התפעלות אחת, אפילו לא ציוץ־קטן־של־התלהבות, כאשר אני שומע על „שיפור בכל הפאראמטרים הכלכליים". לי יש פאראמטרים אחרים של הצלחה וכשלון.

●הוויכוח הוא על מושגי־יסוד

המושגים שלנו לגבי רציותה או אי־רציותה של אבטלה, ושל מערכת רווחה הרוסה, ושל חורבן מערכות הייצור אשר על־פי טעמנו צריכות בעתיד הקרוב להניב לנו צמיחה כלכלית — נגזרים למעשה מהשקפת עולם, אשר לתומי סברתי כי אין לה מתנגדים או יריבים בעין־שמר. הוויכוח לגבי מושגי היסוד הללו אכן נוקב מאד, והוא חודר עד לרבדים העמוקים ביותר של תפיסת העולם ושל האבחנות בין טוב לרע, ובין צדק לעוול. אף על פי־כן, בעת ובעונה אחת, הוויכוח הזה הוא גם מעשי מאד, מוחשי מאד, ויש לו השלכות מיידיות וקצרות־טווח. למשל: כאשר יגאל הורביץ, או מועמד־אחר־לחברות־במפלגת־העבודה, טוען ש„אנחנו פשוט לא יכולים להרשות לעצמנו לתת כסף לזקנים, או למובטלים או לחולים — משום שאין לנו", הוא מניח כאילו היה זה מובן מאליו, שאסור לנו בשום פנים ואופן לגעת בהון שהוא עצמו צבר במפעליו. הכסף הזה שיש לו — אין לנו, לפי מושגיו. אני, לעומתו, חושב ש„אנחנו פשוט לא יכולים להרשות לעצמנו לנטוש את הקשישים בלי סיעוד ברמה סבירה, ואת החולים בלי מרפא, וגם אין אנחנו יכולים להרשות לעצמנו לכפות אבטלה על צעיר הרוצה לממש את־זכותו להתפרנס מעבודתו". הדיבורים אמורים כאן בזכויות הפרט היסודיות, וזכויות אלה, של הקשיש או של המובטל, אינן פחותות, לפחות, ואינן נופלות מזכותו של יגאל הורביץ להרוויח כסף מהון הצבור.

אני עדיין חושב שלא הגענו, כקולקטיב, לפת־לחם, וכי זעקות הפאניקה והולכת האימים — אין להן, וגם לא היה להן, בסיס עובדתי. על אף כל זאת אני טוען שאם ימשיכו ההורביצים ושאר מומחי־הכלכלה לנסות לשכנע אותנו שאכן אנחנו ניצבים על עברי פי־תהום, וקאטאסטרופה נוראית מתרגשת ובאה — עליהם לדעת שהמסקנות המעשיות שלנו לגבי מה־צריך־לעשות־מייד — לא תהיינה דומות למסקנות שלהם. יש הבדל יסודי בין דעתם לדעתנו לגבי השאלה את מי צריך לקפח ראשון ממצבו הנוכחי, במקרה של אסון, ואיזו היא זכות־הפרט המוגנת אשר אותה יש להפקיע ראשונה מאזרחי ישראל, ובכלל מה אנחנו יכולים ומה אין אנו יכולים להרשות לעצמנו, כדי שלא ניזרק חלילה אל התהום. צריך סוף־סוף להגיד להם כדברים האלה.

● מה צריך לעשות ומה לא יכול להצליח

המקור שממנו אני שואב את היומרה לטעון מה רצוי ומה איננו רצוי, הוא בדיוק אותו מקור עצמו שממנו אני שואב את היומרה להעריך מה אפשר לעשות ומה אי־אפשר, מה עשוי להצליח ומה מועד לכישלון חרוץ. כדי לצמצם את הדברים לחברה הישראלית בלבד, בגלל קוצר היריעה, ננסח אותם כך: שום תוכנית לא תצליח בישראל אלא אם כן תהיה מבוססת על ההנחה כי האינטרס האובייקטיבי של המשק הישראלי זהה לאינטרס של הכוחות היצרניים בחברה, ובמרכזם מעמד השכירים. רק תוכנית המבוססת על הנחה זו עשויה לספק את התנאי ההכרחי להצלחתה: גיוס רצונו הטוב, מחוייבותו ונכונותו של אחרון־אזרחיה. ושום תעמולה לא תצלח לגיוס רצון־טוב כזה אלא אם כך ייראה לעין־כל שהתוכנית מבוססת על חלוקה צודקת של הנטל, על מאמץ של כולם, ועל סיכוי סביר מאד וממשי לחלוקה צודקת של פירות המאמץ. בלעדי שכנוע כללי לגבי עקרונות אלה — שום דבר לא יזוז פה, ולא יצליח. „התוכנית להצלת המשק" היא היפוכם של כל העקרונות הללו. חלוקת הנטל איננה צודקת, המאמץ העיקרי נתבע מהחלקים היצרניים של החברה, הסבל נגרם לחלקים החלשים של החברה, ופירות המאמץ עתידים ליפול בחלקם של הגורמים היותר־חזקים והפחות־יצרניים. על יסוד הנחות אני מעריך כי התוכנית לא יכולה להצליח.

מובן מאליו שאת הטיעונים היסודיים הללו צריך לנמק בעזרת טענות מפורטות, המבוססות על ידיעה והבנה של התהליכים החברתיים האקטואלים המתקיימים בחברה שלנו, ובייחוד על הצעת מדיניות אלטרנאטיבית. וכאן בדיוק קרה דבר מוזר מאד במכתבו של גרוסמן.

● היכן אבדה התוכנית האלטרנאטיבית

הדבר המוזר שקרה, וראי גם לעוד רבים אחרים בשורותינו, הוא שאבדה לכותב המכתב התוכנית האלטרנאטיבית. אני אומר „אבדה", משום שהתוכנית הזאת היתה צריכה להיות שמורה אצלו, לכאורה, לאור העובדה שהוא נמנה עם קוראי „על המשמר". העניין באמת מתסכל מאד. עיתון זה, „על המשמר", הוא היחיד מבין עיתוני ישראל שמפרסם בעקביות, כבר במשך שנים, ובייחוד מאז פירסום „תוכנית ההצלה", הצעות למדיניות כלכלית אלטרנאטיבית. כרגע אני יכול להעלות בדעתי למנות את שמותיהם של חמישה אנשים הכותבים ברציפות מעל דפים אלה ממש — מה צריך היה לעשות כדי להתגבר על המצוקה הכלכלית תוך שמירת נאמנות לעקרונותינו. רק לפני כשלושה שבועות פירסם עודד ליפשיץ ב„חותם" כתבה ארוכה, בהירה ומצויינת, בה הוא מפרט את הגישות האלטרנאטיביות השונות למדיניות הכלכלית, את הגישה המקובלת בעיקריה גם עלי הוא כינה בשם „צמיחה עכשיו". איך יכול קורא „על המשמר" לכתוב ש„טרם גובשה תוכנית אלטרנאטיבית"? מה קורה פה? חוסר אמון בעצמנו? חוסר ביטחון בצדקת דרכנו, ויראת־כבוד בלתי מוסברת ובלתי־מוצדקת כלפי מומחים „מתנועת העבודה", שבכבר מזמן שמרו את תלמודם התנועתי — זה מה שקורה כאן, מובן מאליו. שהמדובר הוא בתופעה רחבה למדי, והמכתב שאליו נטפלתי כאן איננו אלא דוגמה, כשאתה שומע לפעמים את השאלה הנרגזת, „למה „על המשמר" לא כותב?" או „למה מפ"ם לא עושה כלום?" — בדוק היטב, האומנם באמת לא כותבים ולא עושים? וחוסר־ביטחון עצמי הוא, כידוע, מין תהום־נשייה בו שאובדים מה ונעלמים מעשים טובים רבים שעשויים היה להיות ביטחון ולחזק אותנו.

● איך יקום השמאל?

לאחרונה, אם אינני טועה, גמרה מפ"ם אומר לשנס מותניים, לאזור כוח ולתת סוף־סוף צ'אנס לדרכה העצמאית. לצורך זה, נדמה לי מדובר על איזה שהוא־מערכות ארגוני, הקמת ועדות, ריענון המנגנון, אפילו נקראנו לאחרונה לשפר את דמות האמביציה שלנו — ומה לא. מה באמת לא לא שמענו עדיין על מאמץ אחרים. קולקטיבי לחידוש החומה הבטחון־העצמי בצידקת הדרך המיוחדת־שלנו. ועליה בלבד, יש סיכוי להיוולד־מחדש כתנועה פוליטית הצועדת קדימה. אורך־רוח? תנו לנו קצת יותר מאותו קוצר־רוח אמיתי, עמוק, יסודי — כלפי עקרונות ומעשים שאינם לפי רוחנו, ותראו כמה קדימה הוא ישא אותנו.

עוד לא נכשלה

קראתי בתמיהה פסיקתו של גדי יציב („על המשמר" 10.11), כי התוכנית הכלכלית להצלת המשק כבר נכשלה וכי האחראים לתוכנית זו, שהם אנשים „נטולי חזון", אינם יודעים אפילו, שכישלון זה הפך לעובדה.

מוזרים בעיני הצעתו וביטחונו העצמי המופרז של כותב הרשימה גם כאשר היא באה לשרת את האופוזיציה, החייבת להצליף בכל מיבצעי הממשלה הזאת.

אינני מתיימר חלילה לקבוע, כי התוכנית הכלכלית עמדה כבר במיבחן, למרות גילויים חיוביים בבלימת האינפלציה ושיפור מהותי במאזן התשלומים; ואמנם טרם הגענו ליעד העיקרי, והוא החזרת המשק לעידן הצמיחה. והרי אין זו משימה קלה — להמיר מערכת משקית הרוסה לאחר שבע שנות שלטון הליכוד במשק מייצר, צומח ומשגשג.

היעד המרכזי שהטילה על עצמה ממשלה זו היה הבראת המשק. והרי אין חולק בינינו, כי לא קיים כל סיכוי להידברות בשטח המדיני־בטחוני. מן התבונה היה לגלות יותר אורך־רוח בתקופת מיבחן זו — ועל כן צורמת ההכרזה היומרנית זו בזמן שפרופסורים לכלכלה, אנשי תנועת העבודה, נותנים עדיין לתוכנית זו סיכוי כלשהו להצלחה.

יש בהחלט מיגבלות ועיוותים, המתבטאים בעיקר בפגיעה בשכבות החלשות. והמחיר שהציבור נאלץ לשלם למשימת ההבראה אינו מתחלק באופן צודק בין המיגזרים השונים — אך טרם גובשה תוכנית אלטרנאטיבית שתצליח להתמודד עם חוליי המשק בתנאים הקיימים כיום.

מוטל עלינו לעמוד „על המשמר", לעקוב ולבחון כל המתרחש במשק, אך אין לקטול טוטאלית את התוכנית, כפי שעשה יציב.

משה גרוסמן,
קיבוץ עין־שמר

רשות הקורא

חדשות לאורך היממה

ימים של עדנה הגיעו. הוועד המנהל של רשות השידור הגיע להחלטה פה אחד! אין חשיבות להחלטה עצמה ו/או לדרך קבלתה: סוף סוף מחליטים משהו ברשות השידור. ולמרבה הפלא — פה אחד.

אני שמח שנפלה בחלקי הזכות להיות הגורם שהצעתו „הנלעגת" גרמה להרמת ידים אחידה. אני חש כאותו מורה שכל תלמידיו יודעים את התשובה. כולם מרימים ידיים. אחדות לאומית.

וכאמת, הוועד המנהל יודע את כל התשובות והוא פועל במרץ לא לבחור מנהל, לא למנות מנהל תכניות, לא לפתור בעיות בתוך המערכת, ליזום הרבה מאום, ועל חבריו האחריות המלאה למצב ברשות, בה איש הישר בעיניו יעשה.

„ועד־לא־מנהלי" זה, על כישוריהם וכשרונות חבריו, ראוי ל„בלגאן" עליו הוא מופקד. לרשות השידור מגיעה הנהלה מקצועית שונה לחלוטין והצעה ברוח זו לא תוגש על־ידי.

נסיתי „להשתיק". כדברי הד"ר ישראל פלג, מן הוותיקים בוועד המנהל ומעמודי התווך שלה, שבזכותו ובמסווה של „זכות הציבור לדעת" — יתחבר עם ישראל כאלקטרודות לטלפרינטרים של רשות השידור עשרים וארבע שעות ביממה.

„זכות הציבור לדעת" הינה, למי ששכח, „זכות" וחופש המידע, הוא החופש לבחור במידע הרצוי. ריבוי מהדורות חדשות, יומנים ומבזקים — עד שאין לאן לברוח — הופכים זכות זו לחובה מעיקה ומגבילים את חירות הפרט. והכל כדי לספק בימה לאנשי החדשות במאראתון בלתי פוסק, החוזר על עצמו ברוב המקרים. מן הדין שמישהו יתן את הדעת על התנגשות תפקידיו של ישראל פלג במשרד ראש הממשלה ובוועד המנהל, שהרי איך אפשר להיות מקור בכיר לחדשות מחד גיסא ולצדד בצמצומן, מאידך גיסא?

רשת אחת, שתשדר חדשות במתכונת הקיימת, או לחלופין לשדר ברשתות א' ב' וגלי צה"ל — חמש מהדורות רציניות. שלושה יומנים בני שעה כל אחד, מבזקי חדשות במשך היום (טריות וחשובות בלבד!) ובנוסף יהיו בטלוויזיה „ערב חדש", „מבט", „מוקד" ו„מבט שני" — אינם „השתקה" למי שאינו מתפרנס מחדשות. שאלו את השכנים.

מבדיחת במיוחד הדוגמה על ארגון השידור האירופי שהוועד המנהל אימץ כמחמאה לעצמו, משל היו משווים את הקולנוע הישראלי לאמריקני, את התיאטרון הישראלי לאנגלי — מסתופפים להם חברי הוועד המנהל במרומי האולימפוס האירופי, ולא מתביישים.

אם אכן נאמנים דבריו של ישראל פלג על ראש הממשלה, שהערתו על ריבוי מהדורות חדשות בישראל נאמרה בהומור, אני רואה בזה התקפלות של ראש הממשלה מדבריו. אני ועוד חברים רבים קיבלנו את דבריו ברצינות, מצאנו בהם טעם רב, ואם הפכו דברים אלה ל„פארסה ציבורית", שיפנה טענתו למקור. מכל מקום, הצעתי באה מתוך גישה עניינית והיא ראויה להתקבל או להידחות בצורה עניינית. אני מוחה נגד סירובו של היו"ר מיכה ינון לאפשר לי לפרט את הצעתי לפני הוועד המנהל בע"פ, והביטוי „הצעה נלעגת", בו זיכני שותפי לסיעה הד"ר פלג, מזכיר לי את ההתייחסות המתנשאת, המזלזלת והפוגעת, שאפיינה את פלג במפלגת העבודה שחבריה רבים וטובים מבין שורותיה (על שותף כזה נאמר שאם שותפות היתה דבר נכון — אלוהים לא היה לבד).

כדאי לשים לב לזעקות ההתנגדות הנמרצות בעיתונות, הבאות מצד אנשי ויועצי תקשורת. אולי נקים מוקד ארצי לחדשות, עם ניידות שידור בכל רחבי הארץ. נשדר בשידור ישיר מהדורה אחת במשך כל היממה, נשמע את ההתפוצצות בהתפוצצות, נרוכב את הזקן תוך כדי השוד הישיר נצלם בשידור ישיר את האיש נושך כלבו. כך נהיה מעודכנים עד לדקה ונשתתף כולנו בתספית מתח חדשותי שאין לו סוף.

דודו אלהרר

בפוליטיקה — בלי ידיים

הצטערתי לקרוא ב„על המשמר" מ־27.11.85 כי מפ"ם פתח־תקווה „עומדת מאחורי ראש עיריית פתח־תקוה בהגנתו על הדמוקרטיה". מפ"ם בפ"ת היתה זריזה מדי ואף הקדימה את כולם: כולל את חבריו ומפלגתו של ראש העיר, בהצהרת נאמנות ותמיכה, ברב חבורי, אשר כידוע סטר למזכיר צעיר מתומכי כהנא, באסיפת הסברה של העירייה, דבר שהסעיר, ובצדק, את הציבור.

אני מצטער על הפירסום הזה של מפ"ם בפ"ת. לדעתי, הוא גם אינו מבטא את דעתם של רבים בסניף, ואני בתוכם. ככל שאני מכיר את החברים בסניף, דעתם שבפוליטיקה אין משתמשים בידיים (ישנם עדיין חברים בסניף הזוכרים בצער מערכות פוליטיות מלוות במכות, עוד בטרם הופיע כהנא על הבמה). וככל שאני מכיר את ראש העיר, מוכן אני להמר שהוא אינו מעוניין שיעסקו בפרשה, גם לא מצד „תומכים נלהבים".

גר פרישברג, פתח־תקווה

בעריכת עלינא תורי

מוסיקה

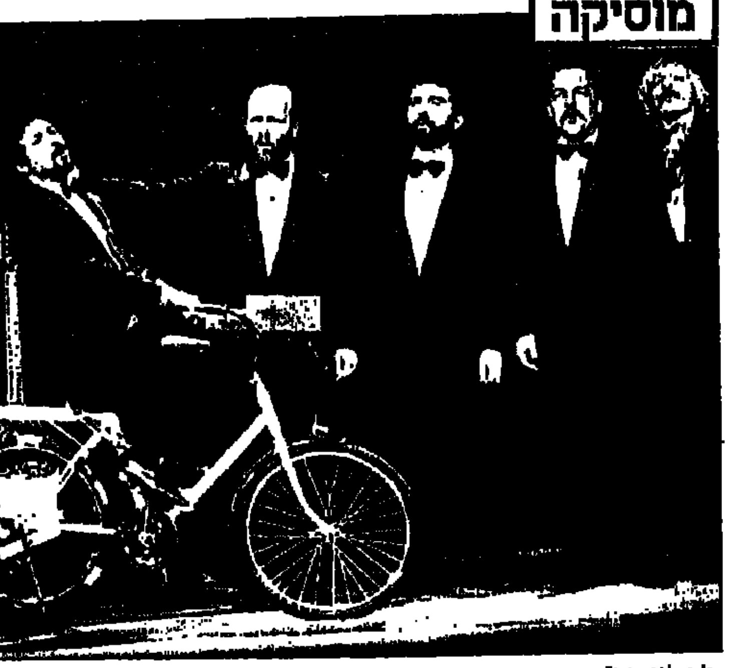

„לה לוטייה" – שגעונות חדשים

באך עם צינור גומי ומכונת כתיבה

שישה גברים בחליפות שחורות ועניבות פרפר מנגנים מוסיקה קלאסית וצוחקים ממנה ומעצמם. „לה לוטייה", שהצליחו לשלהב מיליוני מאזינים באמריקה הלאטינית, מגיעים לסיבוב הופעות בישראל

מאת שלמה סלוצקי

ספק אם ותיקי המנויים של התזמורת הפילהארמונית זכו לשמוע קונצ'רטו או סונאטה מבוצעת על ידי שישיית נגנים המצליחים להוציא ביצועים נפלאים מכלי נגינה כמו „הדיקטולוסון", הבנוי על בסיס מכונת כתיבה וצנצנות מבחנה, או ה„גראן הורן דהיטסטוה", שהוא אנדרלמוסיה של חצוצרה, צינור גומי ובוצע סלרה ועוד עשרות כלים, פרי יצירתם המקורית. את הכלים ואת המבצעים יוכלו המנויים והם הקהל הרחב בארץ לשמוע (ולראות) בסדרת ההופעות של להקת להלוטייה (Les Luthiers) הארגנטינית בתחילת החודש בשלוש הערים הגדולות.

לא. לא מדובר בקבוצת ילדים המשתעשעת בתיפוף על סירים וקופסאות פח שהשיגו במטבח של אמא ובשום פנים ואופן לא מופעי בידור לילדים. מדובר כאן במופע שהוא שילוב נדיר של מוסיקה קלאסית, הומור וסאטירה, שמצליח לשלהב ציבור של מיליוני צופים ומאזינים בכל אמריקה הלטינית, ארה"ב ואירופה זה כעשרים שנים תמימות ומגיע — כרגיל, באיחור מה — אלינו לארץ.

מה ומי הם לה לוטייה? כפי ששמם בצרפתית מצביע, הם „בוני כלי נגינה". אבל לא רק זאת. זו להקה המורכבת משישה גברים (שלושה מהם וחלק מעוזריהם הם יהודים) המופיעים בחליפות שחורות ועניבות פרפר, כיאה לנגנים קלאסיים, עושים מוסיקה קלאסית ברמה גבוהה ביותר וצוחקים ממנה ומעצמם. את שיתוף הפעולה ביניהם החלו לפני עשרים שנה ויותר, בימי האוניברסיטה העליזים שלהם, כאשר ניגנו ביחד לפרנסתם, ובין קונצרט רציני למשנהו נהנו לשעשע את חבריהם בסאטירות מוסיקאליות. חברי הלהקה לא נפגשו לראשונה בקולנוע, מוסיקום או באקאדמיה, ובכלל טעות היא לחשוב שהרקע האקדמי המשותף שלהם הוא מוסיקאלי. שהרי יש ביניהם דר' לכימיה, נוטריון, עורך-דין ואדריכל. אחד מהשניים שבמיעוט, יוצאי הרקע המוסיקאלי הנטוה, קרלוס לופז פוציו, בעל תואר שני בניצוח קולי ותזמורתי ומרצה למוסיקה באוניברסיטה, מציין את אחת הסיבות שהביאו, לדעתו, לתשלובת המקצועית המעניינת הזאת: „למזלי אני חלק מ„לה לוטייה" ומנהל אמנותי של מקהלה, שהרי המקהלה שלי יכול ללמד לקח לכל האנשים החשובים שממוסיקה אי-אפשר להתפרנס ולחיות, ש... הם צודקים בהחלט".

בראשית, דרכם המוזי-הומוריסטית תהו מבקרי האמנות בארגנטינה באיזה מדור לתת בקורות עליהם (מוסיקה ביצוע? תיאטרון? אופרה?) אלא שמהר מאד נפתרה הבעייה מעצמה, כשהם הקנו לטוסר מוכר ומקובל על ציבור מעריצים בארגנטינה ובכל אמריקה הלאטינית. וסיקור תעלוליהם הפך לקטגוריה בפני עצמה בעיתונות הכתובה, ברדיו ובטלוויזיה.

אותם מעריצים ממתינים להופעותיהם בהתרגשות, מתוך ידיעה ש„הנגנים המטורפים" ימציאו למענם שגעונות חדשים. אלה הבאים לשמוע קונצרט אינם מתאכזבים — הלהקה מגישה להם ממיטב המוסיקה הקלאסית והקלה, בעיבוד שאפילו המלחינים עצמם מעולם לא חלמו עליו...

המוסיקאים המוכשרים אינם זקוקים לתלבושות או למלים כדי לשעשע את הקהל. שהרי כיצד אפשר שלא לחייך לכל הפחות, למראה הטובה המורה המוסעת על גלגלים ומובלת בהוד והדר על-ידי דניאל רבינוביץ'? או למראה הכינור דמוי פחית-שימורים שבידיו של מרכוס מונדשטוק? או לנוכח צינור הגומי המשתלשל מקסדת הכבאים שעל ראשו של ארנסטו אשר...?

לכל קטע מוסיקאלי קודם הסבר, וכל הסבר של „לה לוטייה" הוא קטע בפני עצמו. לדוגמה אפשר להביא את סיפור תולדותיה האמיתיים של האופרה ע"ש „לה לוטייה" או אם תרצה את סיפור השלגיה, שאצלם איננה הערה הרגילה מהאגדה, אלא אחת המלווה ב„שבעת החטאים".

זה שנים חולמים מפיקים שונים להביא את הלהקה לסידרת הופעות בארץ, כאשר מובטח לה קהל של אלפי עולים חדשים וותיקים שהכירו את „לה לוטייה" בארצות מולדתם. אך התוכנית לא יצאה אל הפועל בגלל עומס לוח הזמנים שלה ומסיבות אחרות, ביניהן העלות הגבוהה הכרוכה בהבאתם. גם כיום, כאשר אורלי ביגל (שהביאה כעבר את מרסדס סוסה) הצליחה להביא אותם לארץ, הדבר כרוך בקשיים לא מעטים, שהרי שש חברי הלהקה מגיעים עם מספר לא מבוטל של זרים וטכנאים ולא פחות משני טונות ציוד, הכולל בין היתר 24 חליפות סמוקינג שחורות, 60 חולצות שחורות ולבנות ועוד פריטים שונים, ממכנסיים ועד לעניבות פרפר. גם הציוד הטכני הוא רב, מגוון וכבד: 22 מיקרופונים משוכללים וקונסוליה עם 32 ערוצים וכל סידרת כלי הנגינה המקובלים כמו גיטארות, חצוצרה, טובה, צ'לו, קלרנית וכו', וכבגולת הכותרת כמה מאות ק"ג של כלי נגינה פרי יצירתם. כמו „קרן חפיסטון", ה„גליסופון המנאומטי", „הרקטילופון", „בעל פון", „רבומטופון האוהבה" ו„כלי הנגינה הבלתי-מזוהה".

מבקרי מופעים בעיתונות באמריקה הלאטינית מצביעים על התופעה החוזרת על עצמה, והיא שזמן קצר אחרי שהחבורה מופיעה בהצלחה במדינה שלא הכירה אותם בעבר, צצות כפטריות אחרי הגשם להקות חיקוי מקומיות המנסות לחזור על הצלחתם, שהשיגו ביותר מעשרים שנות עבודה. ואם מחר יצוצו אצלנו פטריות וחיקויים למיניהם, אל תגידו שלא הוזהרנו...

קולנוע

מרד הקולנוע הקובאני

מאת יעל ישראל

הקולנוע שנעשה בארצות המתפתחות במעט שאינו מגיע לארץ, גם מפני שמפיצי הסרטים מזלזלים בערכו המסחרי. תוכנית חודש דצמבר בסינמאטקים של תל-אביב, ירושלים וחיפה מוקדשת לקולנוע שנוצר בקובה לאחר מהפכת קאסטרו — קולנוע שנחשב בין המובילים בקבוצת המדינות הקרויות „העולם השלישי".

עד למהפכה המארקסיסטית היה בקובה קולנוע חסר חשיבות, אך קאסטרו הבין את החשיבות והתועלת שבמדיום ותוך שנים ספורות הוקמה בקובה תעשיית קולנוע, שהיתה למודל חיקוי ביתר ארצות העולם השלישי.

ב־1959 הוקם ה„מכון הקובאני לאמנות ותעשיית הקולנוע" (ICAIC) ובחסותו נוצרו סרטי תעודה שתיעדו את תוצאות המהפכה. כבר בשלבים הראשונים הצהירו קובעי המדיניות הקולנועית של ICAIC על כוונותיהם המהפכניות. הם רצו לעשות קולנוע על העם שיגיע אל העם, קולנוע מנותק מהנוסחאות ההוליוודיות, לא רק מטעמי סלידה אמנותית אלא בעיקר בשל המרד ב„קולוניאליזם" האמריקני-קאפיטליסטי, המוקצה מחמת מיאוס. אך דווקא המגבלות הפראקטיות, חוסר האמצעים בשל הניתוק מהעטין האמריקני — עודדו חדשנות קולנועית.

בתחילה, בשנת 59, הושפע הקולנוע הקובאני מהניאוריאליזם האיטלקי. אך החל ממחצית שנות השישים הושפעו במאי קובה מהגל-החדש הצרפתי.

שלא כמו בקולנוע הסובייטי, שהותאם לצרכים המהפכניים, עיקר גדולתה של תעשיית הקולנוע הקובאנית היתה ההכרה בצורך לאזן בין צרכי החברה לבין האופי האינדיבידואליסטי של יצירת אמנות. כיום נהנה הבמאי הקובאני מחירות עשייה: גם ב־ICAIC יש חילוקי-דעות אידיאולוגיים, אך המאבק המשותף בקאפיטאליזם ובאימפריאליזם הביא לכך, שההישגים הקולקטיביים חשובים לבמאים לא פחות מהאמירה האישית. „החירות המוענקת לנו, כאשר אנו עובדים יחד שונה במהותה מהחירות האינדיווידואליסטית הטהורה, היקרה כל כך לאנשים החיים במשטר קאפיטאליסטי" — אמר תומאס גוטיירז אלייה, הבמאי הידוע ביותר של הקולנוע הקובאני. על-פי סרטיו אפשר לראות שהמודל עליו הם מדברים עובד טוב, אף שהוא זר למושגים מערביים על חירות הביטוי.

הסרט הקובאני הראשון שהוקרן בארה"ב היה סרטו של אלייה: „זכרונות מעולם תת-מפותח" משנת 68 (יוקרן בסינמאטקים). זהו סרט מבריק ואינטליגנטי, שפורץ את הגבולות הנאראטיביים לעבר משהו שקרוב לזרם התודעה. אך לצד ההישגים הקולנועיים מוצגת תפיסת עולם חברתית לא חד-צדדית, דרך סיפור על אינטלקטואל בורגני שנשאר בקובה המהפכנית שולח אלייה חיצים כלפי החברה המהפכנית, אך גם כלפי מבקרי קובה. אף שבסרט יש מונולוגים ארוכים של התפלמסות על האידיאולוגיה המארקסיסטית שהנחתה את המהפכה, אין זה סרט תעמולה. הגיבור, סרג'יו, טיפוס דקאדנטי משארית הפליטה של המעמד הבורגני. אשתו ומשפחתו נסעו לארה"ב אך הוא נשאר בהוואנה. סרג'יו רוצה להיות סופר, אך כמובן אינו מצליח לכתוב. הוא אינו עובד אלא חי כמקודם מדמי שכירות של מבנים שבבעלותו. בעת האירועים הפוליטיים הסוערים של מפרץ החזירים ומשבר הטילים חי סרג'יו כמו צל, מנותק מהמציאות על-ידי שקיעה בהזיות ארוטיות על כל אשה שעוברת ברחוב. למרות שהוא לכאורה טפיל, אין הוא הופך לסמל הבורגנות הדקאדנטית הלא-ייצרנית.

המבט על הגיבור ועל החברה הוא מבט מהצד — מבט מתאר, עם מחוייבות פוליטית אך ללא שיפוט ביקורתי נחרץ. בשנים האחרונות גוברת והולכת התעניינותו של הקולנוע הקובאני באלמנט האפריקני של התרבות הקובאנית. בסרט נוסף של אלייה, „הסעודה האחרונה", משנת 77, הוא מתאר אירוע מההיסטוריה הקובאנית במאה ה־18. בעל אדמות קאתולי עשיר, שמצפונו מייסרו נשמתו, מזמין שנים-עשר מעבדיו הכושים כדי לשחזר את הסעודה האחרונה — הוא כישו, הם השליחים. אך האדון הצבוע שמנשק את רגלי עבדיו כדי להתייסר למען אמונתו, מתמלא חמת רצח כשהם מעזים למרוד בו למחרת הסעודה. אלייה הקאתולי אינו נרתע בסרט זה מלבקר את ההתחסדות הקאתולית בנוסח סרטיו של בונואל.

„לוציה" משנת 68, של הבמאי הומברטו סולאס, מתאר שלוש נשים ששמן לוציה, בשלוש תקופות: 1895 היא מלחמת השחרור הקובאנית, 1933 — סוף הדיקטאטורה של מקאדו, 1967 — התקופה שלאחר המהפכה. דרך חייהן של שלוש הלוציות, שחיות בתקופה של שינויים פוליטיים, מתאר סולאס את רעיון הרה-קולוניזציה שלובש צורות שונות במשטר, אך בצד זה יש גם דיון במעמד האשה הקובאנית ועיסוק באמנות הקולנוע.

„כך או אחרת" הוא סרט של הבמאית שרה גומז, שהיתה מנושאות דגל המסיונים בקולנוע הקובאני. בסרטה שילבה גומז דוקומנטציה לצד סיפור האהבה בין מורה משכילה לפועל פשוט. דרך הסיפור היא משלחת אמירות על מעמד האשה בקובה, על השמרנות המנטאלית בקובה שלאחר המהפכה וגם אמירה על קובה: ארץ בה גורל הפרט מצטלב כל העת עם גורל הכלל.

במהלך חודש דצמבר יוקרנו עוד עשרה סרטים נוספים מהקולנוע הקובאני, שכיום הוא גם מפותח מבחינה טכנית לאחר שבשנות השבעים עבר לצבע ולתנאים משוכללים. הקולנוע הקובאני, שנוספו לו במאים צעירים בוגרי אוניברסיטות, עדיין מוביל ומוכיח כי אפשר לעשות קולנוע מעניין וחשוב גם בתנאים קשים ומגבילים. אולי דווקא בגללם.

תערוכה

הגראציות של אורי ברגר

מאת נ. חגריזי

אורי ברגר בגאלריה הלבנה — פיקאנטיות ואופי

אורי ברגר, ישראלי צעיר (1952), מוכר יותר מעולם התיאטרון והמוסיקה מאשר ביצירותיו הפלאסטיות. אחרי שסיים חוק לימודיו בבית-ספר תיכון בבת-ים נתן את קולו בשיר בלהקת חיל-הים. אחר-כך, במשך שנתיים וחצי, פיתח את כשרונותיו בבית-ספר לאמנויות ויזואליות בניו-יורק וזה שלוש שנים הוא שוב מתמקד בארץ, ביחוד בתפקידים במחזמרים. בשולי פעילות זו, הציג, אמנם את יצירותיו הפלאסטיות במסדרונות התיאטרון הקאמרי, אך תערוכת הקולאז'ים המתקיימת עתה בגאלריה הלבנה מול „הבימה" בתל-אביב היא למעשה תערוכתו הראשונה הרצינית — והמפתיעה! אכן היא מפתיעה בעושרה, בשלל הצבעים שלה, בדמיונה ובאלגנטיות שלה.

ברגר מבסס את הקולאז'ים שלו קודם כל על יצירות אמנות ידועות (היה צורך לפרק כמה אלבומים רציניים למטרה זו...) ועל צילומי כוכבות-הקולנוע עם תוספת פרחים וחיות בר. את החסר לו להשלמת החומר הגזור מספרים וז'ורנלים הוא מוסיף במכחול. מסיכה צהובה (ציור אישי) בחברת שני פנתרים שחורים של הנרי רוסו — ממש „פאם פאטאל" — אל תיגעו! שלש גראציות של רובנס עם אבזרים רציניים — ארנק, צעיף — וצלם עם עדשה טלסקופית מצלמן מתוך ערוגת בושם ורודה. ליז טיילור — ראשה משובץ בתוך תמונתו של בוטיצ'לי „הדיבה" — איזה יופי! ומרלין מונרו מופיעה כמה פעמים: פעם ערומה בחברת קופידונים — ממש בוטיצ'לי, פעם בבגדיים בסלון מלא תמונות אנגליות קלאסיות ופעם בצווארון פרווה נהדר ושמלה מפוארת בחברת אריות ופנתרים על רקע מטוס כרסני. ברגר אוהב נשים יפות, המרבות בפניקן ובגנוס, נשים רומאנטיות אך מסוכנות כלשהו ומסתוריות. בוטיצ'לי, ג'יורג'יונה, רובנס מזה — ג'יראפות, פילים, פנתרים, ינשופים ואריות מזה.

ישנם גם נושאים אחרים וציירים אחרים — פטר ברויגל (מגדל בבל), מגריט, אנגר, מיכלאנג'לו, יש גם פורטרט מצוייר של אדם צעיר — וגם פורטרט מצולם לצידו — עם פרפרים בראש. חשבתי שזהו אוטופורטרט, אבל הסבירו לי שלא; על כל פנים, פרפרים, בין שהם מופיעים בציוריו ובין שלא, הם חלק אינטגראלי רעיוני, הייתי אומר, של הקולאז'ים של ברגר: סביב היסוד המוצק המהווה כביכול את תוכן הקולאז' מתפרפרים קישוטים צבעוניים, רוקדים, מתחובבים, מתעופפים, מוסיפים חן והומור, פיקאנטיות ואופי ליצירה. עבודות עם טעם וריח, שובבות ואהבת הצבע, חופש היצירה מבוקר יפה. מי שירצה להתעמק ולמצוא משמעות מיותרת בקולאז'ים של אורי ברגר בוודאי יצליח. אני, פשוט נהניתי. מאוד.

התערוכה תינעל ב־7.12.85

מסך ראשון

שיחזור סנטימנטלי

מאת נפתלי עירוני

„לחן ורשאי" מאת: ליאוניד זורין; נוסח עברי: שמעון לוי ונינה מיכואלסן; עיצוב: אלכסנדר רוזנסון; תאורה: ראובן דניאלין ע. במאי: איה קניוק; הפקה: ציר ברלב. בתיאטרון הספריה רמת-גן בשיתוף עם „בית צבי", ביה"ס לאמנות הבמה והקולנוע.

המחזה של ליאוניד זורין אופייני לתקופה של אחרי מלחמת העולם השנייה, כאשר סגנון הרוסי הלירי תופס את מרכז הבמה ויוצר אווירה. התיאטרון מסוג זה מושפע מן המחזאות הצרפתית של סוף המאה הקודמת, אבל כאן הוא משלב בתוכו גם את הנימה הסנטימנטלית הרוסית. מסופר על זוג צעיר במפגש מקרי אשר הופך לאהבה בלתי אפשרית. הזוג נפגש כמה פעמים במשך שנים רבות והעלילה עוקבת אחרי השינויים המתרחשים ביחסים ביניהם כתוצאה של הזמן שחלף. יש לציין שסוג זה של התייחסות לאירועים, לגורלם של אנשים מן השורה, פותח גם בהשראת צ'כוב, אשר כתב סיפורים על פגישות מקריות ועל אהבה בלתי אפשרית. אבל ברומה לסופרים רוסים אחרים (ארבוזוב) בני זמננו, ניכרת נטיה להפוך את התוכן הלירי ל„מאניירה" תיאטרלית אשר איננה מתרכזת בסיטואציה דראמאטית אמיתית אלא מושכת את הציבור עד אין סוף. הסבר מוכן מאליו — המחבר נזהר מלתקוף בעיות של המציאות, אפילו הפשוטות ביותר, דבר שעלול להיות מסוכן. כתוצאה מכך מסתפקים ביצירת אווירה סנטימנטאלית על-ידי מילים ורפליקות בלתי-מחייבות. הבימוי של נינה מיכואלס משחזר את הסגנון ואת התקופה. ההרגשה של הצופה קצת מוזרה, כשיחזור אם זכרונותיו עוד נוכחים. החלל הריק של יצירות אלה מהווה כשלעצמו תופעה תרבותית ראויה לניתוח. המשחק של עמליה ליזרוביץ וחנן שפטריק במקצתו נבוך, אינו נובע במידה רבה מהרקע הספרותי הבלתי-מוצק, הנמצא הרחק מאחורינו.

„לחן ורשאי" — עמליה ליזרוביץ וחנן שפטריק

בעריכת צביה בן-שלום

מה יש להם שאין לנו?

הלורקס חוזר בכל ברקו – בפסים של החצאית, וגם החגורה נוצצת

יש להם, לאיטלקים, „שיק". יש להם מין ליוות ומקצועיות בכל מה שקשור למראה החיצוני — אופנה, ריהוט, כלי-בית וכמובן, אוכל. הרי האוכל האיטלקי. האופנה האיטלקית, הבדים המקסימים, שבועיים של „איטליה" בכלי-בו שלום התל-אביבי זאת היתה מקסימה אבל האומר: לא צריך לנסוע לחוץ-לארץ, הרי הוא בא אלינו, טועה מאוד. כדאי לנסוע, ולו רק בגלל האווירה. כי כאן — אתה בא לחנות ולזבניות אין סבלנות לדבר איתך, לא איכפת להן ממך. על שולחן של פריטי לבוש רבים נעשה אחרי דקה קטנה אי-סדר נורא ואיש אינו טורח לסדר מחדש. במחלקת המזון מתנפלים על כל פריט ופריט כשאמרתי (בצחוק) שגם הספאגטי הישראלים טובים, רק המים לבישול לא טעימים, שאלה אותי גברת, בעלת משקל יתר וסל מלא פאסטה: „אולי אפשר לקנות מים איטלקיים" לא בדיחה! זה באמת קרה!

הסריגים האיטלקיים יותר ביוקר מאשר הישראליים. פלירטטתי עם סוודר לבן של המעצב גאנאסי, שמחירו מעט פחות מ־100,000 שקל. ז'אקט צמר יפה רצה שאשאיר עבורו 240,000 ש' ונעלי התעמלות בצבעים לוהטים, או אפילו קישוט פסים, מחירן קצת פחות מ־140,000 ש' מאוד אהבתי את המעיל הצמר הארוך שהיה, כמובן, לפי האופנה החדשה, משובץ, רק המחיר — 350,000 ש'.

בתצוגת האופנה החגיגית, שנערכה במלון הילטון תל-אביב שחגג את 20 שנה לקיומו יכולנו ליהנות, באמת ליהנות, מאופנת העלית האיטלקית. המעצבים המובילים של איטליה כבשו את לב הנוכחים. אם כי רק פריט אחד או שניים מתאימים לקהל הישראלי.

אנריקו קוורי, פראגאמו, רגינה שרקר, ווקן כארוקו וסארלי הביאו את מיטב הברק, הקטיפה, הפאייטים, המשי, סריגים (הוי, הסריגים המשגעים, וה„זרוק" שלא זז מן המקום, והדגמים בצבעי השמש והים!) למסלול הישראלי. באמת קשה לתאר כל פריט, באופן כללי, מה שהולך שם במילאנו, פירנצה, רומא זה הרבה מאוד מיני. חליפות ושמלות עם צללית צרה המרגישה את המותניים. אין זרוק, לא פאנק, לא שכבות. גוף האשה מכובד והלורקס חוזר בכל ברקו. ושלל צבעים. הפפיטה (משבצות קטנות בשחור לבן) מתקבל מאוד עדיין והמשבצות הגדולות לא בולטות ביותר. יש חצאית שאחד מצבעיה חוזר במעיל, או להפך. מכנסי ערב מסאטן ומעליהם טוניקות בצורת מעיל רחב או חולצה ארוכה וצרה. מעט פרווה על צווארוני החליפות, שהן הלבוש האלגאנטי. והמכנסיים — לא צריך להביט פנימה כדי לדעת אם זה גבר או אשה. אופנת הגברים מאוד גברית והנשים צעדו במלוא נשיותן, בלי להוריד מערכן. מאוד אהבתי את מעיל הטרנשקוט הגברי. ברגס אנגלי ורוחב לב איטלקי. חגורה צמודה למותן, מגן גב מאחור המוסיף למעיל יעילות לימי גשם, מכופתר היטב וצווארון, או סיני גבוה או עומד עם דש רחב. אותו מעיל חוזר כמעיל ערב מצמר שחור וקישוטי קטיפה או סאטין. המכנסיים מתרחבים מעט כלפי מטה וז'אקטים דומים לאלה שבסרטי המאפיה: ארוכים יותר, רחבים, לא צרים במותן אלא ישרים, מכופתרים בארבעה או שישה כפתורים והצבעים כהים.

חיה יוסף

לא על הפאלפל לבדו

„מזנון המפונקים" לא מקום להתפנק

„מזנון המפונקים" הוא מסעדה קטנה וצנועה-למראה, אשר כשמה-לא-כך-היא, ברחוב אבן-גבירול 8, בתל-אביב. נקלענו שמה יום אחד בצהריים, מחפשים אחר מקום צנוע ומהיר-הגשה. נכנסנו לא מפני שאנו רואים עצמנו מפונקים, אלא מפני שהנחנו — לפי השם, שהאוכל יהיה טוב, ולפי המיקום — קצה אבן-גבירול מדרום — שיהיה זול.

זול הוא אכן היה, על הטעם אפשר בהחלט להתווכח.

הזמנו וקיבלנו: חצילים בטעם פיקנטי, שהיו פשוט חצילים עשויים בתנור וכבושים במרינדה שגרתית: שום טעם פיקנטי מיוחד לא הורגש בהם. יחד איתם הגיעו סיגרים מרוקניים, שמחמתם המאכל הטעים ביותר שהוגש לנו שם ראויים לפירוט, וגם מפני שהוברר לנו, לתמהוננו, מה רב עוד מספר הילידים המקומיים ששמע הסיגר המרוקני טרם הגיע אליהם. אם כן, סיגר (לאו-דווקא מרוקני, אבל בוודאי אין מדובר בהקשר זה על מוצר קובאני מעלה-עשן) הוא מאפה עשוי בצק-עלים, מגולגל כסיגר (וגם נראה כמותו, לאחר שטוגן בשמן עמוק) וממולא מילוי בשרי בדרך-כלל.

מתי הוא משובח? — כאשר הבצק העוטף מטוגן-כשווה מכל צדדיו, צבעו שחום והוא פריך ושביר אך כמעט בלתי-שמן. ואילו המילוי פיקנטי, עדין ורך. אתה נוטל אותו באצבעות (מזלג ישבור אותו) ואוכל בנגיסות קלות. טוב מאוד גם במקלון למיטבל — לטחינה, למשל.

אחר כך הגיעו: חביתת בבצל, מאכל שנשמע, נראה וגם נטעם בדיוק כמו בבית, ופלפל ממולא, שהיה מנה ענקית, ממולאת בעיקר אורז, וחריפת-טעם מאוד. שתייה קרה היתה הכרחית ומנה כפולה היתה חיונית. על-יד שתי המנות האלה באו צ'יפסים, שהיו מעטים, שחומים מדי ועלובי נפש וללא כל קשיחות. לא אכלנו אותם.

בסוף הזמנו — ולאחר ציפייה די ממושכת גם קיבלנו — שני ספלוני קפה תורכי מעולה, תמציתי ומריר-דם. לקפה הזה היה כדאי לנו לחכות אפילו עוד כמה דקות.

בסך הכל שילמנו 12,100 ש' (ישן). להתפנק, כאמור, לא היה שם ממה, אבל הזמנה זהירה וסלקטיבית עשויה בהחלט לספק למעוניינים משהו טעים, מעודד ומקורי.

בעל דעה

— טוב, ועכשיו נעביר את גברת בראון החמודה למדורו של מר שמיט קשישא ונראה מה יקרה...

האם יש קשר בין שומן לסרטן

הסרטן מפחיד אותנו יותר, אולי מכל מחלה אחרת, כי הוא מעורר תחושה של אין מוצא ואין מרפא.

למרות שאנו יודעים שאפשר לרפא סוגים מסוימים של מחלה זו — היא מלווה פחד כמעט מיסטי אולי מפני שהיא מופיעה בגוף ללא סימנים, ללא כאב, כאילו כדי להקשות עלינו לזהותה.

אלפי אנשים עוסקים במחקר הקשה לטיפול ולמניעה של מחלה זו.

היום ברור שקיימים גורמים סביבתיים אשר עלולים לסייע להתפתחות המחלה: האוויר שאנו נושמים, המים שאנו שותים, האזורים שבהם אנו עובדים. וגם — מזון שאנו אוכלים. אמנם, אין עדיין המלצות ברורות וחד-משמעיות בנושא זה אך מתגבשים כבר כיווני מחשבה, המאפשרים לנו להקטין (אולי) סיכון של התפתחות הסרטן.

המסר העיקרי: לאכול פחות שומנים. מעשית: שכמות השומן לא תעלה על 30 אחוזים מסך-כל הקלוריות היומיות.

● לאכול יותר פירות, ירקות ודגנים מלאים.

● להגביל, עד כמה שאפשר, מזון מעושן ומלוח במיוחד.

● לשתות אלכוהול בכמויות קטנות בלבד.

המזון שלנו מכיל שומן משני מקורות — מהחי ומהצומח. השומן מהחי בא מבשרים שונים, חמאה ומוצרי חלב. בדרך-כלל הוא מוצק. השומן מהצומח נמצא בשמנים נוזליים העשויים מסויה, חריע, חמניות, וכן מרגרינה, גרעינים, שקדים, אגוזים וכד' הלאה.

מחקרים אפידמיולוגיים ומעבדתיים הראו ששכיחות הסרטן, במיוחד סרטן השד, סרטן המעי הגס והפרוסטטה, עולה באוכלוסיות האוכלות יותר שומן משני הסוגים. והפך — אוכלוסיות האוכלות פחות שומן מראות שכיחות נמוכה יותר של הסרטן. כנראה שכמויות גדולות של שומן במזון מביאות לשינויים במטבוליזם המסייע להיווצרות וגדילה של הגידול. ידוע, למשל, שביפן ובמדינות אחרות במזרח הרחוק וגם במדינות לא מפותחות, שכיחות של סרטן-שד היא בחמישית מזו שבארצות-הברית ומדינות אירופיות המפותחות. הצאצאים של מהגרים יפניים בארצות-הברית, אבל לא המהגרים עצמם, מפתחים סרטן-שד בשיעור הדומה לזה של האמריקניים. אחד מהסברים לכך: צריכה גבוהה של שומן בארצות-הברית לעומת זו שביפן.

במדינות רבות ניתן למצוא קשר בין אכילת שומן לבין התפתחות סרטן השד. כך — בקנדה, בישראל, בארצות-הברית וביפן. לא בכל מחקר הממצאים הם חד-משמעיים: אך קיימת קורלציה ברורה בין אכילת כמויות גדולות של מזון עשיר בשומן והתפתחות המחלה. מעניין שיש חוקרים הסבורים שדווקא שמן, הנמצא במרגרינה, מהווה סכנה להתפתחות המחלה, כי תהליך תעשייתי ההופך שומן נוזלי למוצק משנה את המבנה הכימי שלו. אבל ממצאים אלה עדיין לא הוכחו.

יש קושי רב לערוך מחקרים על בני-אדם, אבל מחקרים על חיות מעבדה מגלים יחס ברור בין אכילת כמויות גדולות של שומן לבין היווצרות המחלה.

יש הסבורים כי השמנת-יתר אצל נשים מבוגרות, לאחר הפסקת וסת, היא גם גורם סיכון להתפתחות סרטן-השד.

גורם נוסף, אפשרי, להתפתחות מחלת הסרטן, היא הוספת חומרים כימיים למזון המשפיעים בצורה עקיפה או ישירה על תכונות מזון זה, ולא תמיד תוספת החומרים הללו חיונית: מדובר בחומרי טעם, חומרי שימור, חומרים מחליבים (אמולסיפיירים), חומרי צבע. בארצות-הברית קיים ארגון המזון והתרופות (אפ.די.אי) המאשר שימוש בכל תוספת למזון. רק אלה שעברו את בדיקת האפ.די.אי. מותרים לשימוש והיתר מצויין על-גבי האריזה. אם האפ.די.אי. קובע כי חומר מסוים נחשב כמסרטן, חל איסור מוחלט להשתמש בו, בכל כמות שהיא.

הבה נחזור, אפוא, על ההמלצות: לאכול פחות שומן, יותר פירות, ירקות ודגנים מלאים. לשתות פחות אלכוהול, להימנע מאוכל מעובד, מעושן ומלוח. ההמלצות הן הגיוניות לאו-דווקא בגלל הסיכוי להתגונן בדרך זו מפני התפתחות הסרטן, אלא מפני שדיאטה כזאת היא פשוט טובה לאורגניזם.

אולגה רז Msc דיאטנית קלינית

זה מה שיש

— דובי, שמעת על השכנה שלנו? אומרים שנסעה לחו"ל עם ברנש נשוי.

באהיה בגוון קפה

בינואר, ואולי בפברואר, יתחיל הקרנבל ברזיל וכדי לעשות לנו תיאבון לקפוץ לארץ הסאמבה, תמורת איזה 2000 דולר פלוס מסים והוצאות שהות, מארגן הילטון תל-אביב קרנבל זוטא אילה כאהיה. בשיתוף עם ואריג, חברת תעופה בראזילאית ואל-על, שתיהן מוכנות להטיס אותנו לשם.

לכבוד השבועיים של בראזיל הגיעו אלינו משם (ומהילטון לם) השפים אדאוטו ופראנציסקו, ומאל-סאלוואדור בירת מחוז באהיה באה להקת הפולקלור „באהיה טורסה" ובה רקדניות בגוון קפה, המתנענעות בקצב משגע, כשלגופן רק עלים כסופים למעלה ומשהו כמו חגורת גרבים למטה... הן ישעשעו את באי המלון שיבואו לשתות בטירה אננס, לאכול פיג'ואדה ולקנח בקפה בראזילאירו. כשהחגיגות בהילטון ייגמרו ייאלצו חובבי האוכל והמוסיקה נוסח באהיה לנסוע לבראזיל, או לחפש אצלנו מסיבות עם קייטרינג של דונה פלור.

סופגניות של ביטחון

המגדניה המרכזית של „שקם" תייצר השנה חצי-מיליון סופגניות, שישווקו לקראת חנוכה בבסיסי צה"ל, ברשת המסעדות במערכת-הביטחון ובחנויות החברה. בשנה שעברה ייצרה המגדניה של „שקם" 30,000 סופגניות בלבד — והגידול השנה מסתכם ב־30%. הסופגניות, שמשקלן מעל 70 גרם, נמכרות בחנויות הרשת ב־400 ובקנטינות ב־350 שקל, כלומר — במחיר נמוך מזה שנקבע במחירון של משרד התעשיה והמסחר. במגדניית „שקם" מיוצרות הסופגניות במיכון חדיש ואוטומטי, ללא מגע יד אדם. בתמונה אפייה נסיונית.

לא עוד נשים חלוצות

ברוב של 354, מול 111 מתנגדות החליטו חברות נעמת-ארה"ב לשנות רשמית את שמן, מארגון „נשים חלוצות" — לנעמת ישראל. בוועידת הארגון ה־29, שנערכה בארץ בשבוע שעבר, טענו מתנגדות השינוי כי אין לשנות שם המלווה את התנועה כבר 60 שנה. המחייבות הסבירו כי שינוי השם יחזק את הקשר שבין חברות נעמת בארץ ובארה"ב. סגנית נשיאת נעמת בארה"ב גלוריה אלבלינג נבחרה כנשיאה לשנתיים הבאות.

בין האירועים של הוועידה: תצוגת אופנה של דגמים שתוכננו, עוצבו ונתפרו על-ידי תלמידות בית-חנה, בית ספר תיכון מקצועי של נעמת. בתצלום: חליפה בצבע לבן-שנהב בסגנון ספורט אלגנטי, פלוס מעיל קימונו כחול.

„שמע" זקוק למתנדבות

כמגמה לעודד התנדבות לארגון „שמע", העוסק בחינוך נוער לקוי שמיעה (מגיל בית-ספר עד גמר תיכון), ערך הארגון ביקור למתנדבות „שמע" בירושלים, שכלל ביקור בכנסת ובמוסדות „ירושם". ארגון „שמע" זקוק למתנדבים/ות שיסייעו בהפעלת חוגים לנוער לקוי שמיעה וזאת לקראת פתיחת המרכז החדש ובהכנת חוגי השתלמויות לילדים חרשים.

ריפוי פצעים בפה

תכשיר חדש, שנועד לריפוי פצעים בפה, הגיע לבתי-המרקחת וניתן לקנותו ללא מירשם של רופא. השם הוא „מדיג'יל". מיוצר בבריטניה והיבואן מספר שהוא מכיל שני חומרים פעילים: ליגנוקאין (להרדמת פני השטח) ואמינקרין (פעילות אנטיבקטריאלית ואנטיספטית לאורך זמן). אין אנטיביוטיקה ויש לשער שהתכשיר לא יכול להזיק. במקרים מסויימים ודאי גם יעזור. מחיר לצרכן: 5,744 שקל.

ייעוץ למטבח מוסדי

חברת „גרמק-גסטרונום" פתחה מחלקת הדרכה וייעוץ למטבחים מוסדיים, שמטרתה להשיב לשאלות המתעוררות בתחום הפעלת הציוד החדיש וניצולו. בראש המחלקה עומד השף חיים כהן מקיבוץ נען, בוגר „תדמור", אשר שימש בעבר כאקונום של נען וכאחראי על מחלקת המטבחים הבינקיבוצית במדרשת רופין.

מרכז חדש להשתלמויות ב„עמל" באר-שבע

מרכז מחוזי חדש להשתלמויות נפתח השבוע בבית-הספר „עמל" תיכים בבאר-שבע. המרכז מיועד לשלב פעילויות של מורים, הורים ותלמידים ולהביא לכלל ביטוי את שיתוף-הפעולה והשותפות בין גופים אלה. המרכז ינוהל ויפעל באופן דמוקראטי, ישלב בפעילותו השתלמויות של כל המחוז, יהווה מרכז פדגוגי לאזור באר-שבע לערבים וליהודים כאחד.

חדשות מכפר-סבא

● ארבעה בתי-ספר מקצועיים בכפר-סבא קיבלו באחרונה מענקים לרכישת ציוד. המענקים, בסכום כללי של 800 דולר, חולקו על-ידי לשכת „בני-ברית" בכפר-סבא, מקרן שנוסדה על-ידי משפחת קוסטה, לזכר בתם יהודית אשר נספתה בתאונה.

● כל רשות יהודית תאמץ רשות מקומית ערבית. החלטה זו של חברי איגוד מנהלי מחלקות-החינוך ברשויות מקומיות נתקבלה כדי לעזור בקידום מערכת-החינוך במגזר הערבי. מתחומי החינוך בכפר-סבא נמסר עוד, כי ההחלטה הנ"ל נתקבלה בישיבת הנהלת האיגוד שהתקיימה באחרונה בבאקה אל-גרבייה.

● בבית-החולים לבריאות הנפש שלוותה בהוד-השרון הסתיימו באחרונה עבודות גינון ושיפוץ, שבוצעו על-ידי קבוצת אסירים צעירים מכלא תל-מונד. את עבודות הצבעות של גדרות, שערים וספסלים ביצעה קבוצת תלמידים מבית-הספר לחינוך מיוחד על שם סאלד בכפר-סבא. לדברי מנהלת בית-הספר עפרה קוניץ, הגיעו התלמידים לחצר בית-החולים עם מורים — במסגרת פרוייקט ההתנדבות למען הקהילה.

● מחלקת הנוער של עיריית כפר-סבא העוסקת במשך השנה כולה בטיפול אינדיווידואלי בנערים אשר לא נקלטו במוסדות חינוך, החלה באחרונה להפעיל תוכנית למידה לנוער חסר השכלת יסוד. במסגרת זו לומדים נערים ונערות, קרוא וכתוב וגולת הכותרת של הטיפול: „חבורות נוער" היא בהכשרת קבוצות הנוער לצה"ל.

● הדרכה למתנדבות — ח...ות במעונות יום, מאורגנת בכפר-סבא על ידי סניף נעמת המקומי (המחזיק בעיר 6 מעונות יום) במסגרת פרוייקט הרחבת הפעילות ההתנדבותית במעונות נעמת. ההדרכה כוללת גישה נכונה בטיפול אינדיווידואלי לילד המתקשה להשתלב בחברה שבמעון. (חנה נדל)

עצה טובה

במירשם כתוב „לכסות את התבנית" ולפיירקס שלנו אין מכסה. מה הבעיה? נייר אלומיניום (כסף) יש בביתך? יותר הרמטי מכל המכסים.

מכבי חיפה איכזבה בקרית־אליעזר – רק תיקו אפס נגד מכבי שעריים

הפועל ת"א ובית"ר ירושלים התקרבו למוליכה

● בית"ר ירושלים ניצחה בדרבי 0:2 ● פיניש יעיל של הפועל ת"א – 1:3 נגד יפו ●

● בני־יהודה הפתיעה את נתניה 0:1 ● תיקו 1:1 לבאר־שבע נגד שמשון ולהפועל פ"ת מול כפר־סבא ●

● יבנה השתוללה – ניצחה את מכבי פ"ת 0:1 ● מכבי ת"א – הפועל חיפה 1:1, לעיני 500 צופים בלבד ברמת־גן, אחרי „צאת השבת" ●

שוער מכבי נתניה, אריה חביב, קוטף כדור מיעקב סגל מבני־יהודה ת"א (1:0) (צילם: אליצור ראובני)

● לאומית

המאבק בפיסגת הליגה הלאומית בכדורגל החריף אתמול. רק שתי נקודות מפרידות בין המובילה, מכבי חיפה, לבין שתי הקבוצות הדולקות בעקבותיה, הפועל תל־אביב ובית"ר ירושלים. שלוש הראשונות טרם נוצחו, ואילו מכבי שעריים ושמשון ת"א עדיין לא טעמו טעם נצחון בששת המחזורים הראשונים.

מכבי חיפה שמטה אתמול שתי נקודות במשחקה הביתי עם מכבי שעריים — 0:0. החיפנים נותרו בפיסגה, בעוד שיריביהם משעריים, על־אף הישגם הנאה, ירדו אל מתחת לקו־האדום: מהמקום ה־13 ל־14.

בית"ר ירושלים חגגה אתמול שני אירועים: הראשון, נצחון יוקרתי בדרבי הירושלמי על הפועל ירושלים — 0:2. השני, צמצום הפער בצמרת, בינה לבין מכבי חיפה. בית"ר ירושלים נותרה במקום ה־3 והפועל ירושלים ירדה מהמקום ה־8 ל־10.

במקום השני ממשיכה להחזיק קבוצת הפועל ת"א, שהכניעה בבלומפילד את מכבי יפו, סוגרת הטבלה — 1:3.

הפתעה בשכונת־התקווה: בני־יהודה ת"א גברה על מכבי נתניה — 0:1. בני־יהודה, שהבקיעה את השער הביתי הראשון העונה, טיפסה מהמקום ה־9 ל־5 ונתניה נסוגה מהמקום ה־4 ל־6.

קבוצת הפועל באר־שבע, שהנהלתה התפטרה אמש, סיימה בתיקו 1:1 עם שמשון ת"א. באר־שבע, שניצלה מהספסר, עלתה מהמקום ה־5 ל־4. ושמשון עדיין מתחת לקו־האדום — ירדה מהמקום ה־14 ל־15.

קבוצה מאכזבת נוספת, הפועל פ"ת, שוב לא הצליחה לנצל את ביתיותה ונפרדה בתיקו 1:1 עם הפועל כפר־סבא. שתי הקבוצות ירדו מקום: הפועל פ"ת מ־11 ל־12 והפועל כפר־סבא מ־12 ל־13.

מכבי ת"א, שהעתיקה את משחקה באיצטדיון ברמת־גן לאחר צאת השבת ספגה שתי אכזבות: היא סיימה בתיקו 1:1 עם הפועל חיפה, ורק 500 צופים באו לחזות במשחקה. התל־אביבים ירדו מהמקום ה־6 ל־7 והפועל חיפה מהמקום ה־10 ל־11.

במשחק גם ביבנה קצרה מכבי יבנה נצחון־ביתי על מכבי פ"ת — 0:1. יבנה זינקה מהמקום ה־15 ל־9, ומכבי פ"ת נסוגה מהמקום ה־7 ל־8.

רק 14 שערים הובקעו במחזור אתמול בו חזו רק כ־25 אלף צופים.

שלום־בית שום־שרף

מכבי חיפה — מכבי שעריים 0:0

שליטה מוחלטת של מכבי חיפה, שניצבה ב־90 דקות המשחק מפני 10־8 מצבי־הבקעה קורצים, בעיקר במחצית הראשונה, לא סייעה לאלופה לנצח את הקבוצה הלוחמת של מכבי שעריים, שהצליחה למחוט נקודה בגוב־האריות החיפני (0.0), ובדקות היום כמעט שכבשה שער־נצחון.

מכבי חיפה סבלה אתמול מחוסר־מזל ושוער מעולה שניצב מול חלוציה. אדיר שמיר, ביכולת מצויינת, מילט את שערו מהבקעות בטוחות, וגם משקוף וקורת שערו מנעו שערים.

עדיפותה של מכבי חיפה לא הוטלה בספק. יחס הקרנות 1:7 לזכותה לא הועילו לה.

חסרונם של זאהי ארמלי ואיתן אהרוני, שיבש את משחקה של האלופה. כ־10 הדקות האחרונות, שחיפה הטילה את כל יהבה על ההתקפה, כמעט שמכבי שעריים הצליחה להבקיע פעמיים, בהתקפות מתפרצות, ושערה של מכבי חיפה ניצל בנס.

האירועים הבולטים במשחק היו בדקה ה־11 כשברוך ממן בעט במפתיע למשקוף שער שעריים ובדקה ה־53, כשממן הגביה כדור לרחבת שעריים, ומשה סלקטר נגח לקורת שערו של אדיר שמיר.

היתה זו חלוקת נקודות בין שני המאמנים־השותפים מכפר־סבא, של־

השחקן המצטיין: אדיר שמיר

מה שרף (מכבי חיפה) ויצחק שום (שעריים). השופט יוסף גרוסמן שלף את הכרטיס הצהוב לשלמה קירש ולמיקי בן־שיטרית ממכבי שעריים ולברוך ממן ממכבי חיפה.

7000 צופים חזו במשחק בקרית־אליעזר.

● מכבי חיפה: רן, ליאור רוזנטל, אוסמר הגדול, אלי כהן, מזילי, קלינגר (שלום לוי), אבוקרט, ממן, סלקטר (אוסמר הקטן), צדוק מלכה, רוני רוזנטל.

● מכבי שעריים: שמיר, מורציאנו (עירון), קירש, נחמני, י. צבי, זיידמן (קרת), אלי כהן, חיימוביץ, בן־שיטרית, זיתון, גד.

יוסף גלזר

שריר קיפח הפועל חיפה

מכבי תל־אביב — הפועל חיפה 1:1 (1:1)

500 צופים בלבד חזו אמש ב־תיקו 1.1 בין מכבי תל־אביב והפועל חיפה, במשחק שנערך באיצטדיון ברמת־גן.

החיפנים, שגילו עדיפות ברורה, יצאו מאוכזבים. גם השופט צבי שריר קיפח אותם כשפסל שער חוקי, לכל הדעות. היה זה בדקה

השחקן המצטיין: אבי ליפשיץ

ה־43 כששלמה שטיקר נשלח לרחבת מכבי ת"א, ובעיטתו המדוייקת הכניעה את בוני גינצבורג. אולם השופט קטע את צהלת החיפנים כשפסל את השער בטענת נבדל מפוקפקת.

אבי ליפשיץ היה מעוז ההגנה החיפנית. נוסף לו הצטיינו: עודד בלוש, הבלם האחורי; שלומי שטיקר בקישור, וצמד חלוצי־החוד, יוסי עמר ורוני מלכה, אולם אלה לא ניצלו את חולשת שחקני מכבי ת"א (להוציא עשר דקות טובות בסיום המחצית הראשונה).

הפועל חיפה הכתיבה את הקצב, אולם חלוציה לא בעטו מספיק לעבר שערו של גינצבורג. בפעמים הבודדות שחלוצי וקשרי חיפה בעטו הדף גינצבורג את כדוריהם המסוכנים של יוסי עמר (19), רוני מלכה (29), שלומי שטיקר (70) ורונן רוקמן (81).

כבר בדקה ה־12 נכבש השער הראשון: רוני מלכה הגביה לתיבת החמש; גינצבורג שגה, שמט את הכדור, ויוסי עמר בעט מקרוב לרשת — 0:1.

התעוררות מכבי ת"א באה בסמוך להפסקה. דקות אלו הניבו שער־שוויון: אלי דריקס, היחידי במכבי ת"א שסיכן את שער הפועל חיפה, בעט לעברו של השוער גיורא אנטמן; לפני שהכדור הגיע לשוער הרחיק מגן חיפני, אך לרוע מזלו הגיע הכדור לכבי טבק, שבעט שוב לשער, הכדור הורחק פעם נוספת לעברו של מוטי איוניר, ששיגר „עם כל הלב" את הכדור לרשת — 1:1.

במחצית השנייה המשיכה הפועל חיפה לשלוט אך תוצאת המשחק נותרה בעינה — 1:1.

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, קריים, אבי כהן, מנשה שמעונוב, איתן לוי, גולדברג, גריאני, איוניר, גוזלו - (מיקי כהן, בלחסן), טבק, דריקס.

● הפועל חיפה: אנטמן, חדד, בלוש, קירשנר, בוזורגי, ליפשיץ, מירן, שטיקר, רוני מלכה (אלחדד), רוקמן, עמר.

אברהם בין

שלמה שירזי המצטיין בבית"ר ירושלים. חולף על פני שפירא מהפועל ירושלים בדרבי של הבירה אתמול בימק"א (0.2) (צילם: רחמים ישראלי)

אילוז שגה ואחר־כך הישווה

הפועל באר־שבע — שמשון תל־אביב 1:1 (1:0)

שחקני שמשון ת"א, שטרם השיגו העונה נצחון, היו קרובים אתמול להשגת המטרה. ויקי פרץ הוביל את קבוצתו ליתרון כבר בדקה ה־38, כאשר הצליח להערים על הבלם שלמה אילוז. אולם אותו אילוז כבש שער משווה בדקה ה־48 — 1:1.

המשחק בין שתי הקבוצות התנהל במזג־אוויר סוער, מלווה ברוח חזקה ובסופות חול. השתיים

השחקן המצטיין: ויקי פרץ

התקשו להציג את יכולתן. שמשון, ששאפה לנצחון־בכורה, שלטה בדקות רבות, אך עצבנות יתר והלחץ שבו נתונים שחקניה היקשו עליהם לשמור על יתרונם.

שחקני הפועל באר־שבע, שהציגו העונה יכולת טובה, גילו אתמול משחק מושר ובלתי־מדוייק. היחידים ששמרו על רמה נאותה היו: אפרים דוידי ומאיר עזרן.

נראה שאירועי השבוע האחרון, שגרמו להתפטרותו של היו"ר צורי דבש, ואתמול גם של הנהלת הקבוצה הותירו משקע מר אצל השחקנים, שהתקשו לפתוח את משחקם הרגיל.

המשחק נפתח בלחץ המארחים. שחקני באר־שבע הציבו שמירה צמודה על שני שחקני־החוד השמשונים, יום־טוב שוקרון וויקי פרץ.

אולם פרץ הוותיק הצליח לזכות בדקה ה־38 את קבוצתו ביתרון. יום־טוב שוקרון העלה כדור לתיבת מלבן־החמש של באר־שבע, וויקי פרץ קלט, גבר על שלמה אילוז, הערים על השוער מאריו זוכוביצקי וקבע 0:1 לשמשון.

בדקה ה־48 הצליח הבלם אילוז לתקן את טעותו: מאיר עזרן העלה כדור לשער שמשון; אילוז היה קרוב לשער, התרומם, נגח כדור חלש, אך מדוייק והישווה ל־1:1.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 5000 צופים, בבאר־שבע.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, אילוז, דאהן, אוזן (גרגן), שושני, דוידי, אבוגזיר, עזרן, יובל אוחנה, וייצמן.

● שמשון ת"א: חדד, דהרי, אלי כהן, אפרים שמעונוב, עובדיה, שלמה מזרחי, אבי מלכה (מאיר שלום), ארביב, הלוי, שוקרון, פרץ (קסיטולניק).

אברהם בר־לב

דרבי ירושלים גם במשה"כ הכנסת...

פרקליטות מחוז ירושלים הגישה ביום שישי לבית־משפט השלום בירושלים כתבי־אישום על עבירות מס נגד 12 שחקני כדורגל מקבוצות הפועל ובית"ר ירושלים.

הכדורגלנים נאשמים באי־הגשת דו"חות על הכנסותיהם בשנים האחרונות ואי־מילוי דרישה של הגשת דו"ח על הון ונכסים.

כתב עתי"ם מציין, כי השחקנים הם: חנן אזולאי, שלומי מלכה, אלי אוחנה, משה בן־דרוש, אורי שווסת, בני כהן ואורי אשש מקבוצת בית"ר ירושלים, מישל דיין, יוסף תא־שמע, אברהם אבן, אליהו שפירא וזוהר בכור מהפועל ירושלים.

● מלך השערים

1.	איוניר (מכבי ת"א)	4
-.	ריין (הפועל י־ים)	4
-.	לוין (הפועל פ"ת)	4
-.	פרץ (שמשון ת"א)	4
5.	אבוגזיר (באר־שבע)	3
-.	ארמלי (מכבי חיפה)	3
-.	גולדר (בית"ר י־ים)	3
-.	ניזהר (כפר־סבא)	3
-.	סיימון (כפר־סבא)	3
-.	סיני (הפועל ת"א)	3

שים לב

מי חושש ממסקנות?

ועדת־הבדיקה שמינתה ההתאחדות לכדורגל לחקור את כשלונה של נבחרת ישראל במוקדמות הגביע העולמי תסיים היום את עבודתה ותגיש מחר את מסקנותיה למוסדות ההתאחדות. אם גם ישנה ציפייה כלשהי הרי שאיש אינו מצפה שמסקנות אלה יחוללו זעזוע. אם אתבדה תהיה זו הפתעה לטובה.

מלל רב נשפך בעדויות השונות בפני חברי ועדת־הבדיקה. על־אף שהעדויות היו ב„דלתות סגורות" דלף הכל החוצה. ניתן היה להתרשם שלא הועלו הצעות — לבד מבודדות — שיוכלו לשנות דברים מוסכמים מזה שנים רבות. בטוחני שזו לא הוועדה האחרונה שתדון בנושא. היו ועדות בעבר ויהיו גם בעתיד. אפשר רק לקוות שוועדה זו לא תטייח עובדות ותחדד את הדברים הטעונים תיקון.

בפני הוועדה הופיעו גם כדורגלנים. היו האשמות הדדיות. העלו פעמים רבות את מילת־הקסם: מוטיבציה. כל פעם שנכשלים מדברים על מוטיבציה... מדוע אין הכדורגלנים הישראלים לוחמים? מדוע, אכן, אין מוטיבציה? לדעתי, זה עניין של חינוך. אם יתעלמו מכך תהיה זו החטאה רצינית.

קל, אולי, להצביע על אשמים מבין הכדורגלנים. אפשר להטיל את האחריות רק על המאמן. אולם אשמים לא פחות הם אלה שלא בדקו את תכניות ההכנה מנקודת־מבט מקצועית. העניקו לאחראים לנבחרת גיבוי עיוור. כל מה שאלה ביקשו — קיבלו. לא היתה די ביקורת על הנעשה. חששו שאם ינקטו בקו נוקשה — עלול הדרג המקצועי של הנבחרת להטיל את האשמה על ראשי ההתאחדות.

אסור להתעלם מהאחריות המיניסטריאלית של הכנת הנבחרת הלאומית. אם יתחמקו מנקודה זו יהיו המסקנות ברכה לבטלה.

★ ★ ★

עונש שאין בו כלום!

בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל הרחיק בשבוע שעבר את כדורגלן הנבחרת, אלי אוחנה, לשנה מהופעה במדים הלאומיים. אפשר להתרשם שזה עונש כבד, אך מי שבוחן את הדברים מגיע למסקנה שזהו עונש סמלי בלבד. לנבחרת אין כלל פעילות בשנה הקרובה, לבד אולי ממכמה משחקי ידידות.

אוחנה יכול לחייך לעצמו בשקט, למרות שהגיב בזעם. גם אם מצטער — ואני בטוח בכך — הרי שיצא בזול. מעשה אוחנה היה ראוי לתגובה רצינית יותר. אפילו הרחקה לשני משחקי־ליגה היו אפקטיביים בהרבה. אמנם, אין קבוצתו, בית"ר ירושלים, צריכה לסבול מכך. אך לגבי הכדורגלן אסור היה לנקוט בכפפות־של־משי ולפסוק לו עונש שאין בו כלום.

העונש הקשה יותר, הוא ציבורי: כל תנועה מגונה מקבלת את ההגדרה: „תנועת אוחנה". שופטים כבר השתמשו, וישתמשו בוודאי גם בעתיד, במינוח בלתי־מכובד זה.

אם רצתה ההתאחדות לכדורגל, באמצעות ועדת המשמעת שלה, לרסן כדורגלנים מלנהוג בצורה בלתי־ספורטיבית — החטיאה את המטרה.

★ ★ ★

הדתיים צוחקים ממכבי ת"א!

מכבי ת"א מצטיינת בכדורסל. יש לה גם קבוצת כדורגל טובה. אבל ההתעלות בספורט מתגמדת כאשר ניצבת מכבי ת"א מול החוגים הדתיים. מסתבר שבשטח הלחצים החוגים הדתיים הם בליגה הלאומית ומכבי ת"א כאגודה, בליגה ג', אם לא למטה מזה.

מכבי ת"א, לה גיבוי ציבורי רחב, התחילה להתקפל בקשר להופעותיה באיצטדיון ברמת־גן: יש לה אמנם חוזה כדין לשחק בו, אולם בחודשים האחרונים נוהגת מחלקת הכדורגל של האגודה בפיזור מחוות. פעם זה לראש עיריית רמת־גן, והפעם לחבר־הכנסת אברהם שפירא. שלחץ שלא לשחק באיצטדיון הרמת־גני בשבתות. המשחק אמש נגד הפועל חיפה היה אחרי צאת השבת.

גם אם הבטיחו הדתיים סיוע לאגודה התל־אביבית — ואיש אינו נאיבי שלא להאמין בכך — הרי שבינתיים ידם של החוגים הדתיים על העליונה עד כדי כך שלעתים נוצר הרושם שעמם עושים צחוק מאגודת־הפאר. על־אף שיטעה החלטת בית־הדין המתירה למכבי ת"א לשחק עד אמצע דצמבר ברמת־גן. אם, אכן, קנו את מכבי ת"א — זאת נראה בעתיד הקרוב.

המשחק המרכזי

שיר־השירים לשירזי

בית"ר ירושלים — הפועל ירושלים 0:2 (0:0)

מאת נפתלי קורן

לאחר שנתיים וחצי של מחסור בדרבי בבירה נפגשו אתמול במגרש הרעוע של ימק"א קבוצות הפועל ובית"ר ירושלים, במזג אוויר אנגלי, תוך אווירת־קרנבל מלהיבה. כשמחנות שתי הקבוצות נוספו בדגלים אדומים וצהובים. בסיומו של המשחק צהלו הצהובים מבית"ר שניצחו — 0:2, והוכיחו שבשלב זה הם הטובים בבירה.

סיפורו של המשחק מתחיל ונגמר במגיני שתי הקבוצות, ובמיוחד באלה של בית"ר. שלמה שירזי ודוד אזולאי הופתעו מחופש־הפעולה שהעניקו להם מגיני הפועל ירושלים. השניים שלא נשמרו הצליחו „לעשות" את הדרבי.

שלמה שירזי, שהיה השחקן המצטיין במגרש, פרץ בכל עת שרצה לעבר שער הפועל ירושלים, והוא היה למעשה השחקן שמילא את

השחקן המצטיין: שלמה שירזי

כל התפקידים במגרש למעט תפקיד השוער. שירזי שמר כהלכה, ידע להשתלב בחוליית הקישור של קבוצתו וגם בעיטותיו המסוכנות לעבר שערו של אריה בוז'דנו הציבו אותו בין הבועטים המסוכנים של בית"ר.

שליטה של בית"ר

המחצית הראשונה התנהלה תוך שליטה מוחלטת של שחקני בית"ר. יריביהם מהפועל יכלו רק להתגונן ולצאת לשתי התקפות בודדות במחצית זו, אך חוסר הדיוק היה מהם והלאה.

במחצית השנייה התאזן המשחק ושחקני הפועל ירושלים היוו יריב שקול. אולם דבר זה לא בא לידי ביטוי בהבקעת שערים, שנפלו בעבר השני של המגרש.

כבר בדקה ה־9 הצליח אלי אוחנה להרעיד את קורת שערו של אריה בוז'דנו. היה זה לאחר פריצה של שירזי, שמסר לאוחנה; זה עבר באמנות שני מגינים של הפועל, ומפינת ה־16 בעט כדור מפתיע וחזק שהכניע את בוז'דנו, אך פגע בעמוד השער והורחק.

בדקה ה־32 ביצעה הפועל ירושלים את התקפתה הראשונה במשחק: מישל דיין, באחת הפעולות החיוביות שלו, העביר כדור מדוד ליעקב בוזגלו; זה הופתע לקבל את הכדור מעבר להגנת בית"ר שציפתה לנבדל, אולם במקום להתקדם חופשי בעט מ־25 מטר לחוץ.

בית"ר המשיכה לשלוט. שירזי פרץ, הותיר כדור למלמיליאן על קו שער הפועל ירושלים — וזה בעט ברשלנות החוצה. עד ההפסקה הספיקו סמי מלכה, חנן אזולאי ואורי מלמיליאן להחמיץ מול אריה בוז'דנו המצטיין.

במחצית השנייה החליף הוותיק של הפועל ירושלים אברהם בן־דרור. את הצעיר יאיר אסייג. אולם הדקה ה־48 היתה שייכת לשלמה שירזי, שחלף בקלות על פני שני מגיני יריב ובעיטתו ננעצה בעמוד השער.

שערים וקורות

שתי דקות לאחר אירוע זה לא יכלה גם הקורה להושיע, את הפועל ירושלים: שלמה שירזי חלף שוב על פני מגינו, והקשית למרכז הרחבה; סמי מלכה השתלט על הכדור ובעטו בחוזקה; הכדור נבלם בגופו של אחד ממגיני הפועל ירושלים, ואבי גולדר עט על המציאה ומקרוב נגח לרשת — 0:1.

לאחר כיבוש השער התעוררו חלוצי הפועל ירושלים ומישל דיין הרביק בדקה ה־51 כדור למשקוף שערו של אורי סויסה, שגילה יכולת מעולה בין קורות שער בית"ר ירושלים. הדקות הבאות היו שייכות לבוזגלו (52), טורק (53) ושלומי מלכה מהפועל, שבעטו לעבר שערו של סויסה, שמיאן להיכנע.

שוב התעורר שירזי, שפרץ, הגביה לאלי אוחנה, שנגח במדוייק ובוז'דנו היה עירני והדף את הכדור. המשחק, שהיה ער ומעניין, גרם הנאה ל־7000 הצופים. ציון אוחנה מהפועל ירושלים, אחיו של אלי מבית"ר, בעט לבין חיבורי הקורות של סויסה, שחילץ לקרן.

בדקה ה־70 ביססה בית"ר את נצחונה: יוסי תא־שמע הכשיל את אוחנה בפינת רחבת ה־16, וחנן אזולאי בעט כדור מדוד מעל הגנת הפועל ירושלים — 0:2.

השופט אשכנזי שלף צהובים לסמי מלכה ולשלמה שירזי (בית"ר) ומאיר נחמיאס (הפועל).

● בית"ר ירושלים: סויסה, שירזי, חנן אזולאי, אשש, דוד אזולאי, יוסי מזרחי, בן־דרוש, סמי מלכה, מלמיליאן, אוחנה, גולדר (קירש).

● הפועל ירושלים: בוז'דנו, נחמיאס, שפירא, ציון אוחנה, תא־שמע, שלומי מלכה, טורק, אסייג (בן־דרור), דיין, בוזגלו, שכטר (גני).

סיימון עשה צדק בפ"ת

הפועל פתח־תקוה — הפועל כפר־סבא 1:1 (0:1)

שני שערים, אחד בפתיחת המשחק והשני בסיומו, חילקו את הנקודות במשחקו הביתי של הפועל פתח־תקוה נגד הפועל כפר־סבא — 1:1.

הכפר־סבאים גילו עדיפות במהלך המשחק, הקשרים מיקל יפה, גדי מרגון וחיים מסיקה שלטו במרכז המגרש, היו ראשונים בכל קרבות־

השחקן המצטיין: חיים מסיקה

המגע ושיגרו כדורי־עומק רבים לעבר חלוצי החוד, מאיר ניזהר ויצחק מיימוני, אולם אלה ניסו לחדור עם הכדור לרשת במקום לבעוט ממצבים קורצים. דווקא קשרי כפר־סבא ושחקני ההגנה הטרידו יותר את שוער הפועל פ"ת, רוני ג'רבי, מאשר החלוצים. חיים מסיקה (6) וגד מרגון (21) החטיאו מעמדות נוחות.

הפתח־תקואים גילו עדיפות רק בדקות הפתיחה, בהן גם כבשו שער: בדקה ה־8 שיגר רונן הלל כדור־עומק: הגנת כפר־סבא ציפתה לשריקה לנבדל, אבל ניר לוין השיג את הכדור, חלף על פני השוער עופר נוסובסקי ובעט לרשת. הכדור חלף על פני שלושה שחקני עורף, שניצבו על קו השער — 0:1.

היוזמה עברה לרגלי הכפר־סבאים שהרבו לתקוף. השוער רוני ג'רבי והבלמים ניר אלון ואיתן בורניק, עמלו קשות בסיוען של הקשר חנסוג, גיל סאבו, כדי להדוף את התקפות האורחים. כל זאת עד ל־15 דקות מהסיום. באותה דקה הרפה הגנת הפועל פ"ת כדור לעברו של בלם כפר־סבא, גדעון סיימון, וזה בבעיטה חזקה מ־15 מטר השכין את הכדור אל בין החיבורים — 1:1.

1000 צופים חזו במשחק שנערך בפ"ת, בשיפוטו של יצחק וחבס.

● הפועל פ"ת: רוני ג'רבי, יוסף, בורניק, אלון, דוד לוי, סאבו, אליה, חזן, בסון (גיא לוי), לוין, הלל.

● הפועל כפר־סבא: נוסובסקי (ששון), אידינגר, סיימון, אוקנין, אינשטיין, יפה, מרגון, בארון, מסיקה, ניזהר, מיימוני.

משה רוזנברג

● אופניים

● שי שמעוני מאגודת גלגלי־העץ תל־אביב ניצח אתמול במירוץ־אופניים, שהיה סביב כיכר המדינה בתל־אביב. לאחר שעבר 8 ק"מ בסיבובים בזמן של 12.42 דקות.

שוער מכבי יפו, לביא קוזניצקי, קוטף כדור מול חלוץ הפועל תל־אביב, שלום אביטן (3:1) (צילם: רוני קנפר)

בליץ ב־7 הדקות האחרונות

הפועל תל־אביב — מכבי יפו 1:3 (0:0)

שבע דקות לסיום המשחק בין הפועל תל־אביב ומכבי יפו בבלומפילד היתה התוצאה תיקו — 1:1. אולם אז, ב„בליץ" של שבע דקות, הצליחה הפועל ת"א לכבוש שני שערים, תוך ניצול מירבי של נסיונות שחקני מכבי יפו להבקיע שער־נצחון, ובסיום — 1:3.

עד לדקות האחרונות שלטה אמנם הפועל ת"א במגרש ושחקניה לחצו על שער מכבי יפו, אך שם

השחקן המצטיין: אלי כהן

נתקלו ביכולת מעולה של השוער הצעיר לביא קוזניצקי, שמנע משלום אביטן, משה סיני וחבריהם לכבוש את שערו.

המחצית הראשונה היתה דלה באירועים, והמצבים אליהם הגיע אביטן נבלמו בידיו של קוזניצקי (19 ו־23). לבד משני מבצעים אלו לא נראה מאומה על משטח־הדשא.

המחצית השנייה היתה ערה ומעניינת. כבר בדקה ה־48 בעט סיני כדור־עונשין מ־20 מטר וקוזניצקי קלט בזינוק נהדר. מכבי יפו ניסתה לצאת להתקפות־נגד אך שחקניה גילו משחק נאיבי ורוב נסיונות ההבקעה שלהם נבלמו ברגליו של אלי כהן, שהיה השחקן המצטיין במגרש. אלי כהן, ששיחק בקישור, חיסל את התקפות יפו וגם בנה את התקפות קבוצתו, כשניצל דקות חולשה רבות של משה סיני.

בדקה ה־65 עלתה הפועל ת"א ליתרון משער „חצי עצמי" — 1:0: משה סיני בעט כדור־עונשין מ־22 מטר; הכדור פגע בבלם מכבי יפו, ישראל דניאל, הטעה את קוזניצקי וחדר לרשת.

מייד לאחר שער זה בוצעו חילופים בשתי הקבוצות. ביפו נכנס עופר ריגמי, במקום יוסי לוי, ואילו בהפועל ת"א החליפו שבתאי לוי ואלי יאני את גיל לנדאו ומוריס ז'אנו.

מסתבר שהחילופים הועילו למכבי יפו. בדקה ה־79 התקשה יהודה עמר להרחיק כדור שנבעט לרחבת שער הפועל ת"א; הכדור החליק על ראשו הגיע, לאלישע ציפרוט, שמול השוער אלטר לא התבלבל ובעט פנימה — 1:1.

יפו יצאה להתקפות על שער הפועל ת"א, במטרה לכבוש שער־נצחון והפקירה את הגנתה. בדקה ה־83 נפצע בלם מכבי יפו, ישראל דניאל, ויצא, ומייד נכבש שער־יתרון להפועל ת"א: משה סיני הגביה כדור־קרן, ויהודה עמר כיפר על טעותו הקודמת בהגנה ונגח לרשת — 1:2.

מכבי יפו לא נשברה וניסתה להשוות שוב, אולם המילה האחרונה היתה שייכת לשלום אביטן ולשבתאי לוי, שבדקה ה־90 ביססו את נצחון קבוצתם. אביטן פרץ מימין כשהגנת יפו נמצאת „בטריטוריה התל־אביבית". אביטן הבחין בשבתאי לוי הבלתי־מכוסה, הגיש לו כדור מדוד, וזה מול השער לא נכשל וכבש את שער־הבכורה שלו העונה — 1:3.

שפט עובדיה צבי, לעיני 3000 צופים, באיצטדיון בלומפילד.

● הפועל ת"א: אלטר, שוקרון, עמר, יעקב כהן, לסרי, אלי כהן, ז'אנו (יאני), סיני, אקוקה, אביטן, לנדאו (שבתאי לוי).

● מכבי יפו: קוזניצקי, כהן־צדק, דניאל (פרי), בוטמיקה, סלימן, יוסי לוי (ריגמי), אמויה, לנאדו, אלקולומבריה, ציפרוט, מנשה מזרחי.

יצחק ויסהוף

יבנה ניצחה בטרור

מכבי יבנה — מכבי פתח־תקוה 0:1 (0:0)

בושה וחרפה! אלה המלים המתאימות לסיכום מה שהתרחש אתמול במגרש ביבנה, במשחק בו גברה מכבי יבנה על מכבי פ"ת — 0.1.

יבנה החליטה כנראה, בעקבות הדרדרותה לתחתית הטבלה, שאם

השחקן המצטיין: שמעון פרץ

לא מצליחה לנצח בסיוע יכולת טכנית, תעשה זאת בעזרת הכוח והטרור.

ואכן, לאורך כל המשחק גילו שחקני יבנה משחק גס, אפילו פראי, מלווה בקללות, יריקות וצביטות בלתי־פוסקות, שממש סיכנו את הפתח־תקואים.

מכבי פ"ת, קבוצה המורכבת ברובה משחקנים צעירים וטכניים, נרתעה מהיבנאים המשתוללים והתקשתה לפתוח את משחקה הרגיל.

השופט יהושע לויה נאלץ לשלוף חמישה כרטיסים צהובים לעבר שחקני יבנה, וגם זאת תוך גילוי סלחנות רבה למארחים.

אירועים הקשורים בכדורגל כמעט שלא היו, וגם השער הובקע בצורה מקרית, בדקה ה־50, על־ידי שמעון פרץ בהתקפה מתפרצת.

שפט לויה, לעיני 400 צופים, ביבנה.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, זגורי, דוד לוי, סלומון, אבי פריץ, ציון ועקב, חלפון, בן־שמעון, ועקנין (עליצה), שמעון פרץ, אורתון.

● מכבי פתח־תקווה: מרכוס, אזובל, פרסלני, חיים יחיאל, אלי וגויל, דניאל, שעשוע (אלישע לוי), בגלייבטר, רבינזון, רפי כהן, בניה.

אלכס קליין

● במחזור הבא

ליגה לאומית

מכבי יפו — בני־יהודה ת"א; הפועל חיפה — הפועל ת"א; מכבי פ"ת — מכבי ת"א; בית"ר ירושלים — מכבי יבנה; הפועל כפר־סבא — הפועל ירושלים; מכבי שעריים — הפועל פ"ת; שמשון ת"א — מכבי חיפה; מכבי נתניה — הפועל באר־שבע.

ליגה ארצית

הפועל לוד — הפועל חדרה; הכח רמת־גן — הפועל טבריה; בית"ר רמלה — בית"ר חיפה; הפועל רמת־השרון — בית"ר נתניה; הפועל רמת־גן — בית"ר ת"א; הפועל בית־שמש — הפועל מרמורק; הפועל חולון — מכבי רמת־עמידר; הפועל עכו — הפועל יהוד.

● טבלה לאומית

1.	מכבי חיפה	6	4	2	0	3־10	14
2.	הפועל ת"א	6	3	3	0	5־12	12
3.	בית"ר ירושלים	6	3	3	0	5־10	12
4.	הפועל באר־שבע	6	2	3	1	5־8	9
5.	בני־יהודה ת"א	6	2	3	1	2־2	9
6.	מכבי נתניה	6	2	2	2	6־9	8
7.	מכבי ת"א	6	2	2	2	6־8	8
8.	מכבי פ"ת	6	2	1	3	6־4	7
9.	מכבי יבנה	6	2	1	3	5־2	7
10.	הפועל ירושלים	6	2	1	3	11־7	7
11.	הפועל חיפה	6	2	1	3	9־4	7
12.	הפועל פ"ת	6	1	3	2	9־8	6
13.	הפועל כפר־סבא	6	1	3	2	11־9	6
14.	מכבי שעריים	6	0	5	1	4־8	5
15.	שמשון ת"א	6	0	5	1	9־7	5
16.	מכבי יפו	6	1	0	5	12־5	3

איזנברג בעט לרשת ולקורה

בני־יהודה תל־אביב — מכבי נתניה 0:1 (0:1)

„נצחון חשוב ביותר" — כך התבטא בהתרגשות מאמן בני־יהודה ת"א, יצחק שנאור, כשהוא נישא על כתפי האוהדים, אחרי שקבוצתו ניצחה בשכונת־התקוה את מכבי נתניה — 0:1. משער של משה איזנברג.

הקבוצה הטובה במגרש ניצחה. יתרון הזוהובים לא הוטל בספק לאורך כל המשחק. בני־יהודה גילתה משחק שוטף והתקפי, והיה תאווה לעיניים לראות כיצד עובר הכדור מאגף לאגף. פעמים אין־ספור ניצל שערו של אריה חביב, ממש

השחקן המצטיין: רוני מאיר

בנס, כאשר כדוריהם של משה איזנברג ודוד סלמן פגשו במשקוף, או שברגע האחרון נצה רגלו של שחקן ההגנה והרחיקה את הסכנה.

גיבור־הניצחון היה הקשר נמוך־הקומה רוני מאיר, שנע היטב לאורך כל המגרש, פיטם את חבריו בשפע כדורים. לצידו בלט שחקן הנבחרת, נסים כהן. הוא הזכיר את ימיו הגדולים בעבר, ואף בישל את השער היחידי שהבקיע איזנברג.

בהגנת בני־יהודה בלט יעקב סגל, ששיתק בצורה מוחלטת את עודד מכנס, ולא פעם נראה כחוד קבוצתו. ואילו רפי שמואל, שבא מהפועל ת"א, עשה את המוטל עליו בשמירה על שחקני הקישור הנתנייתים.

שחקני מכבי נתניה היו חיוורים מאוד. ההתפתחויות שהיו באמצע השבוע עם המאמן צבי רוזן השפיעו כנראה. משחק האורחים, להוציא את השוער אריה חביב, שמנע לפחות שלושה כיבושי שערים בטוחים, והבלם נסים ברדה, שניסה, ככל־שיכול, לחפות על חבריו בהגנה.

בני־יהודה פתחה כשרוח גבית חזקה נושבת בגב שחקניה. כבר בדקה ה־6 ניתנה הזדמנות טובה לאיזנברג, אחרי סידרת מסירות עם אהוד בן־טובים, אך אריה חביב זינק בצורה מצויינת ומנע כיבוש שער.

התקפה מסוכנת ראשונה של מכבי נתניה במחצית זו היתה בדקה ה־16, בעקבות טעות של הגנת בני־יהודה, שהרחיקה כדור שהגיע ליגאל מנחם: זה בעט חזק משלושה מטר ורק עירנותו של השוער יעקב אסייג הצילה את שער הזוהובים.

בדקה ה־26 התקפה מתוכננת של שחקני בני־יהודה: בן־טובים הטעה את שומרו חיים לוי, מסר כדור לסלמן, שהעביר במהירות לנסים כהן. שתיעתע בהגנת נתניה, הוא הכין כדור מצויין לאיזנברג שמ־12 מטר בעט חזק, אריה חביב הספיק לגעת בכדור לפני שחדר פנימה — 0:1 לבני־יהודה.

לא עברה דקה ואיזנברג יכול היה להעלות מאזנה: שוב הכין נסים כהן כדור ברחבה ואיזנברג, שבא במרוצה בעט את הכדור שפגע בקורה, וחמק החוצה.

במחצית השנייה ערך מאמן מכבי נתניה, צבי רוזן, חילוף, הוא שיתף את רמי גואטה, במקומו של גדי מכנס. בני־יהודה התבצרו בהגנה ומנעו נסיונות כיבוש של מכבי נתניה.

שפט יעקב שיינר, לעיני 3500 צופים, במגרש בשכונת־התקווה. הוא שלף ארבעה כרטיסים צהובים לנסים כהן, יעקב אסייג ורוני מאיר מבני־יהודה ולרונן גבאי ממכבי נתניה.

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, אריה, סגל, עלו, אייל חיים (סילקו), רוני מאיר, נסים כהן, רפי שמואל, בן־טובים, איזנברג.

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, בר, ברדה, גדי מכנס (גואטה), חיים לוי (גבאי), לם, לביא, יגאל מנחם, עודד מכנס, תקוה.

נפתלי כהן

ועדת הבדיקה סיימה שמיעת העדויות

שוייצר נגד זר אך בעד מאמן שיעמוד בלחץ

מאת ראובן חנניה

ועדת הבדיקה שמינתה התאחדות לכדורגל לבחינת כשלון הנבחרת הלאומית במוקדמות הגביע העולמי שמעה ביום שישי את ארבעת העדים האחרונים. ביניהם המאמן הלאומי, יוסף מירמוביץ. לאחר שמיעת העדויות יחלו חברי הוועדה לסכם את הדברים. הסיכומים יימשכו גם היום אחרי־הצהריים.

המאמן הלאומי, יוסף מירמוביץ, טען בעדותו שנמשכה כשעה כי ארבעה שערים טראגיים, באשמת שחקני ההגנה, הם שחיסלו את סיכויי ישראל. לדעתו, מחנה־האימונים בגרמניה ובהולנד היה צורך. והוא נערך כדי להכניס את השחקנים לכושר, לאחר פגרה ממשחקי הליגה.

על הבקורת שהוטחה כלפיו באמצעי התקשורת אמר המאמן כי אותם אנשים הם „חכמים בלילה", מכיוון שהסגל ששיחק במשחקים החשובים הוכיח את עצמו במשחקי הידידות. המאמן הוסיף כי לא הוכח כעבר שמאמנים שנקטו ביד־קשה הם גם אלה שהצליחו עם הנבחרת.

על בעיית המשמעת, אמר מירמוביץ, כי בארץ המשמעת היתה טובה, אולם בחו"ל התגלו כמה חריגות, בגלל שהשחקנים היו זמן רב ביחד.

העתונאי איתן עמית העלה רעיון בפני הוועדה כי אין צורך למנות מאמן של קבע לנבחרת, אלא שיש לבחור מאמן לכל משימה ואופייה.

יו"ר הנהלת ההתאחדות בעבר, מיכאל אלמוג, אמר שצריך להיות ריאליים לגבי יכולת הכדורגל הישראלי. הוא ציין כי לדעתו עליית ישראל למשחקי הגביע העולמי ב־1970 במכסיקו היתה מקרית. הוא הציע לצמצם את הליגה ולהגיע למקצוענות מלאה. הוא הרגיש, כי אין צורך להביא מאמן זר, וציין את חוסר ההצלחה של המאמנים הזרים בעבר. הוא אף הביא דוגמא שהמאמן מאנדרי רצה להיפגש בזמנו עם ראש הממשלה, דוד בן־גוריון, כדי לשפוך את ליבו.

המאמן הוותיק דוד שוייצר אמר, כי המאמן הלאומי הבא צריך להיות אחד שיודע לעמוד במצבי־לחץ. על אותו מאמן, הוסיף שוייצר, להיות בפיקוחו של אדם שמעליו ויצטרך לעבוד. לדעתו, עם מאמן נוקשה. שוויצר אמר כי בחירת המאמן צריכה להיות לאחר מיון וראיונות שייעשו עם כל המועמדים. לדעתו יש מספיק מאמנים טובים בארץ, ואין צורך במאמן זר.

לבד מארבעת הדוברים הגיש גם גיורא שפיגל מכתב לחברי הוועדה, ובו ציין, כי הוא מציע שבראש הנבחרת יעמוד מנהל מאחר שאיש כזה יהיה אובייקטיבי, ידרוש ויפקח על פעילות הנבחרת.

המסקנות יוגשו מחר או ביום שלישי למזכירות ההתאחדות לכדורגל, ולאחר־מכן לוועדת הספורט של הכנסת.

עמידר עלתה לפיסגה לאחר תיקו לנתניה והפסד ללוד

חריגדיא בליגה הארצית בכדורגל שהתחרשה אתמול, לאחר שבועיים של הפוגה, את הסימגה תפסה. בתום המחזור ה־10, קבוצת מכבי רמת־עמידר, שהכניעה את סוגרת הטבלה הפועל בית־שמש — 0:3. המובילה עד לשבת, בית"ר נתניה, סיימה בתיקו ביתי 1:1 עם בית"ר רמלה ואילו הפועל לוד נוצחה בטבריה — 1:0.

קבוצת צמרת נוספת, בית"ר ת"א, נפרדה בשכונת־התקווה בתיקו 0:0 עם הפועל רמת־השרון.

שתי קבוצות תחתית זכו בנצחונות: הפועל מרמורק גברה על הפועל רמת־גן 3:4 והפועל יהוד ניצחה את הפועל חולון 1:0. לעומת זאת נוצחה בית"ר חיפה מהתחתית ע"י הכח רמת־גן 1:2, וכחרדה סיימו בתיקו 0:0 קבוצות הפועל חדרה והפועל עכו.

ממן מימן נצחון טבריה

הפועל טבריה — הפועל לוד 0:1 (0:1)

שליטה מוחלטת של כדורגלני הפועל טבריה העניקה לקבוצת נצחון בן שער אחד בלבד על הפועל לוד — 0:1.

הטבריינים ניצלו חולשה רבה של כל שחקני לוד, ובדקה ה־44 כבשו את שער הנצחון: משה ממן הכניע את השוער הלודאי, יעקב כנורים, בבעיטה חזקה מ־16 מטר.

גם במחצית השנייה המשיכו שחקני טבריה לתקוף ובדקה ה־88 התעלם השופט בני כהן מהכשלה ברורה שנעשתה על עופר דן, חלוץ טבריה, ברחבת שער לוד.

1550 צופים חזו במשחק בטבריה.

רמלה סימה 1:1 עם 10 שחקנים

בית"ר נתניה — בית"ר רמלה 1:1 (1:0)

כדורגלני בית"ר נתניה לא ניצלו עדיפות מספרית, במשחק הבית מול בית"ר רמלה והמשחק הסתיים בתיקו 1:1.

בית"ר רמלה, שפתחה היטב, הוליכה 0:1 בדקה ה־39, משערו של אריה אריאל, שניצל מישגה בהגנת נתניה וקבע — 0:1.

חלפו 60 שניות ואריה מזרחי, חלוץ רמלה, הורחק מהמגרש לאחר שנשלף לו הכרטיס הצהוב השני במשחק. מכאן ועד לסיום תקפה בית"ר נתניה ללא הפוגה, אולם לבד משער השוויון בדקה ה־59, מרגלי שלמה עדרי, לא הצליחו המארחים להטות את הכף לטובתם.

שפט יוסף שועי, לעיני 1500 צופים, בנתניה.

עמידר בנתה שלישייה בפיסגה

מכבי רמת־עמידר — הפועל בית־שמש 0:3 (0:1)

צמד שערים מרגלי אלי תגר ושער נגיחה של עמוס טייב העניקו לקבוצתם, מכבי רמת־עמידר, נצחון ביתי — 0:3 על הפועל בית־שמש, סוגרת הטבלה.

חלוצי עמידר עשו חיים מול הגנת בית־שמש החדירה. אלי תגר, הטוב במגרש, הוליך את קבוצתו ליתרון 0:1 בדקה ה־39, לאחר שניצל אי־הבנה בין שוער בית־שמש ובלמו.

גם לאחר ההפסקה המשיכו לדורגלני עמידר להכתיב את הקצב. בדקה ה־59 קבע עמוס טייב בנגיחה — 0:2. שחקני בית־שמש גילו חולשה ובדקה ה־78 ספגו שער שלישי מרגלי תגר — 0:3.

שפט קלמן צימרמן, לעיני 200 צופים, ברמת־עמידר.

מרמורק הוליכה 0:4 רמת־גן צימקה 3:4

הפועל מרמורק — הפועל רמת־גן 3:4 (0:1)

שבעה שערים במשחק אחד. זה קרה אתמול כאשר הפועל מרמורק גברה על הפועל רמת־גן — 3:4. המארחים כבר הוליכו 0:4 אולם הרמת־גנים התאוששו בסיום בשלושה שערים.

מרמורק גילתה עדיפות מוחלטת עד לדקה ה־67, כשהקבוצה יכולת מציינת את השערים לטובתה. הבקיעו: נרי שרעבי (16, 56); זורח שעובי (50) ואילן בן־דרור (61). רמת־גן לא נשברה. שחקניה התעוררו, ועם קצת מזל יכלו גם להשוות לאחר שלישייה של עומר אוסורבסקי (72), מאיר בלושטיין (86) ונסים רבי (88).

כמשחק המרתק חזו רק 150 צופים, כשיפוטו של יצחק אורגר.

חולון שלטה — יהוד הבקיעה

הפועל יהוד — הפועל חולון 0.1 (0:0)

קבוצת התחתית של הפועל יהוד צברה ביום שישי את מלוא שלוש הנקודות בנצחה בביתה את הפועל צמריורים חולון — 0:1.

המפסידים מחולון גילו עדיפות אולם החלוצים, ובמיוחד ארז שקרדקה והקשר גיל זיתוני, החטיאו ממצבים נוחים.

שער־הנצחון ליהוד הובקע בדקה ה־58: יורם כהן, חלוץ יהוד, ניצל השתהות בהגנת חולון ודחק מקרוב את הכדור לרשת — 0:1.

שפט שבתאי רווה, לעיני 100 צופים, ביהוד.

רמת־השרון נעלה שערה

בית"ר ת"א — הפועל רמת־השרון 0:0

קבוצת בית"ר ת"א המשיכה לאכזב. אתמול תיקו ביתי — 0:0 — מול הפועל רמת־השרון.

שחקני רמת־השרון נקטו במערך הגנתי, וכלל לא ניסו לאיים על שער בית"ר. מעוז הגנתם היה הבלם צבי צמח, שמנע מחלוצי בית"ר ת"א להגיע למצבי הבקעה.

שפט דני ימפולר, לעיני 400 צופים, בשכונת־התקווה.

הכח הפך פיגור לנצחון

הכח רמת־גן — בית"ר חיפה 1:2 (1:0)

שני שערים שכבשו חלוצי הכח רמת־גן במחצית השנייה היקנו לחם נצחון־חוץ באיצטדיון בקרית־אליעזר על בית"ר חיפה — 1:2, לאחר פיגור 1:0 במחצית.

החיפנים גילו עדיפות רק במחצית הראשונה, וכעבור 120 שניות משריקת־הפתיחה של השופט חיים ליפקוביץ, קבע אלי לוונטל מקרוב — 0:1.

במחצית השנייה תקפו שחקני הכח מול מגננה חיפנית, כה בלט הקשר הנסוג אליאס פרג', משה יחיאל (49) ואילן גווילי (73) ניצלו שתי טעויות בהגנת בית"ר חיפה, הפכו את הקערה על־פיה וניצחו 1:2.

המשחק נערך בקרית־אליעזר, לעיני 400 צופים.

● ארצית

(לאחר 10 מחזורים)

1.	מכבי עמידר	5־11	21
2.	בית"ר נתניה	6־14	20
3.	הפועל לוד	6־12	18
4.	בית"ר ת"א	10־17	17
5.	הפועל טבריה	8־9	17
6.	בית"ר רמלה	6־10	16
7.	הכח רמת־גן	14־12	16
8.	הפועל חדרה	6־8	13
9.	הפ. רמה"ש	14־10	13
10.	הפועל חולון	11־8	12
11.	הפועל עכו	9־9	10
12.	הפועל מרמורק	15־11	10
13.	הפועל יהוד	10־7	9
14.	הפועל רמת־גן	12־8	8
15.	בית"ר חיפה	9־6	7
16.	הפ. בית־שמש	18־7	4

שוער חדרה הציל מהפסד

הפועל חדרה — הפועל עכו 0:0

שוער הפועל חדרה, מוטי עטייה, הציל אתמול את קבוצתו מהפסד במשחקה הביתי נגד הפועל עכו — 0:0.

שחקני עכו גילו עדיפות ותקפו ברוב דקות המשחק. עופר רווה ודוד גנון, חלוצי עכו, ניצבו במהלך המשחק לא פחות מאשר ארבע פעמים מול שוער חדרה, אך בכל המקרים היתה ידו של עטייה על העליונה. שפט יצחק ברן.

● ליגה א'

צפון

● כפר־סבא: בית"ר נהריה — הפועל עליה כפ"ס 1:3 (1:0). לבית"ר נהריה כבשה: שמשון עידו (51, 64 בבעיטת־11) ועוזי כהן (87). לעליה כפ"ס: משה סישר (9). שפט ישראל ביבי, לעיני 500 צופים.

● קרית־שמונה: הפועל קרית־שמונה — מכבי טמרה 2:3 (0.1). שערים לקרית־שמונה: אורי שאול (36); סימון אזולאי (66 בבעיטת־11) ויגאל עדרי (81). לטמרה: אבו רומי (87) ושחאדה (89 בבעיטת־11). שפט חיים שפר, לעיני 300 צופים.

● בית־שאן: הפועל בית־שאן — מכבי חדרה 1:3 (0:1). לבית־שאן הבקיעו: יורם בן־גווי (45, 49) ובן־סימון (88). למכבי חדרה: רוני ויצמן (80). שפט גוברין, לעיני 500 צופים.

● עפולה: הפועל קרית־אתא — מכבי עפולה 0:8 (0:1). שערים לקרית־אתא: אברהים חורי (27, 83) וגורדסינקל (80). שפט יוסף דיאמנט, לעיני 300 צופים.

● נצרת: הפועל נצרת־עילית — מכבי אור־עקיבא 0:0. שפט סימון בן־פרי, לעיני 300 צופים.

● שפרעם: מכבי שפרעם — מכבי אחי נצרת 2:3 (2.2). למכבי שפרעם כבשו: שאול יחזקאל (5); אבולטול (30) ומג'יד סילבק (64). לנצרת: עומי נאסר (8, 23). שפט רחמים רינצי, לעיני 1500 צופים.

● רעננה: הפועל רעננה — הפועל טירת־הכרמל 1:6 (1:2).

הטבלה הצפונית

1.	הפו. עליה כפ"ס	5־11	13
2.	הפועל בית־שאן	8־17	12
3.	הפו. קרית־אתא	4־8	11
4.	הפו. קרית־שמונה	8־10	10
5.	בית"ר נהריה	6־8	10
6.	מכבי נצרת	11־14	8
7.	מכבי חדרה	9־12	8
8.	מכבי שפרעם	13־16	7
9.	מכבי טמרה	11־11	7
10.	מכבי עפולה	14־9	6
11.	הפו. נצרת־עילית	9־4	6
12.	הפועל רעננה	12־9	5
13.	הפו. טירת־הכרמל	20־10	5
14.	מכ. אור־עקיבא	13־5	4

דרום

● קרית־אונו: הפועל דימונה — הפועל קרית־אונו 1:2 (0.1). לדימונה הבקיעו: בן־ברוך (10 בבעיטת־11) וגבי פרץ (61). לקרית־אונו: אשר שוורצבוים (62). שפט ציון אילוז, לעיני 300 צופים.

● ירוחם: הפועל ירוחם — לורוס חולון 0:2 (0:1). לדימונה כבשו: ברוך מגירה (32) ופנחס איפרגן (75). שפט יהודה גלעדי, לעיני 500 צופים.

● רמת־גן: בית"ר באר־שבע — מכבי השקמה ר"ג 1:2 (1:2). שערים לבית"ר באר־שבע: תורג'מן (19) ווקנין (39). להשקמה: אמכון אלסברי (24). שפט אמנון הרומן, לעיני 50 צופים.

● אשקלון: הפועל אשקלון — הפועל אור־יהודה 1:2 (0.2). לאשקלון הבקיעו: מיכאל דמו (25) ואמור (31). לאור־יהודה: אורי פלד (62). שפט דני קורן, לעיני 500 צופים.

● ראשון־לציון: הפועל ראשל"צ — הפועל קרית־מלאכי 1:1 (0:0). שער לקרית־מלאכי: חיים אטון (53). לראשל"צ: רוני לוי (79 בבעיטת־11). שפט רחמים שאשו, לעיני 1000 צופים.

● קרית־גת: מכבי קרית־גת — הפועל אזור 1.1 (1.0). לאזור הבקיעו: ראובן גמוו (44); לקרית־גת: יואש שמואלי (89). בדקה ה־80 הורחק אלון הופמן מאזור. שפט שמעון לוי, לעיני 800 צופים.

הטבלה הדרומית
(לאחר שמונה מחזורים)

1.	הפועל דימונה	3־9	11
2.	הפועל ירוחם	3־5	9
3.	בית"ר ב"ש	6־9	8
4.	הפו. קרית־מלאכי	5־6	8
5.	הפועל אשקלון	4־4	8
6.	לורוס חולון	7־5	8
7.	מכבי קרית־גת	3־4	7
8.	הפו. קרית־אונו	6־4	7
9.	הפועל אזור	5־4	6
10.	מכ.רמת־השקמה	5־4	6
11.	הפועל בתיים	4־3	6
12.	הפו. ראשון־לציון	6־4	6
13.	הפו. אור־יהודה	8־5	0

ישראל — צעד אחד מספרד

אחרי הנצחון על אנגליה בוומבלי (77:87) יהיה הקרב המכריע על העלית לגמר אליפות העולם, בעוד חודשיים וחצי ביד־אליהו, נגד צ'כוסלובקיה ★ מרסר העניק מימד חדש לנבחרת ★ לכדורסלנים לא חסרה... מוטיבציה

● כדורסל

מאת ישראל פז

כדורסלני ישראל הם בדרך הנכונה. עוד מכשול אחד, אמנם גבוה, נותר לנו עד לגמר אליפות העולם, בחודש יולי בספרד. ב־18 בפברואר תתמודד נבחרתנו בהיכל־הספורט הגועש ביד־אליהו עם סגנית אלופת אירופה, צ'כוסלובקיה. על הכרטיסים היקר. ויהיה זה מאבק ללא־פשרות. שתי הנבחרות ניצבות במצב שווה: לכל אחת 9 נקודות.

הנצחון בסוף השבוע בוומבלי־ארנה בלונדון (77:87), היה חשוב ביותר מבחינתה של ישראל. נצחון מפתח שהקפיץ את האשראי שלנו לקראת אותו קרב אחרון עם צ'כוסלובקיה.

האנגלים היו בטוחים שיוכלו לגבור, באולמם, על נבחרת ישראל. הם זכרו בערגה את נצחונה של בריטניה על ישראל (89:92), במוקדמות הטורניר האולימפי, לפני שנתיים, בגראנובל, צרפת. אבל שאיפותיהם התנפצו מול משחק ישראלי טקטי, נבון. כו הצלחנו — אמנם בהילוך שני — לא לאפשר לאנגלים ליטול יוזמה. ישראל הוליכה כל הזמן, לצר מסעם אחת. האנגלים נאלצו "לרדוף" אחרינו. זה הספיק לכדורסלנים הישראלים, המנוסים והמשופשפים.

שלושיית מפתח

שישה כדורסלנים ישראלים נשאו בעול המשחק בלונדון, לעיני 7500 צופים — קהל עצום בכדורסל בבירה הבריטית. עוד שלושה — עמוס פרישמן, סטיב שלכטר ודורון שפע — הוכנסו בדקות ובשניות האחרונות. גם את השישה ניתן לחלק לשניים. שלושה מהם היו משכמם ומעלה: דורון ג'מצ'י התגלה שוב בקלעי מחונן. 34 נקודות, בהם שבעה סלים של 3 נקודות. יכול מכוכב ביותר. לאוואן מרסר, במשחק ההגנה ובשליטתו מתחת לסלים, העניק מימד של עוצמה. ליכולתה של נבחרת ישראל. האנגלים נדהמו מחסימותיו, שהקפיצו אפילו את הצופים המקומיים. השלישי הוא מיקי ברקוביץ. הקפטן, והוותיק בנבחרת. שוו היתה לו הופעתו ה־145 במדים הלאומיים (עוד חמישה משחקים וישתווה במספר ההופעות לאלה של בועז ינאי), הוכיח כי בלעדיו אי־אפשר. אין לקפוח גם את שלושת האחרים: מוטי ארואסטי, האוורד לאסוף וג'ון ויליס.

הקליטה המהירה והיעילה של מרסר בחבורה הישראלית תרמה רבות להתעלותה של הנבחרת. מרסר, שחקן ממושמע ובעל אופי נוח, היה בדיוק האיש שהנבחרת היתה זקוקה לו. קלעי חוץ טובים היו לנו תמיד. אבל כדורסלן־ציר, יעיל ופורה, חסר מזה שנים רבות. הגבוהים הישראלים "גימגמו" מתחת לסלים, ואילו מרסר, במשחקו המצויין, הכניס את האמונה בכוחה של נבחרת ישראל להתמודד בהצלחה מתחת לסלים. חבל שלא היה באליפות אירופה בגרמניה, בחודש יוני. אילו השתתף לא היינו צריכים לנסוע בחודש מאי לאנטוורפן, לאליפות דרגה ב'...

מה הסיכוי שלנו בעוד חודשיים וחצי בקרב המכריע נגד צ'כוסלובקיה?

לדעתי, יש לנו עדיפות ביתית, ואל לנו לזלזל בכך. יחד עם זאת אסור להקל ראש בצ'כים. זו נבחרת טובה, שיש בה שילוב של ותיקים מנוסים וצעירים מוכשרים. המאמן הלאומי, צבי שרף, מכיר היטב נבחרת זו ובוודאי מתייחס אליה ברצינות מירבית. אני מקווה שיחדיר מרצינות זו גם בחניכיו. באליפות אירופה בלברקוזן ניצחו אותנו הצ'כים, שזכו באירוע זה במקום שני, בהפרש נקודה — 92:93. היה זה יותר הפסד ישראלי מאשר נצחון צ'כי, מאחר שכבר הובלנו ב־17 הפרש (במחצית — 42:54 לטובתנו), הצ'כים מוטטו אותנו כמחצית השנייה תודות ליתרונם המוחלט מתחת לסלים.

השבוע בכדורסל

● שני: רבע־גמר גביע־המדינה: אליצור נתניה — מכבי ת"א (ביד־אליהו); הפועל חיפה — הפועל רמת־גן; הפועל ירושלים — הפועל ת"א; הפועל חולון — מכבי חיפה.

● רביעי: גביע־קוראץ': הפועל ת"א — באנקו רומא (6; אולם הפועל ת"א); גביע־האלופות: ציבונה זאגרב — מכבי ת"א (8.30; זאגרב).

כיום, עם כדורסלן כמו מרסר, נוכל למנוע יתרון צ'כי זה.

המסקנה: אפשר לגבור על צ'כוסלובקיה ביד־אליהו. זה לא יהיה קל, אבל האתגר הגדול של גמר אליפות העולם יורבן את הכדורסלנים הישראלים להצטיין.

מחמאות באתונה

היה זה שבוע טוב לנבחרת ישראל. תוך שמונה ימים זכתה נבחרתנו בארבעה נצחונות בין־ארציים. שניים מהם במוקדמות הגביע העולמי (שוויץ ואנגליה), ושניים במשחקי־ידידות, באתונה, על יוון. אין לזלזל בשני נצחונות־חוץ אלה (86:91 ו־93:100). יוון, שנבחרתה חזרה מסיור בארה"ב, נמצאת כיום בכושר מצויין. היא כבר פילסה דרך לגמר בספרד. בסוף השבוע הלמה באתונה נבחרת בולגריה, כשניצחה אותה ב־30 נקודות הפרש (81:111). ארבעה ערבים לפני המשחק הראשון עם ישראל הכניעה בחוץ את צרפת (126:130), לאחר שלוש הארכות. ואם ישראל ידעה לנצח נבחרת זו בביתה, פעמיים תוך 24 שעות, אפשר להסתכל קדימה באופטימיות.

הנצחון על אנגליה בוומבלי הווה זריקת־בטחון לנבחרת ישראל. בכדורסל אין מדברים על מוטיבציה. היא ישנה בכמות אדירה. אולי אפשר לתת קצת גם לנבחרת הכדורגל... הדבר אינו מצחיק. תלוי בחומר האנושי השונה המאייש את שתי הנבחרות.

טבלת הבית הישראלי

1.	צ'כוסלובקיה	5	380־456	9
2.	ישראל	5	417־469	9
3.	אנגליה	5	428־421	7
4.	שוויץ	5	526־405	5

● הניחוש הנכון

1.	בני־יהודה — מכבי נתניה	1
2.	הפ. ב"ש — שמשון ת"א	x
3.	מכבי חיפה — מכ. שעריים	x
4.	הפועל פ"ת — הפ. כ"ס	x
5.	הפועל י"ם — בית"ר י"ם	2
6.	מכבי יבנה — מכבי פ"ת	1
7.	מכבי ת"א — הפועל חיפה	x
8.	הפועל ת"א — מכבי יפו	1
9.	הפועל חדרה — הפועל עכו	x
10.	הפ. יהוד — הפועל חולון	1
11.	הפ. מרמורק — הפועל ר"ג	1
12.	בית"ר נתניה — בית"ר רמ.	x
13.	הפועל טבריה — הפ. לוד	1

● נוער

הפועל פ"ת ומכבי נתניה ניצחו

קבוצות הפועל פתח־תקוה ומכבי נתניה ממשיכות בדהירתן בצמרת הליגה הלאומית לנוער בכדורגל.

הפועל פתח־תקוה גברה במחזור ה־6, אתמול, על הפועל כפר־סבא — 0:3, ואילו מכבי נתניה ניצחה את בני־יהודה — 0:1.

יתר התוצאות: הפועל באר־שבע — הפועל רמת־גן 2:1; מכבי חיפה — הפועל ראשון־לציון 2:3; הפועל חיפה — מכבי תל־אביב 2:3; הפועל תל־אביב — מכבי יפו 2:3; הפועל חדרה — בית"ר ירושלים 1:1; מכבי פתח־תקוה — הפועל בית־שאן 0:2 (טכני).

שלושה שיאי משקולות הפועל ת"א לפני מכבי ת"א

המתעה נרשמה בפתיחת הליגה הלאומית בהרמת־משקולות, כאשר במחזור הראשון ניצחה הפועל תל־אביב (1638 נקודות) את מכבי תל־אביב (1517 נקודות). שלישית היתה העולה החדשה לליגה הלאומית, הפועל קרית־חיים — 1440 נקודות ורביעית — מכבי חיפה — 1224 נקודות.

במהלך התחרות, שנערכה בו־זמנית בקרית־חיים ובתל־אביב, נקבעו שלושה שיאים לאומיים חדשים, במשקל עד 48 ק"ג. מוטי ורסנו ממכבי תל־אביב שיפר את שלושת השיאים: בחטפת קבע — 55 ק"ג, שיפור של 5 ק"ג לשיא. בדחיקה — 67.5 ק"ג. שיפור של 5 ק"ג, ובקרב/ 122.5 ק"ג. שיפור של 10 ק"ג לשיא.

3 מדליות זהב לראשון־לציון

הפועל סאגאמי ראשון־לציון זכתה אתמול בשלוש מדליות־זהב באליפות הפועל לנוער בג'ודו, שנערכה בתל־אביב.

במקום השני — הפועל באר־שבע, עם שתי מדליות־זהב והפועל פתח־תקוה ובתיים — מדליית־זהב אחת לכל אגודה.

התוצאות: 47 ק"ג — צבי גרינברג (באר־שבע); 51 ק"ג — אורי זאפי (פ"ת); 55 ק"ג — ארז סמרג'ה (ב"ש); 60 ק"ג — שחר פרלינג (הפועל סאגאמי); 65 ק"ג — רוני הדר (סאגאמי); 71 ק"ג — אמיר רוטשילד (סאגאמי); 78 ק"ג — ארז ג'הוי (בתיים).

● ראגבי

● במשחקי הליגה הלאומית בראגבי: רעש תל־אביב — הטכניון חיפה 6:9; אס"א ירושלים — הפועל כפר־הנשיא 12:13; הפועל רעננה — הפועל הגליל־העליון/קרית־שמונה 6:24.

מנצ'סטר וליברפול לא ניצלו ביתיותן וסיימו בתיקו

● הליגה האנגלית

שתי הראשונות בטבלת הליגה האנגלית בכדורגל, מנצ'סטר־יונייטד וליברפול, לא ניצלו אתמול את משחקי־הבית וסיימו בתיקו זהה — 1:1 עם יריבותיהן, לאחר שכבשו את השערים הראשונים: יונייטד עם ווטפורד וליברפול עם צ'לסי.

מנצ'סטר־יונייטד הוליכה משער שהבקיע הסקוטי אלן בראזיל. ג'ון בארנס השווה לקראת הסיום.

ליברפול הוליכה משער של הדני יאן מולבי ברקה ה־86 בבעיטת ה־11. אולם כעבור שתי דקות השווה נווין.

ווסטהאם עלתה למקום השלישי, לאחר שהכניסה את האחרונה בטבלה, ווסט־ברומיץ' — 0:4, ללא חלוצה הקשר הפורה, מקאבני, שיצא עם הנבחרת לאוסטרליה.

האלופה, אברטון, ניצחה 2:3 את סאות'המפטון, במגרשה של האחרונה, לאחר שפיגרה פעמיים. גרי סטיבן כבש את שער־הנצחון בדקות האחרונות.

המשחק החריף אילץ את השופט לרשום שישה כדורגלנים בכרטיסו (מקביל לכרטיסים צהובים), ביניהם את ג'ימי קייס, שחקנה לשעבר של ליברפול, המככב כיום בסאות'המפטון.

גרי מאבוט ומרק פאלקו כבשו לטוטנהאם בנצחון החוץ 1:2 על אסטון־וילה. נצחונות זהים השיגה איפסוויץ' על שפילד־וונסדיי; לוטון על מנצ'סטר־סיטי, וניוקאסל על לסטר.

נצחון־חוץ השיגה גם קובנטרי על קווינס־פארק־ריינג'רס 0:2. ארסנל וברמינגהאם נפרדו בתיקו אפס.

המשחק ה־11, בין נוטינגהאם ואוקספורד, יתקיים היום.

★ בליגה הסקוטית הבכירה נערך משחק אחד בלבד, בו הביסה הארטס את קליידבנק — 1:4.

הטבלה האנגלית

1.	מנצ'סטר־יונייטד	19	11־38	43
2.	ליברפול	19	18־42	41
3.	ווסטהאם	19	19־35	38
4.	צ'לסי	19	20־31	37
5.	שפילד	19	27־29	35
6.	אברטון	19	25־41	34
7.	ארסנל	19	22־22	32
8.	לוטון	19	23־33	30
9.	ניוקאסל	19	28־27	29
10.	קווינס־פארק	19	24־20	27
11.	נוטינגהאם	18	29־29	26
12.	טוטנהאם	18	24־31	25
13.	ווטפורד	19	34־34	23
14.	קובנטרי	19	25־24	23
15.	סאות'המפטון	19	28־23	21
16.	אסטון־וילה	19	27־24	19
17.	מנצ'סטר־סיטי	19	27־18	18
18.	אוקספורד	19	38־28	18
19.	לסטר	20	38־25	18
20.	בירמינגהאם	18	25־11	17
21.	איפסוויץ'	19	34־16	12
22.	ווסט־ברומיץ'	19	47־14	7

● הליגה הגרמנית

מנשנגלאדבאך — באיירן 2:4

34 אלף צופים חזו במנשנגלאדבאך בנצחון המארחים על האלופה, באיירן מינכן — 2:4. במחזור ה־17 בליגה המערב־גרמנית בכדורגל.

גלאדבאך, שהכניסה באמצע השבוע את ריאל מאדריד 1:5 בשמינית־גמר גביע אופ"א, עלתה למקום השני, עם 22 נקודות, ומקדימה בהפרש שערים את באיירן, אך לגלאדבאך משחק חסר. ורדר ברמן, שהכניסה בליל־שבת את שטוטגרט — 0:6, ללא רודי פלר, הגדילה את יתרונה לשלוש נקודות, ולה 25 נקודות.

תוצאות נוספות: דיסלדורף — אורדינגן 1:1, לברקוזן — שאלקה 0:2, דורטמונד — האנובר 0:2, קייזרסלאוטרן — סארבריקן 1:1.

שלושה משחקים נוספים נידחו בגלל מזג האוויר הקשה.

כל שלושת הישראלים הודחו ביום אחד

נצחון זוגות למסדורף גם בסיבוב השני

● טניס

כל שלושת הישראלים הנוטלים חלק באליפות אוסטרליה במלבורן בטניס, נוצחו ביום שישי, בסיבוב השני.

שלמה גליקשטיין נכנע לאמריקני מאט אנגר — 6:2, 6:1, 5:7, 6:2. עמוס מנסדורף הפסיד לצרפתי הנרי לקונט, המדורג 13 — 6:4, 6:2, 7:5, ושחר פרקיס נוצח בסיבוב הראשון על־ידי היהודי־אמריקני, ברד גילברט, המדורג עשירי — 6:3, 6:3, 7:6 (8:6 בשובר שוויון).

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף, המשתף פעולה בזוגות עם ג'ימי בייטס מבריטניה, ניצחו בסיבוב השני באליפות אוסטרליה במלבורן את המדורגים במקום החמישי, הצרפתי גי פורג'ה והשבדי סטפן אדברג — 6:4, 6:7, 4:6.

לעומת זאת הפסידו הישראלים שלמה גליקשטיין ושחר פרקיס לצמד אוסטרלי, ברט קלוסטר ודייויד מקפרסון — 6:7, 7:5, 6:3.

קנס והשעייה למקנרו

הטניסאי האמריקני ג'ון מקנרו נקנס ב־1250 דולאר והושעה לשלושה שבועות, בעקבות השתוללותו במשחק נגד הדרום־אפריקני דני ויסר, באליפות אוסטרליה במלבורן.

מקנרו, שניצח את ויסר — 4:6, 3:6, 6:3, 3:6, רגז על המשטח הרטוב, והמטיר מילות גנאי לעבר המארגנים.

ארה"ב זכתה בגביע העולם בכדורעף

האלופה האולימפית בכדורעף, נבחרת ארה"ב, זכתה במשחקי הגביע העולמי שהתקיימו ביפאן, כשגברה על יפאן 0:3 (10:15, 5:15, 2:15).

לארה"ב היה זה הנצחון השישי הרצוף וגם אם תפסיד במשחק השביעי והאחרון לצ'כוסלובקיה, תזכה בבכורה.

צ'כוסלובקיה גברה על ברית־המועצות 1:3 (17:15, 15:9, 6:15, 15:6), וסיימה שנייה.

תוצאות נוספות: בראזיל — ארגנטינה 1:3, דרום־קוריאה — מצרים 0:3.

עיראק — הנבחרת ה־23 למכסיקו

עיראק היתה לנבחרת ה־23 שהבטיחה השתתפותה במשחקי גמר גביע העולם, בעוד חצי שנה במכסיקו. לאחר שניצחה במשחק גומלין בטאיף, סעודיה, את סוריה — 1:3 (0:1).

המשחק הראשון, לפני שבועיים בדמשק, הסתיים בתיקו אפס.

לעיראק תהיה זו הופעת־בכורה בשלבי גמר גביע העולם בכדורגל. הנבחרת ה־24, והאחרונה, תקבע ביום רביעי, במשחק בין סקוטלנד ואוסטרליה במלבורן. הסקוטים ניצחו במשחק הראשון — 0:2.

סאן־ז'רמן השוותה שיא צרפתי

סאן־ז'רמן פאריס השוותה בליל־שבת את שיאה של סנט־אטיין מעונת 1957/58, כשלא נוצחה ב־21 משחקיה מאז פתיחת העונה.

במחזור ה־21 סיימה סאן־ז'רמן בתיקו אפס עם האלופה בורדו, כשהשופט מישל לורו שלף ארבעה כרטיסים צהובים.

לסאן־ז'רמן יתרון של 6 נקודות על בורדו, אבל לסאן־ז'רמן משחק פחות.

● כדורעף

נבחרת שנות ה־60 זכתה בגביע גרין

נבחרת ישראל של שנות ה־60 בכדורעף, זכתה בשבת בגביע לזכרו של יורם גרין ז"ל, ששיחק במכבי חדרה, ואימן את הפועל בית־אליעזר. יורם גרין היה שחקן מצטיין בהפועל דן בשהייתה בלאומית.

בטורניר שנערך בקבוץ דן השתתפו חמש קבוצות: הפועל חדרה, הפועל בית־אליעזר, ותיקי הפועל בית־זרע (עם חיים כורך, אהרון רוטשילד ומשה ליכטנטל), הפועל דן, ונבחרת ישראל בשנות ה־60, שבשורותיה הופיעו רמי ואהוד ריקל, דוד כפרי, יונתן עצמון, מאיר כץ, גיורא הלפרין, אליהו רבינא, דרור ואפרים בלוך.

הטורניר, שנערך בשיטת המפסיד יוצא, הפגיש בגמר את נבחרת שנות ה־60 ו הפועל דן. הוותיקים ניצחו — 0:2, וזכו בגביע נודד, שנמסר למשמרת למשפחתו של יורם גרין.

כל השחקנים שהשתתפו בטורניר ציינו את האירוח הנפלא שזכו בו בקיבוץ דן.

נהריה נגד בקעת בית־שאן בארצית

מאבק פיסגה יערך הערב ב־8 בליגה הארצית, צפון, בכדורסל (מחזור 8): כשהראשונה בטבלה, הפועל נהריה, תארח את השנייה, הפועל בקעת בית־שאן.

שאר המשחקים הערב בצפון: מכבי קרית־מוצקין — הפועל עיר דור/תבור; הפועל דגניה ב' — מכבי חדרה; מכבי כרמיאל — הפועל כנרת; הפועל הר־הכרמל — הפועל גן־שמואל; הפועל איתן גבת — מכבי נתניה.

גם בדרום יהיה משחק צמרת: מכבי ראשל"צ תארח את הפועל גבעתיים (8).

שאר המשחקים הערב בדרום: בית"ר ירושלים — מכבי חולון / פ"ת; אליצור נהדיוד רמלה — הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה; מכבי ירושלים — הפועל קרית־גת; מכבי דרום ת"א — שער־הנגב.

נצחון להפועל ירושלים בארצית

המובילה בליגה הארצית, דרום, בכדורסל, הפועל ירושלים, זכתה אמש בנצחון בפ"ת על אליצור ת"א ופ"ת — 70:92 (31:50). במשחק שהוקדם מהערב. משה רייס קלע 35 נקודות לירושלים.

אוהדי אופקים השתוללו והורחקו עד סוף העונה

קבוצת אליצור אופקים, שהובילה בליגה ג', נגב, בכדורסל, יכולה לשכוח על עלייה לליגה ב'. ועדת המשמעת הרחיקה אותה עד סוף העונה, ופסקה לה קנס של 300 אלף שקל. אחרי שאוהדיה השתוללו בקיבוץ חצרים וגרמו נזק על־אף שקבוצתם ניצחה את הפועל חצרים — 55:66.

השופט מאיר אברמוביץ שיגר דו"ח חמור. אנשי חצרים שלחו תלונה שהתקבלה בסוף השבוע ע"י ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל.

אוהדי אופקים שבאו בהמוניהם לקיבוץ חצרים כדי לחזות במשחק נכנסו בהפסקה ל"מועדון לחבר" ממול לאולם, השתוללו, חיבלו בזוגות אופניים, היכו חברי קיבוץ, זרקו אבנים על בנייני הקיבוץ ושברו חלונות, רשתות ותריסים. השופט ציין שבסיום המשחק "הפגיזו" אוהדי אופקים באבנים את בנייני הקיבוץ, והוא עצמו הצליח להיחלץ משם בקושי.

"מאניאק" בישיבת "איחוד יעקב"...

ועוד תיק חמור נגד קבוצה של אליצור (כדאי לציין שקבוצות מאיגוד דתי זה מעורבות בתקריות האלימות ביותר). הפעם נגד קבוצת הנוער של אליצור גדיבנה, שקיימה משחק נגד הפועל גדרות, במגרש הנמצא בישיבת "איחוד יעקב".

השופטים יצחק פלדמן ומשה אלימלך ציינו בדו"ח כי הרכב שלהם, ושל הפועל גדרות, שהוחנה בתחום הישיבה, נפגע. לדוגמא: על המכונית של השופט משה אלימלך, מודל 1986, חרטו במסמר־קהה: "שופט מאניאק". אגב, המשחק הופסק בגלל... תקר חשמלי.

ועדת המשמעת פסקה לאליצור גדיבנה ארבעה משחקי־ראווים בפועל וחייבה את הקבוצה לשלם לשופטים ולגדרות את כל הנזקים.

מאחורי הקלעים

יוסל'ה הסתבך בהסברים טקטיים — ולא שיכנע

עופר היה המועמד הרציני ביותר לאמן בנתניה ★ שני השערים מנעו מצדוק מלכה לפרוש ממכבי חיפה ★ בנודיס שחה בלונדון ולוד ספגה שביעייה ★ האכזבה של בוכבינדר ★ הצי השישי ניצח בחיפה בכדורסל ★ אנשי הבטחון לא ראו המשחקים באתונה

★ ★ ★ עכשיו מותר לגלות: מאמן הכדורגל הבאר־שבעי אליהו עופר היה המועמד מספר 1 לאמן את מכבי נתניה, אילו לא היה צבי רוזן חוזר בו מהודעת־ההתפטרות. כשעה שכלי התקשורת הזכירו את יוסף מירמוביץ', מוטליה שפיגלר, אריה רדלר, שמואל פרלמן וויקטור פרומי כמועמדים להחליף את רוזן התקיימו מגעים עם אליהו עופר, שאינו מועסק העונה בשום קבוצה — ריווחו של מרדכי חביב ★ ★ ★ שלושת הבין־לאומים של מכבי נתניה — אריה חביב, גדי מכנס ונסים מירמוביץ'. כידוע שררו יחסים מתוחים בין השלושה לבין המאמן הלאומי במסע ליכשת החמישית ★ ★ ★ מירמוביץ' הופיע בשבוע שעבר בפני קורס מאמני הכדורגל במכון־וינגייט והשיב לשאלות החניכים, ביניהם כדורגלנים פעילים בליגה הלאומית כמו ברוך ממן, עודד מכנס ובני טבק. כל הסבריו הטקטיים של יוסל'ה על כשלון הנבחרת היו רחוקים מלשכנע את השומעים ★ ★ ★ כריון בין ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית, לבין ראשי מרכזי הספורט, יצחק אוסקר ויצחק בכפי טען עמית כי שני "היצחק" בספורט מלוכדים הרבה יותר מארבע "היצחק" של הממשלה (רבין, נבון, שמיר ומודעי). עובדה, הם לא היו מוכנים לוותר בפרשת איצטדיון רמת־גן ★ ★ ★ שלום אביטן נוצר את לשונו בפני העתונאים. הכדורגלן שהושעה מהפועל ת"א לאחר פליטת־פה והוחזר לקבוצה לאחר תחנונים הודיע: "די, אינני מדבר עם אנשי תקשורת". מה שאביטן לא ידע הוא שבטרם מסר הודעתו כבר הוחלט ברדיו לא לראיינו עוד ★ ★ ★ הכדורגלן הוותיק אורי סלימן, שכבר נפרד ממכבי ת"א וחזר אליה, נפרד שוב מקבוצת־האם שלו בשבוע שעבר. הנהלת מכבי ת"א העניקה לסלימן, לפני משחק הליגה עם מכבי יפו, את חולצתו, עליה רקום שמו. בעבר שיחקו התל־אביבים עם חולצות עליהן שמות השחקנים. החולצה מספר 16 היתה שייכת לסלימן, ובמכבי ת"א הוחלט למסור לו אותה. בעבר כבר קיבל סלימן מסלון ממכבי ת"א, כשעזב את הקבוצה והופיע בהפועל יהוד ובמכבי פ"ת ★ ★ ★

שעריים השושבינית

★ ★ ★ מרדכי חביב מציין שפגישת־הסולחה שערך בשבוע שעבר הבין־לאומי שלמה קירט עם זאהי ארמלי, היתה בעקבות לחץ בלתי־פוסק של מכבי שעריים, קבוצתו של קירט. מכבי שעריים, ששיחקה אתמול בקרית־אליעזר עם מכבי חיפה, חששה מתגובת הקהל נגד קירט. ההנהלה לחצה על הכדורגלן לסיים את הפרשה לפני המשחק. ואכן, קירט נכמע ונסע לשפרעם ★ ★ ★ על רקע תקרית קירט — ארמלי/טורק החליטה הנהלת בית"ר חיפה מהליגה הארצית להוסיף בן מיעוטים שלישי לשורותיה: סובחי זיירן מהפועל נצרת־עלית. סובחי הצטרף לקפטן הקבוצה, מוסה פראל ולאליאס פרג'. אגב, לבית"ר חיפה הצטרף גם הכדורגלן המודח של הפועל חיפה, אבי קאופמן — ריווחו של יוסף גלזר ★ ★ ★ בקבוצה החיפנית הוחלפו בשבוע שעבר גם מאמניה: עזרן קוליק מהרצליה בא במקומו של אהרון כהן, שלא הצליח להצעיד את בית"ר חיפה לנצחון בתשעת המחזורים הראשונים בליגה הארצית וכן בשני מחזורי גביע־הטוטו. מעניין לציין שאשתקד היה המצב הפוך: קוליק, שלא זכה בנצחון בעשרה מחזורים, הוחלף ב...אהרון כהן, שהצליח להשאיר את הקבוצה בליגה הארצית ★ ★ ★ הכדורגלן צדוק מלכה שותף בכל שש מחזורי גביע־הטוטו בהרכב הפותח של מכבי חיפה, ולא הצליח לכבוש שער. הוא נשבר וביקש לעזוב את שורות האלופה. אולם המזל האיר לו פנים די במקרה. הרחקתו של זאהי ארמלי, בגלל עבירה על תקנון שחקני ההסכם, התוידה אותו לחיים עם שני שערים בכפר־סבא — כמות שהבקיע מלכה בכל העונה שעברה ★ ★ ★ בהפועל חיפה הוחלט להנהיג יד־חזקה בקבוצת הכדורגל. עליה במשקל והשתתפות באימונים ללא מגיני עצם מהווים עבירות־משמעת. באגודה לשומרי משקל בוודאי שישמחו לשמוע שלחדר־ההלבשה של הפועל חיפה הובא משקל וינוהל מעקב אחרי הק"ג של הכדורגלנים ★ ★ ★ קבוצת הפועל לוד מהליגה הארצית בכדורגל ספגה שבעה שערים בשני משחקי־ההסף שלה בגביע־הטוטו. באותה שעה בילה שוערה יעקב בנודיס בטיול פרטי בלונדון, עם רעייתו אביבה. את השערים ספג מחליפו, מקסים טרייקי. משעב בנודיס ארצה ושמע על שתי התבוסות היה עצוב: "חבל שדווקא בגלל הפסדים מעריכים אותי יותר" ★ ★ ★

מתנה ללארגי: מכונית!

★ ★ ★ מיק לארגי, קפטן קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א, הופתע לקבל בשבוע שעבר שי יקר־ערך מאוהד הקבוצה, צביקה לוצקי — מגלה יצחק ויסתוף. לוצקי, סוכן ביטוח, העניק ללארגי מכונית, אוטוביאנקי. הכדורסלן היה המום והודה על השי הנפלא ★ ★ ★ אנשי הבטחון שהיו צמודים לנבחרת ישראל בכדורסל באתונה לא ראו אף אחת מדקות שני המשחקים נגד נבחרת יוון. כתבנו באתונה, דאן כהן, סיפר כי אנשי הבטחון ישבו אמנם באולם אולם פניהם היו לעבר הצופים. המשחקים התקיימו באתונה לאחר חטיפת המטוס המצרי למלטה ★ ★ ★

בתום ישיבת־החירום במכבי חיפה, שדנה בהצעה להדיח את מאמן הכדורסל האמריקני פרן אוהגלן, נקרא המאמן מביתו לישיבה. לאור הפירסומים בכלי־התקשורת היה אוהגלן בטוח שעומדים לפטרו. לכן ביקש להופיע עם פרקליטו, עו"ד יוסף ליבנה, שהיה "הבוס" שלו בהפועל חיפה. אבל העסקנים הרגיעו אותו וציינו שיכול לבוא בגפו ★ ★ ★ חיים (איקסי) בוכבינדר, מי שהיה כדורסלן מצטיין במכבי חיפה, ראה עצמו כמועמד ודאי לתפקיד המאמן. זאת לאור תמיכת כמה מחברי ההנהלה — מציין יוסף גלזר. נודע כי בוכבינדר לא התמנה לתפקיד בגלל עמדת הכדורסלנים. בשבת חגג "איקסי" בוכבינדר את בר־המצווה של בנו הצעיר, אלון. רוב המוזמנים שהיו בטוחים שמונה כמאמן בירכו אותו אך הופתעו לשמוע שלא כך הדבר ★ ★ ★

מס־ההכנסה נגד שביט

★ ★ ★ כדורסלן הפועל חיפה, איתי שביט, הופתע לקבל ממס הכנסה הודעה כי עליו לשלם מקדמות בסך 30 מיליון שקל על שכרו בעונה זו. זאת כאשר שכרו השנתי הוא 5000 דולאר בלבד. המקדמות מתאימות לבעל שכר שנתי של... 50 אלף דולאר ★ ★ ★ שעה שעמוס פרישמן עושה חיל בהפועל ת"א ובנבחרת מצטיין אחיו, גדי, סטודנט בטכניון בחיפה, במדי אס"א־טכניון בליגה א'. גדי, גם הוא שחקן הפועל ת"א לשעבר, מוביל בטבלת מלך־הסלים במחוז הצפון והוא משחק בקבוצה שעלתה העונה מליגה ב' ★ ★ ★ קבוצת הפועל איתן גבת ניצחה בשבוע שעבר בליגה הארצית את מכבי קרית־מוצקין (60:93). בגבת נמצאים שניים המזוהים יותר מכולם עם מכבי קרית־מוצקין: המאמן רנני שיפטן והכדורסלן אילן רוקח. אגב, במוצקין לא שיחק אף שחקן שהופיע בקבוצה לפני שתי עונות עם רוקח ★ ★ ★ בשתי קבוצות הכדורסל החיפניות עקבו בעניין אחרי מה שקורה ב...הפועל רמת־גן, והידיעות על פירוקה האפשרי — מוסר יוסף גלזר. זו אולי האפשרות היחידה שגם בעונה הבאה ייערך דרבי חיפני ★ ★ ★ קורס המאמנים במכון־וינגייט, מחפש ברחיפות שחקן זר כדי להשלים חמישייה מצטיינת. ארבעה בכירים לומדים כיום בקורס: מיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי, חנן קרן ועמנואל נוישטט. מתלוצצים שלהשלמת החמישייה זקוקים לשחקן זר ואז תוכל להופיע בכבוד גם במשחקי הליגה הלאומית ★ ★ ★ מאמן הפועל רמת־גן, רודי דאמיקו, הופתע לשמוע — מגלה יצחק ויסתוף — עם שובו מצרפת, שם ביקר את חברתו, כי המכונית שהעמידה לרשותו הפועל רמת־גן נלקחה ממנו. את המכונית נתן למאמן חבר ההנהלה, אבי פשיחצקי. כשנשאל פשיחצקי מדוע לקח את המכונית השיבו: "המכונית היתה הרוסה. דאמיקו היה שמונה ימים בצרפת, ואז הכנסתי אותה למוסך" ★ ★ ★ במשחק כדורסל פיקנטי התמודדו בשבוע שעבר שוטרי אוניות הצי השישי שעגנו בחיפה ושוטרי משטרת זבולון. האמריקנים ניצחו 40:57. בזבולון שיחק גם המפקד, סגן־ניצב יעקב בורובסקי, שקלע 3 נקודות. כוכב הקבוצה היה קפטן הפועל הר־הכרמל מהליגה הארצית, משה (טוקי) זמברו, שקלע 21 נקודות ★ ★ ★

שכר התמדה

★ ★ ★ בקרית־אתא, שקבוצת הכדורעף שלה גברה בשבוע שעבר על האלופה, הפועל המעפיל כליגה (2:3), גאים בכך שכמעט כל הכדורעפנים הם בוגרי בית־הספר לכדורעף באגודה. שני שחקני החיזוק הם עוזי גלילי מהפועל סער/עברון וניר קראוס מהפועל עין־המפרץ. מהקבוצה שזכתה בעבר באליפויות ובגביע נותר רק המאמן אורי שפירא. בקרית־אתא ציינו כי זו שכרה של אגודה שכונה חשתית ובה ישנן 23 קבוצות פעילות והאיש ששוקד שנים בארגון הפעילות הוא משה אלפיה, שמגדל דור שני של כוכבים ★ ★ ★ במשחק בין קבוצות הפועל קרית־אתא והפועל המעפיל חזו שלושה כדורעפנים שהצליחו לנצח בעבר את האלופה והותיקהו ד"ר רוני פרידמן, זאב כגן והמאמן אורי שפירא ★ ★ ★ קבוצתו האיטלקית של כדורעפן הפועל המעפיל, זאב כגן, מתעלה בליגה. "האלי ואבאו" פירנצה פתחה בנצחון 0:3, אך נוצחה לאחר־מכן 3:2 כאשר כגן נסע להלוויית אביו בארץ. בשובו ניצחה הקבוצה, עם כגן והכדור הפולני לזק מולנדה, לו 180 משחקים בין־לאומיים בפולין — 1:3, עתה מקווה להגיע למשחקי הפליי־אוף ★ ★ ★ סגנית אלופת הנשים בכדורעף, הפועל כת"ים, כמעט שלא התייצבה למשחק־הצמרת בבאר־שבע, נגד אס"א. בעקבות הצמצומים בהפועל כת"ים הוחלט שהקבוצה תסע למשחק־החוץ בשלוש מכוניות פרטיות. נקבעה פגישה ביניהן ב־4.30 בכניסה לבירת הנגב. בשעה היעודה הגיעו המאמן יוחאן צ'וריאנו, המנהל לב גנלין ושלוש כדורעפניות. מכונית, ובה חמש שחקניות, נעלמה: את המכונית נהגה הכדורעפנית, טלי פרידברג. ממש בשעת פתיחת המשחק הגיעו החמש, ופרידברג סיפרה כי נעצרה ע"י שוטר, שנטל את מסמכיה. רשם לה דו"ח בטענה שלא עצרה ב"עצור" ואחר־כך איפשר לה להמשיך בנסיעה. טלי פרידברג היתה מהמצטיינות במשחק שבו ניצחה כת"ים 2:3 ★ ★ ★

ההסתדרות — בין המימסד לעובדים

עצמאות אינה ניתנת לחלוקה

מאת נפתלי בן־משה

כולם בעד עצמאות ההסתדרות. גם אלה המוכנים שהממשלה או המפלגה יכתיבו לה את מדיניותה, כשם שכולם בעד שלום. גם אלה שאינם מוכנים לוותר למענו על אף שעל. האינטרפרטציות השונות לגבי מהותה ומידתה של אותה עצמאות הן שמעניקות לגיטימציה תנועתית לעמדות מנוגדות בכל פעם שעצמאותה של ההסתדרות מגיעה לשלב של מיבחן קונקרטי וגלוי.

גם בימי ממשלות המערך — בגלגולן השונה — נעמדה ההסתדרות לא אחת בפני מדיניות חד־צדדית ומול תכתיבים מצד הזרוע הממשלתית. הברירה שניצבה אז בפני ההסתדרות היתה: או להיכנע לעובדות ולהיראות כזרוע מוארכת של הממשלה או לפתוח במאבק גלוי כדי להחזיר את שיווי המשקל הכלכלי והחברתי שהופר. הברקים והרעמים מתקופת ספיר־בן־אהרון ובתקופת רבינוביץ־משל עוד מהדהדים באוזנינו.

לצורך זה פעלה בתקופת גולדה ורבין „ועדת ההכרעות" של המערך, שנועדה לפשר ולהכריע בחילוקי הדעות שנתגלעו בין נציגי המערך בממשלה ובכנסת לבין נציגי המערך בהסתדרות. מובן שהפשרה או ההכרעה שהושגה ב„וועדת ההכרעות" לאחר שהעמדות המנוגדות של שני הצדדים התפרסמו והיו ידועות לכל, עוררה בעיות קואליציוניות וקונסטיטוציוניות חמורות לשני הצדדים. נוצר דימוי בציבור, ש„וועדת ההכרעות" המפלגתית היא לאמיתו של דבר הריבון במדינה, מעל לריבונות הכנסת וההסתדרות.

התערבות מפלגתית ממוסדת ובוטה כזאת בחילוקי־דעות לגיטימיים בין שתי הזרועות נראית כיום כלקוחה מעולם אחר. ההתערבות התנועתית — אם היא הכרחית — צריכה לבוא בשלב מוקדם ובדרך של השראה ושיכנוע. היא תוכל לבוא לידי ביטוי ממשי אם בדרך זו תובטח לה, להסתדרות — כצד מגיע — שותפות שוות ערך וזכויות בקביעה ובעיצוב המדיניות הכלכלית־חברתית של המדינה. גם אז (ומתי זה היהה?) לא מובטח שלא יהיו עימותים בין הצדדים על רקע של סדרי עדיפויות שונים ופרשנות שונה על אופן הביצוע ועל קצב הביצוע.

לא מכבר, ביולי 1985, הועמדה עצמאותה וחופש פעולתה של ההסתדרות בפני אחד המיבחנים הקיומיים החמורים בתולדותיה — כשהממשלה עשתה תפנית של 180 מעלות, ממדיניות של הסכמות למדיניות חד־צדדית מסוכנת, אותה ניסתה לכפות בכוח על ההסתדרות באמצעות צווי־חירום. כך קרה, שביום בו אישרה הכנסת בקולות הקואליציה את התוכנית הכלכלית של הממשלה, הצביעו נגדה בחרי־אף ובחמת זעם מיליון עובדים, שנענו לקריאת ההסתדרות ושבתו מעבודה לאות מחאה ואזהרה. המחאה היתה גם נגד תוכנה האנטי־סוציאלי של התוכנית וגם נגד דרך אכיפתה הטוטליטארית. כך התייצבו למאבק גלוי זה נגד זה — המערך בהסתדרות מול מפלגת העבודה בממשלה ובכנסת; מזכ"ל ההסתדרות, שליחה של מפלגת העבודה בהסתדרות, נגד ראש הממשלה שליחה של אותה מפלגה במדינה. באופק עמד איום הסתדרותי בשביתה כללית אם לא תיסוג הממשלה מתוכניתה המקורית ומכוונתה להפעיל צווי־חירום בתחום השכר ויחסי העבודה במשק.

כלומר: העימות בין שני המחנות במפלגת העבודה יצא מכלל ויכוח מילולי או אפילו מכלל צחצוח חרבות, והגיע לדרגה של התנגשות חזיתית ועד לאיום במרד ממש. ההתפוצצות בין שני המחנות נמנעה ברגע האחרון לאחר ששני הצדדים — בהתערבות מפלגתית — יצאו מהמחפורות בהן התחפרו: הממשלה נסוגה מכוונתה להפעיל צווי־חירום וההסתדרות, בתמרון מוצלח, הפכה את השחיקה בכפייה לוויתור מרצון, לאחר שהגיעה להסכם עם התעשיינים בדבר המרת הסכם תוספת היוקר שהיה בתוקף עד אפריל 1986 בהסכם תוספת יוקר חדש, שאמנם כלל בתוכו שחיקה מאסיבית של השכר, אך פחותה בהרבה מזו אליה התכוונה הממשלה בתוכניתה המקורית. אפשר להתווכח על טיבו של ההסכם ואם היה מוצדק להסכים לשחיקה כה גדולה בשכר העבודה אך אין ספק שבדרך זו הצילה ההסתדרות את עצמאותה ומנעה צעד חסר תקדים ביחסי־העבודה.

כשהנהגת המערך בהסתדרות מגלה עצמאות ומעוזה להתייצב חזיתית נגד המדיניות הכלכלית של הממשלה, המצוקה הפוליטית היא כולה של מפלגת העבודה וקורת הרוח כולה היא של מפ"ם (מה היתה אומרת מפ"ם אילו נכנעה הנהגת מפלגת העבודה בהסתדרות ומקבלת עליה מראש את המשמעת המפלגתית?). במקרה זה מפ"ם כולה היא בעד עצמאות מלאה של ההסתדרות, בעד השחררותה ממרות מפלגתית ובעד עמידה הסתדרותית עקיבה ובלתי מתפשרת. מתי מתחילה הבעייה של מפ"ם — כשמפלגת העבודה בהסתדרות נאלצת להתחשב במציאות הקשוחה וחסרת הרחמים ומחפשת אחרי מוצא של כבוד, כדי לצאת מן הדילמה לתוכה נקלעה ולמנוע קרע גלוי במפלגת העבודה. אז מתעוררים במפ"ם היצרים המפלגתיים והרצון להכתיב לנציגי המפלגה בהסתדרות קו מפלגתי־אופוזיציוני, שלא תמיד עולה בקנה אחד עם האינטרס האמיתי של ההסתדרות. על רקע זה נוצרים מתחים המעכירים את האווירה במפ"ם.

הדואליזם הזה מקורו בגישה אופוזיציונית לשמה הרווחת במפ"ם, המתעלמת מן המור־כבות ההסתדרותית ומן הצורך להתפשר כדי להשיג עמדה של השפעה ושותפות בהכרעות ובעשייה. מפ"ם חייבת להיות הלוחמת הנחרצת ביותר למען הסתדרות עצמאית, שכן רק בדרך זו תוכל להשפיע ולקדם את עמדותיה הפוליטיות. על מפ"ם לזכור שרחוב הירקון 110 יהיה תמיד הקובע והשליט ולא רחוב איתמר בן־אבי. ואם עצמאות — היא מחייבת, היא מחייבת גם את מפ"ם.

מה שאמרתי עד כה בזכות עצמאותה של ההסתדרות אסור שיתפרש כהטפה לניתוקה של ההסתדרות מטבורה התנועתי או מניתוקם של שליחי המפלגה בהסתדרות מזיקתם המפלגתית. מעורבות „המפלגה" בחיי ההסתדרות היא חיונית והיא צריכה לבוא לידי ביטוי בתיאום עמדות ובסיכום מחייב בכל הנושאים הרעיוניים והעקרוניים, אך אסור שמעורבות חיובית זו תתבטא באופן שלילי, על־ידי התערבות בפעילות ובמדיניות השוטפת, בדרך של הכתבה מלמעלה, בכפיפות ממוסדת ובעירבוב שיקולים מפלגתיים שאינם מעניינה של ההסתדרות.

ההסתדרות הכללית, כמייצגת השקפת עולם וכבעלת שליחות סוציאליסטית, בנוייה על בסיס פוליטי־מפלגתי, ולכן שללנו בשעתו את הצעתו של בן־אהרון להנהיג בבחירות להסתדרות מסלול בחירות אישי נוסף למסלול המפלגתי. אך ההסתדרות היא הרבה יותר ממיקבץ המפלגות המיוצגות בה. הדמוקרטיה ההסתדרותית חייבת לא רק להיעשות, אלא גם להיראות. העברת מוקד ההכרעות אל מחוץ לכתלי ההסתדרות — כפי שהיה נהוג פעם וכפי שמטיפים חברים בהנהגת מפ"ם — וכל מה שיתקבל וייראה כהתערבות מפלגתית וכפייה מבחוץ — יפגע פגיעה אנושה בהסתדרות, בריקמת חייה ובאמינותה כלפי הציבור.

לשמור על כבשת הרש

מאת אברהם אחיעזרא

שיתוף עובדים בהנהלות, ברווחים ובאחריות, הוא אחד הנושאים החשובים המשתקפים בהרחבה בהחלטות ההסתדרות ובוועידותיה, בחברת העובדים, בוועדותיה ובמוסדותיה העליונים. המחלקה לשיתוף עובדים, ואחריה האגף לדמוקרטיה תעשייתית, שבראשם עמדו בתחילה יהודה יורין ולאחר מכן נפתלי בן־משה — עשו ועושים מאמצים בלתי נלאים כדי להגשים ולבסס את השיתוף הזה. במסגרת ההסתדרותית, השיתוף במועצות המנהלים מתבצע עם קצת חריקות פה ושם, אך בסך־הכל חלה בתחום זה התקדמות ניכרת. בחברות הממשלתיות, לעומת זאת, נעשו אמנם נסיונות רבים ואף אושר חוק לשיתוף עובדים בהנהלות של החברות הממשלתיות (ביוזמתו של האגף לדמוקרטיה תעשייתית), אך כל המאמצים והנסיונות לממש את הוראות החוק סוכלו עד כה. רק באחרונה הוגש בעניין זה בג"ץ לבית־המשפט העליון, שדן בעתירה של ההסתדרות נגד הממשלה ושריה ופסק, כי יש לבצע לאלתר את התקנות וההוראות הקבועות בחוק לשיתוף נציגי עובדים בחירים במועצות המנהלים של החברות הממשלתיות, חוק שנתקבל בכנסת כבר ביוני 1975. הבה נקווה שפסק־דין זה ישים קץ להתחמקויות הממשלה מביצוע החוק.

בעיה מרכזית ודוחקת בה מתלבטות חברת העובדים והנהגת ההסתדרות בכלל, היא הניכור בין העובדים לבין מקום עבודתם — המפעל ההסתדרותי או הקיבוצי.

ידוע, שקיימים קשיים לא מעטים בדרך של שיתוף העובדים בהנהלות המרכזיות, בהנהלות המשותפות ובהנהלות התפעוליות. כן קיימת בעיה של קידום עובדים במפעלי חברת העובדים ובמפעלים האזוריים של התנועות הקיבוציות לדרגות הגבוהות ולתפקידי ניהול בכירים. שכן הדרך למעלה כמעט חסומה בפני עובד מן השורה, המתקשה מאוד להגיע לתפקיד של מנהל, אם כי פורמאלית איש כביכול אינו מתנגד לשיתוף ולקידום.

בעיה אחרת בתחום שיתוף העובדים בהנהלה היא שיתוף הפועלים הנבחרים בהנהלות המשותפות, ברמת המפעלי והמקומי, דבר שמנסים לעכבו ולטרפדו גם במשק ההסתדרותי.

את הסיבות לבעיית הניכור של העובדים במפעלים ההסתדרותיים יש לחפש בגורמים העיקריים, כגון: אי־ביצוע השיתוף ברמת המפעלי והמקומי שהצמיח הרגשה של אי־שייכות, ולהעדר התשתית והמבנה החינוכי־עיוני של העובדים, שהם היסוד לסולידאריות ולהזדהות העובד עם ההסתדרות ועם חברת העובדים ומפעליה.

תקנון השיתוף בהנהלות, שאושר על־ידי כל מוסדות ההסתדרות, קובע כי חברת העובדים תאשר את נציגי הפועלים והעובדים בהנהלה המרכזית שיוצעו על־ידי מועצת הארגונים הארציים, ותקפיד על כך שהם יהוו עד שליש ממספר החברים, הכוונה לנציגים מקרב עובדי החברה או המוסד הכלכלי שמדובר בהנהלה שלו, ולא לנציגי ציבור שאין להם נגיעה או שייכות לחברה או למוסד, שכן במקרה זה אפשר לרוקן תקנון השיתוף מכל תוכן ממשי.

בבחירת הנהלות בחברות הסתדרותיות מסויימות נעשו באחרונה נסיונות להכניס לתוכן, במקום נציגי עובדים, כפי שהתקנון קובע — חברים שאינם נמנים עם עובדי החברה, ואין הם לא דודים ולא בני־דודים של עובדי החברה; חברים, שכבודם במקומו מונח, שראשי חברת העובדים רוצים כנראה ביקרם, או שרוצים לחלק להם כיבודים להיות חברים בהנהלה, גוזלים בכך את כבשת הרש של העובדים בחברה. יש לציין בדאגה, כי מלבד נפתלי בן־משה וחברי מפ"ם אחרים, שתבעו את עלבונם של העובדים, איש לא התרגש ממעשה מביש זה ולכן ניתן לפרש את שתיקתם כהסכמה והשלמה. אדרבא, אף נשמעו קולות שהצדיקו והגנו על „השיטה" הזאת, של אישור חברים בהנהלות של אנשים שאינם נמנים עם עובדי החברה, די בכך שהם חברים נבחרים במוסד הסתדרותי אחר. תופעות אלה מתמיהות מאוד. לא יתכן שייקבע תקנון לשיתוף העובדים, שתקנון זה יאושר על־ידי כל מוסדות ההסתדרות ללא יוצא מן הכלל ובלי שום הסתייגות — ושלא יבצעו אותו כלשונו וכרוחו. בתקנון נאמר: „... על הנהלת חברת העובדים ועל הנהלות הקונצרנים הנוגעים בדבר לפעול במשותף כדי ליישם ללא דיחוי את שיתופם של נציגי העובדים הנבחרים בכל החברות ובמפעלים ללא יוצא מהכלל".

לא יהיה זה שיתוף עובדים אמיתי בהנהלות, אם לא יהיו אלה הנציגים של העובדים בחברה או בקונצרן עצמו שבהנהלתו מדובר. הנסיון לתת פירושים שונים ומשונים למושג נציגי העובדים, עלול לרוקן כליל את מושג השיתוף מתוכנו, וכתוצאה מכך — להחריף את תופעות הניכור, חוסר האמון, העויינות ואי־ההזדהות של העובדים עם המפעל שלהם, מקום עבודתם. נסיונות מן הסוג הזה יובילו בהכרח חזרה לנקודת המוצא לחוסר־שיתוף. חזרה למצב שבו לא תהיה נפקא מינא בין מפעלי חברת העובדים לבין המפעלים הפרטיים. למפעלי ההסתדרות לא תהיה הנשמה היתרה, הייחוד הרעיוני המאפיין הסתדרות כללית פועלית דמוקרטית. הסתדרות של חברים, אלא תהיה זו הסתדרות של מנהלים ושל נבחרים מיוחדים ומיוחסים בתוכה.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר מרבה לדבר בזכות עידן חדש, בזכות החזרת ההסתדרות לחבר, לפועל. סיסמה יפה־אך מבחנה יהיה, בין היתר, במימוש רעיון השיתוף האמיתי, רעיון הדמוקרטיה האמיתית, ולא על־ידי הפסיחה על סעיפים, כאשר ההחלטות יתקבלו בוועידות ברוב מלל, ברגשנות והמולה, אך בסופו של דבר יישארו על הנייר, מבלי לבצען. מבחנם של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, ושל מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו יהיה במימוש ההחלטות ובשמירה על כבשת הרש. במקרה זה, על השיתוף בהנהלות, ברווחים ובאחריות, ויהיה זה צעד חשוב בדרך של החזרת ההסתדרות לחבריה.

הסברה — לא רק ערב בחירות

צבי רובל: הכרוז של מפ"ם בנושא השלמת הכנסה זכה להד חיובי בקרב ציבור העובדים ■ לקשר עם מקומות העבודה יש לתת מקום ראשון בסדר העדיפות של המפלגה

מאת חיים מרגלית

יש כאלה שסגרו את כל האופציות למפ"ם. הם מצטטים סקר, לפיו אין למפ"ם אפילו כרטיס כניסה לכנסת, וסקר אחר שמראה כי אולי, במאמץ, יהיה בקושי מנדאט אחד. וישנם כאלה, המנסים לראות את המציאות, לחיות כה, ולחפש דרכים להביא את דברה של מפ"ם, בנושאי חברה, כלכלה ומדיניות.

צבי רובל, חבר הצוות הכלכלי של מפ"ם והממונה על ההסברה במקומות העבודה, טוען שפועלי הייצור פתוחים להסברה וחובה לנצל את האפשרויות הפתוחות. כלומר, ללכת למקומות העבודה, הגדולים והקטנים, ולהסביר את עמדות מפ"ם.

האם אפשר להסתפק רק בהרצאות במקומות העבודה, האם זאת פעולה רלוואנטית למפלגה פוליטית?

צבי רובל: יש היום בארץ 320 אלף פועלי ייצור. עם משפחותיו, הם מונים קרוב ל־650 אלף מצביעים — נתון, בעל משמעות פוליטית רצינית. היו שנים שמפ"ם נטשה את הפעולה הזאת. עם החידוש, אנחנו מוצאים שיש הקשבה. עם זאת, אין אנו משלים את עצמנו. אנחנו יודעים שהסיבה הרצינית לתופעה קשורה, במצב הכלכלי המידרדר הקלח, נוצר רקע שניתן להגיע לציבור זה, על־ידי עבודה מסורה ומאומצת.

לחדש הקשר עם הפועלים ומקומות העבודה

אין כוונה להסתפק רק בהרצאות ובהפצת „דפי הסברה". אף כי הכרוז האחרון, בנושא השלמת הכנסה זכה להד גדול ומעניין. תוך כדי פעילות זו מחדשת מפ"ם את הקשר עם ועדי עובדים וכרטיסיות הפעילים. נכון, שפעולה כזאת אינה מביאה רווחים מיידים; זוהי פעולה יסודית, שיש לעשותה לאורך־זמן ובהתמדה, שהפועלים לא יוכלו לטעון שבאים אליהם רק ערב הבחירות.

גם המחלקה לאיגוד מקצועי שליד מרכז מפ"ם, בראשות דב אלקנתי, עושה מאמצים לחדש את התאים המקצועיים והארציים, וליצור קשר עם ועדים ארציים של איגודים שונים, ועם ועדי מפעלים גדולים. בפרשת „אתא" היה מאמץ משולב של המחלקה לאיגוד מקצועי, יחד עם חה"כ יאיר צבן, לסייע לעובדים במצוקתם.

אך כל אלה הם רק ראשית הדרך. להערכתי אומר רובל, אם מפ"ם רוצה להתקיים, היא חייבת להקצות לפעולה זו עדיפות גבוהה ביותר ולהעמיד אמצעים להצלחתה, גם אם זה יהיה על חשבון פעולות חשובות אחרות. מפלגה שמוגבלת באמצעים ועומדת לפני מבחנים ציבוריים קשים חייבת לקבוע סדרי עדיפויות. היא אינה יכולה להתפרס על כל השטח וחייבת לקבל הכרעה חד־משמעית, במה להתרכז ועל מה לעבוד.

לפתח אמצעי ייצור, לא למכור נכסי מדינה

צבי רובל, החבר בצוות הכלכלי של מפ"ם, מבקר את השר גד יעקבי, שהציע כי במקום לקצץ בתקציב המדינה עדיף למכור נכסי מדינה: „אני תמה ששר מתנועת העבודה מציע הצעה כזאת במדינת ישראל, ש־96% מקרקעותיה הן בבעלות כלל־לאומית, כאשר חשמל, מים, בתי־דואר, חברת תעופה, חלק גדול מהספנות, מפעלי ים־המלח — הגדול במפעלי המחצבים בארץ כל אלה הם בבעלות לאומית. נוסף על כך, רוב הבנקאות היא בנקאות ציבורית, בכלל המניות המכריעות הן של ההסתדרות הציונית. בבנק הפועלים שולטת ההסתדרות, בבנק המזרחי המפד"ל. 25% של המשק הם בבעלות ההסתדרות על שלוחותיה, חברת העובדים, סולל־בונה, כור, קיבוצים ומושבים. לכן יש למדינת ישראל עמדת פתיחה שאין למדינות מערב־אירופה ביחס לתכניות הסוציאליסטיות שלהן. מה שהיינו צריכים לצפות משר של תנועת העבודה היא שקידה על פיתוח וצמיחה של אמצעי ייצור ממלכתיים וציבוריים, ובשום פנים ואופן לא מכירתם.

מה נורא במכירת נכסי מדינה. מה התועלת, כדמי כל אלה שהזכרת, אינם עומדים לימין העובדים, אולי כדאי למכור אותם?

רובל: למדנו מהנסיון ההיסטורי, גם במדינות אירופה, גם במערב, גם בארץ, שאי־אפשר להגשים מדיניות מתקדמת ללא משק ציבורי נרחב. עם זאת, משק ציבורי נרחב כשלעצמו אינו ערובה למדיניות חברתית כלכלית מתקדמת. בישראל ישנם עיוותים רבים במשק הציבורי. נוצרו שכבות חברתיות שצמחו יחד עם המשק הזה שאינם בעלים. הם אינם יכולים למכור אותם או להורישם, אך הם נהנים ללא פרופורציה מאותם נכסים. בעלות על נכסים בידי ממשלה בעלת מדיניות כלכלית ראקציונית עלולה לפגוע בקלות בהישגים שהושקעו במפעלים מפוארים, שבחלקם הוקמו לפני קום המדינה. התשובה איננה לשפוך את התינוק עם המים, אלא להיאבק על אופי מתקדם למשק ציבורי. ובשום אופן לא למכור. יש הרבה מה לתקן, אך אסור לחסל ולמכור.

התכנית הכלכלית לא שינתה דבר

חלפו כמעט חמישה חודשים מאז הופעלה התכנית הכלכלית. האם יש בה הישגים?

רובל: לכאורה יש הישגים. האינפלציה נעצרה לעת־עתה; יש סימנים לשיפורים פה ושם במאזן התשלומים; יש הרגשה, למצוא של ראשית יציבות מסויימת. אולם יש סיבות לדאגה.

מצב התעסוקה — ההידרדרות בכיוון אבטלה היא מדאיגה ביותר ויש סימנים שתוך זמן קצר נגיע ל־150 אלף מובטלים, הסיסמה שמפעלים כושלים צריכים להסגר כבר לא תופסת, כאשר אנחנו רואים שורה שלמה של מפעלים שהיו להם הישגים, ונקלעו לקשיים רציניים.

שער הריבית, או מחיר הכסף, הוא מהגבוהים בעולם — פי ארבעה מהממוצע הבינלאומי, וזהו נטל ששום משק לא יכול לשאת בו.

בתעשייה אנחנו עדים לציוד תעשייתי שהולך ונהפך לגרוטאות, אם לא במובן הפיסי הרי שבמובן הטכנולוגי. ואין כל סימן לחידוש ההשקעות במשק. אי־אפשר לתפעל תעשייה ללא חידוש הציוד. המדיניות הזאת לא שינתה דבר ממדיניות הממשלות הקודמות, לא לתעשייה ולא לחקלאות, שהיא אחד היסודות הכלכליים והבטחוניים. בנושא זה אפשר לומר שהפכו את הסיסמה — במקום: כיבוש השממה לקחה הממשלה גן פורח והפכה אותו למדבר. התכנית הכלכלית של הממשלה לא מציעה דבר בנושא זה.

שירותי הרווחה הגיעו לסף התמוטטות, וכל הצעה לקיצוץ נוסף תביא את מערכת החינוך, הבריאות והסעד להתמוטטות. הפער החברתי הולך ומעמיק. לפי נתוני בנק ישראל, השכירים מהווים 79% של המועסקים ורק 49% מכוח הקנייה. הפריצה האינפלציונית באוקטובר האחרון היא בהחלט מקור הדאגה ולא נבעה מהשכר שנשחק; היא נבעה מכך שהממשלה איננה מטפלת באותם 21% המהווים 61% מכוח הקנייה במשק. מעבר לכל אלה, יש סימנים ברורים שהקרבן שציבור השכירים נתן לתכנית הזאת לא יבטיח את הצלחתה, ללא מפנה רציני.

ואנחנו בחוץ

מאת ישראל רינג

ראיתי את אלעזר גרנות בטלוויזיה, לא יופי שריד. אדם עייף, חבר ישר. מנהיג מתוסכל. עיניו תוהות, עצובות מאוד. ראיתי את מפ"ם. כששאל אותו המראיין מה תעשה מפ"ם בשתיפול ממשלת האחדות, התלונן גרנות על הפארסה המוצגת ביומים האחרונים (משבר שרון) על־ידי המפלגות הגדולות. הרי ברור: הממשלה לא תיפול, ושוב היה עצוב מאוד.

שכן, ישנו מקור שמחה אחד ויחיד במדינה. מפ"ם מייחלת שנה שלמה, יום־יום, חודש־חודש, ששמחה זו תפרוץ ותגאל את העם מן הצרה — ממשלה צרה, ובעלי חזון זכרו: אין זו הפעם הראשונה שאנחנו, חברי מפ"ם, טועים בקריאת המפה ההיסטורית; הטעינו בפענוח העתיד הקרוב. שגם אחרים טעו, לא ינחם אותנו.

איך קרה שהימרנו את עצמנו אל מחוץ לזירת המאבק הראשית? איך קרה, שנבואותינו השחורות נפלו על אוזניו האטומות של שר ההיסטוריה, ואילו ההחלטות האסורות, הבלתי־אפשריות של פרס ושותפיו מימין ומשמאל — הזדהן שהניבו פירות? איך קרה, שהדבקים בקוויהם האדומים התווידו מכל הצבעים, ואילו המעוזים להילחם בגמישות ריעננו את צבעיהם בעיני הציבור?

כבילה עצמית לקוצר ראות

איך קרה שלמדנו לעמוד מן הצד עם הסטופר ביד: מתי כבר תיפול? בואו ניתן לה חודשים, לכל יותר חצי שנה. היא מוכרחת ליפול ולהתרסק. יצור כלאיים בלתי־אפשרי, שעצם קיומו מטמא כל הנוגע בו, ומבעית כל בעל מצפון. ואנחנו בעלי המצפון הניצבים מבחוץ, על הגדר, על תורן צדקתנו הרם. יודעים יותר טוב מכל הנאבקים בפנים, שהם הם קרבנות אשליה מסכנים, ואילו אנחנו נושאי־הבשורה.

והבשורה מהי? מהם — המאווים העזים ביותר של מפ"ם? מאווינו, געגועינו, כשורותינו מוקדים בחזון אחד: לראות את מחצית העם בישראל מתחברים יחד — גרנו. מכאן מתחבר מחנה העבודה וקצת דתיים צוברי יתרונות, ומשם — הליכוד כרוועות „התחיה" וה„מורשה". זאת השמחה: אריק מחבק את רפול ואת גאולה ומנשק את המוזות הנחושות של דרוקמן ושל לוינגר. וכולם יחד — עליהום!

אם כן, רק בתנאים מחודדים אלה אפשר להבריא את החברה והכלכלה בציון, ולקדם את השלום. ואם לפני ימים ספורים איימו תושבי יהודה ושומרון במרד נגד הממשלה החוקית, אולם הושתקו גם על־ידי הליכוד היושב בפנים, תוך תפיסת אחריות, הנה אנחנו, היושבים בחוץ, האמונים על כללי הגיון דיאלקטי, בטוחים כי רק אם הליכוד יישב בחוץ, רק אם כל שונאי ההסתדרות והחלוציות יגייסו את מרצם נגד הממשלה הבוגדנית המכורה לאש"ף, רק אם בכוחות משותפים של הלאומנות המיליטאנטית של הקנאות הדתית המשיחית ישמיצו את הממשלה הצרה בלי שום הגבלה ובלבד שיצליחו לכבוש את השלטון בחזרה — רק אז תיווצר האווירה המתאימה להצלת העם מאויביו הפנימיים והחיצוניים. כן או לא מלחמת אזרחים, העיקר הוא הבולמוס והפולמוס והשנאה ההדדית וכריית התהום.

ואוי לו לשמעון פרס, שבמשך שנה לא תמימה עמל וטרח להשיג יעד אחר יעד תוך קיום האחדות. אוי ואבוי לו. ואל יסלח לו אלוהים של הדתיים, שהוא השיג יעדים שהיו אסורים ובלתי־אפשריים לממשלת האחדות. אנחנו לא מסכימים. אנחנו בחוץ, ולנו נחוץ שילהב השנאה ההדדית. ככה ירווח לציונות השפויה. למה? ככה.

אינני מתכוון לעשות אידיאליזציה מן ההכרח. אבל יש הכרח לאיגונה, שעצם ההודיה בו היא מעשה של אומץ רוחני ותושייה מעשית. ואילו מי שקם לגנות חברה לאיגונה, כובל עצמו לקוצר־ראות ולאוולת־יה. זו מה שקרה למפ"ם.

אקרובטיקה סבוב העובדות

וכך. בזמן האחרון, התעוררו בעיות בין מפ"ם ובין העובדות. מאחר שקבענו איך צריכה להיראות המציאות, אנו כועסים שהיא חולה לציית, שעובדותיה סותרות את ציפיותינו. אז מה עושים דוברינו ועיתונאינו הם מתאמנים שנה לא־תמימה באקרובטיקה התחמקותית מסביב לעובדות. רק לא לתת לממשלה זו ליהנות מאישור הישגים, כל גדל הצלחה לפרש כזריות כאות אזעקה. להוכיח באותות ובמספרים, כי הצלחה איננה אלא כשלון. יתרה מזו, לסגת אל הסכולסטיקה המי־בינייםית, ולהוכיח כי יש רק הצלחה או כשלון, וכי תכנית כלכלית, המצליחה בחלקה, נכשלת בשלמותה. ואם סופר בלתי מאוזן טען בעיתון אחר כי השמאל בישראל התקפל, יוכיח פרשן סביר משלנו כי דווקא בזמן האחרון השמאל גדל וגדל.

בכלל ספרות. „מה את מבינה?" (ראה תשדירי טוטו). כשארבעה סופרים נודעים התחצפו להתערב בפוליטיקה ולהמליץ על הקמת ממשלת אחדות לאומית, ברור היה, כי דוברינו ומדינאינו יבטלו בהינף־לשון את דבריהם. כי „מה הם מבינים?" וכשאני תוקף פירסמתי ב„על המשמר", בסוף אוגוסט 84, מאמר מתון בשם „ממשלת חירום רחבה", זכיתי לשתיקה התעלמותית, אלא מה. מה הוא מבין? העוזי אז לשאול מה יקרה כשממשלת אחדות תעשה חיל, חס ושלום, בניגוד לתצפיותינו? מה נעשה כשמפלגת העבודה לא תטשטש עצמה, כשהסתירות בין המחנות לא יעלמו ואעפ"כ יושגו הישגים? ובקיצור, מה נעשה כאשר העובדות יצביעו נגד מפ"ם, ובעד הכרח לאיגונה?

המאמר נכתב במתינות ובעינייניות צרופה, כדי לא לדרוך על יבלותיו של אף אחד. לכן תבינו שהפעם הטון קצת שונה. והזדמנות זו עלי להעיר משהו על שיטת הבראה המתאימה למפ"ם, כמו לגופים מתקשים אחרים.

הפרישה אל יציע הצופים הוכחה כבלתי יעילה. על מפ"ם להפסיק את הניטרול העצמי, להפסיק לשחק את הג'נטלמן הנעלב, ולרדת לזירת ההכרעות — מבפנים

הזמן שנטפל בהישגינו ובמחדלינו בגלולות של הומור, המפצה קליפות ומאוורר צרקות, לפי מיטב המסורת היהודית — והקיבוצית. שנתחיל לספר בדיחות גם על עצמנו ולא רק על יריבינו הפוליטיים.

למשל, ב־14 בנובמבר יכולנו לקרוא ב„על המשמר" שתי כותרות נחמדות: „הליכוד במילכוד", ו„המפד"ל בנבדל". אבל לשווא היינו מחפשים כותרת שלישית כגון „מפ"ם באסם". דבר כזה פוגם בטעם הטוב ופוגע בחברים טובים, אף כי איננו רחוק יותר מן האמת הפוליטית משתי הכותרות הנ"ל. שהרי מפ"ם סגורה באסם עתיר יבולים משלה, ואיננה יוצאת, בהיותה בפנים. בתוך האסם, היא בחוץ, מחוץ לזירה הראשית. ואוי לצוחקים.

למה ההמונים לא הצטרפו

אז למה לא הצטרפו המונים למפלגה העצמאית המחודשת? ולמה אין סיכוי רב במיוחד שרבבות צמאי־תמורה יצטרפו בעתיד הקרוב למפ"ם הנשארת בחוץ?

כאן אנו מתקרבים אל הנקודה הרגישה ביותר, ולכן לא תזיק בדיחה קטנה להפגת המתח:

— אבא, מה עשתה מפלגת הפועלים המאוחדת, בלי פועלים ובלי מאוחדים, בשנה הראשונה של עצמאותה הגמורה?

— היא היתה מאד מאד עסוקה, דני'לה.

— במה?

— בבחירת המזכירים שלה.

— זה הכל? ובמה עוד?

— בניטרול הדדי של פלגיה.

— ובמה עוד? — בעיבור תכנית חלופית גואלת לתכנית הכלכלית הקלוקלת של ממשלת האחדות.

— ואת מי היא שיכנעה?

— לא את עצמה.

וזו הנקודה הרגישה לבחינת סיכוייה של מפ"ם לצאת מבדידותה המזהירה בתוך אסם סתום ומגומגם: איך יצטרפו המונים אל מפלגה הנראית כעדת פורשים מן המאמץ הלאומי המשותף? שוב אין ספק בכך כי רוב הישראלים תפסו אמת לא־נעימה, שרק מאמץ משותף של המחנות היריבים יציל את המדינה מידרדור מסוכן ביותר, שאינטרסים משותפים חיוניים ביותר חייבים לשמש בסיס איתן למאבקי היריבים מבפנים. ולכן, מי שיושב מן הצד, מי שמגנה ומקלל ומשחיר כל הישג מבחוץ (מלבד היציאה מלבנון) — אל יצפה למחיאות כפיים עממיות. לכל היותר, יצטרפו אליו המטורמרים הכרוניים, האינטסנטיסטים האופוזיציוניים התלויים כבר דור שלם על שרשרת של „לאווים".

ובאמת, אחד הדברים המופלאים ביותר שאי־אפשר למצוא להם סיבה הגיונית (עלבון, — כן, הגיון — לאו הוא חזון התשליל הפאסיבי שמציגה חבריה קיבוצית, האמונה מאז ומתמיד על קונסטרוקטיביזם אקטיבי. איך הקיבוץ הארצי, שכל נשמת אפו היא פעילות וצמיחה והימצאות בכרכו העשייה הלאומית, תוך דגילה בעבודה עצמית איך הוא תימרן עצמו למצב, שבו העשייה הקובעת, המונעת סכנות נוראות, נמסרה לידיים אחרות בלבד — לחברי התקס, לחברי העבודה, למשה קצב, למאיר שיטרית ולכל „הפסולים הללו" ששום ג'נטלמן לא יבוא בקהלם: אומנם, נציגים בודדים של מפ"ם כן באים בקהלם מתוך לזירה המכרעת: אנשי מפ"ם בהסתדרות, ח"כים בודדים המטפסים על באריקדות בוערות — אבל הסך המפואר של מפלגה צורקת, המבכרת את עצמה לדעת?!

העם בישראל, ביחוד אלה שאין להם אסם בחצרם, אלה הזקוקים ביותר לפרקליט ולמגן, הם מביטים ואינם תופסים: למה חירות־ניקים יכלו להבליג ולעבוד יחד עם יריבים מושבעים? למה מפא"יניקים (או מערכניקים) יכלו להבליג ולעבוד יחד, תוך איומים בלתי פוסקים בפיצוץ האחדות — אך מפ"מניקים, לא יאה להם להבליג ולעבוד יחד למען מטרה לאומית משותפת. הג'נטלמנים, חסים על נקיונם ועל טוהר קוויהם האדומים, מוטב שאחרים יעברו במקומם להוציא את העגלה מן הבוץ. או למה דווקא להקשיב להם, לרוץ ולתת להם קולות, נוספים ליהירות מבחוץ?

שמירת אמונים להכרזות שנתבררו

מי אם לא חברי מפ"ם היו צריכים לדעת, כי המבחן האמיתי איננו בדיבורים ב„מתקפת הסברה להגדלת השפעתה" (17 בנובמבר), אלא במעשים, במעורבות ישירה, בהגשמה עצמית פוליטית במרכז הזירה? הרי מזמן חלף הזמן שבו גינו מנהיגינו את „אחדות העבודה" בגלל הסכמתה להשתתף בממשלה „מגונה", וכן הסכימה מפ"ם להשתתף רק בממשלה „הגונה".

אם כן, מורי ורבותי, ממשלה צרה, האידיאל שלכם, היא בתנאים הנתונים ממשלה צרת צורה, שלעומתה ממשלת האחדות היא אגם של שלווה צלולה. ואפילו תיכשל ממשלת האחדות מחר בבוקר, הרי שנה יחידה של כהונתה המסוכסכת והמאוונסת הספיקה להכניסה להיסטוריה כאחת התופעות הפוליטיות הגדולות והמפליאות ביותר. הספיקה לתעד את שמעון פרס כמדינאי נבון ולקולן הרואה את הנולד ודבק במטרותיו — ולא למרות, אלא בגלל גמישותו כושר תימרונו. ואילו מפ"ם תירשם ברשומות תשמ"ה כמפלגת „כן" להסתדרות ו„לא" לממשלה, שמדינאיה התמכרו שנה שלמה לגידול עורבים שחורים, ולאקרובטיקה פרשנית רבת־דימיון, לצד ביקורת נחרצת נתוצה על משגים ומחדלים של הנהגת פרס־שמיר־רבין־מודעי.

אנחנו — בחוץ, בעוד שחייבים אנו להיות בפנים. לא כמחרשי המערך הישן, לא כנבלעים ב„עבודה" המצויה, אלא כמפלגת שמאל חדשה ורחבה בכל האפשר, הנחושה בדעתה לרדת אל זירות המאבק המכריעות. ולא לפרוש אל יציע הצופים והעיתונאים. לכן היא תשתתף בממשלה רחבה, המטפלת בנושאי חירום. בביצור ההוויה הציונית השפויה. לכן תפשיל שרווליה במעשים לדוגמה, ותמצה כל קורטוב של שותפות עם כל השפויים בציון — שמאל, מרכז וימין — כדי לחסום את הדרך בפני מטורפים משיחיים, גזענים, צמאי דם ורעבי כיבושים.

מודה אני, שכתבתי דברים אלה רק לאחר שנראו באופקי מפ"ם סימני התפכחות שורה של חברים, ביניהם אריה הללי, משה צ'יזיק, אביטל גבע, אורי יוהר וכו', איש־איש, על פי דרכו ותפישתו, מנסים לבלום את ירידתה של מפ"ם אל מבוי סתום. אולם הצמרת עודנה מהססת, רואה עצמה חייבת לשמור אימונים להכרזות שנתבררו.

הגיעה העת לחולל תקנית. להפסיק את הניטרול העצמי; לצאת מן המילכוד העצמי להיפרד מעמדת „הנבדל", ולהתייצב עם כל בעלי־בריתנו בזירת המאבק המכרעת. ככוח חדש ומחודש מבפנים. שחדל לשחק תפקיד של ג'נטלמן נעלב, המתפרנס מפנסיה היסטורית.

חומה ומגדל, דליה, 1939

יריקה בפני הציונות

מאת עזרא ריבליס

אוסף שכזה, של דברי הבל ושיטנה לציונות המעשית ולהתיישבות העברית החלוצית בארץ־ישראל של ימי המנדט הגיש לנו יצחק חסון ואיש לח"י והתנועה ה„כנענית" לשעבר וכיום משתייך ל„מתקדמת", כנראה, ברשימתו „אורגיה של שנאה" „על המשמר", 10.11.85.

דברי השמצה וכפירה שכאלה טרם קראתי ב„על המשמר" מאז היווסדו. ברשימתו „רודפת השלום" טוען חסון, לא פחות ולא יותר, שאנחנו בעצם מלאים חטאים כרימון ושבעצם, חסימת הדרך לשלום נעוצה בחטא הקדמון שלנו שראשיתו בקדמת דנא: כיוון שלא רצינו ולא הסכמנו מעולם להכיר ב... לגיטימציה של „המרד הערבי האנטי־קולוניאלי" לשלוחותיו ותקופותיו, המרד של אבו־ג'ילדה ואבו־דורה ודומיהם, שהרכיבו את כנופיות הליסטים והרוצחים. — תלמידיו וחניכיו הנאמנים והמסורים של חאג' אמין אל־חוסייני, המופתי הגדול של ירושלים בחסר השלטון הבריטי, ומשתף המעולה החרוץ של היטלר. הללו היו, לדעת יצחק חסון, לוחמים לעצמאות ערבית כנגד „הפלישה הציונית" המרושעת שלנו לפלשתינה הערבית שלהם.

מהמופתי עד „אבו־עמאר"

אכן, שירות גדול עושה בכך „על המשמר", בעשותו עצמו בימה פתוחה להאשמות חסרות־שחר ותקדים אלו שנועדו, כנראה, „להסביר" לנו, קהל התועים בדרכי השלום, עד כמה טעינו ושגינו באורח יסודי במלחמותינו בכנופיות הללו ובעמיתיהם ויורשיהם בימים הם ובזמן הזה — חסן סלאמה, אל־קאוקג'י, עבד אל־קאדר אל־חוסייני ודומיהם, ששרצו לאלפים בכנופיות הרצח בדורות האחרונים בארץ. לדעתו של חסון, לחמו בנו רוצחים מסכנים אלה תמיד — כיוון שהציונות לא רצתה להסכים לתנאי השלום הנדיבים שלהם, ולכן הם המשיכו, במשך עשרות בשנים, להכות ולחבל בישוב היהודי. הם שרפו יבולי שדות ועקרו כרמים ופרדסים, מיקשו שבילים וארבו בדרכים, החריבו בארות מים ומפעלי מלאכה ותקפו בחשכת הלילה שכונות מבודדות וישובים קטנים ומרוחקים. אך בעיקר הם רצחו בסיטונות יהודים וערבים חסרי מגן וחפים מכל פשע, גברים, נשים וטף, ראה מאורעות תר"ף ותרפ"א, תרפ"ט ותרצ"ו־תרצ"ח ואת „תוצאותיהם" בתל־חי ובחולדה, בחברון ובירושלים, ביפו, בחיפה, ביערות הכרמל ובמעלה החמישה, ועוד ועוד ישובים ומקומות שהדם היהודי שנשפך מהם סימן את דרכנו להקמת מדינת ישראל, כל אלה ואף הרבה יותר הם עשו בשם „המאבק לעצמאות ולשלום", כנגד העלייה העברית וההתיישבות בכל אתר ואתר בארץ זו.

דמם של מאות יהודים וערבים מתונים התערב או זה בזה במאמצי הכנופיות לחסום את „הפלישה הציונית" שלנו. מרצחים שפלים אלה זוכים עתה שיצחק חסון יצטער, דווקא ב„על המשמר", רק על דבר אחד: שהם „הובסו והושפלו והוכו בכל חזית". הוא שמח בגלוי ששמותיהם וזכרם „מחממים" את „התקווה" ואת המשך המאבק של יורשיהם — מנהיגיו של הנוער הערבי הפלשתינאי בימינו — אבו־עמאר (ערפאת), אבו־איאד (סגנו ואיש המבצעים שלו) ואבו־עבאס (האחראי לחטיפת „אקילה לאורו" ולרצח קלינגהופר, הנכה היהודי חסר האונים). כנראה, משום שהם ממשיכים לקנאות ולנאמנות את המסורת האצילה של קודמיהם וממשיכים לרצוח יהודים בגלל יהדותם, בשירות השלום הנכסף, כמובן.

יצחק חסון סבור כנראה כי מייבשי הביצות בעמק יזרעאל ובוואדי חווארת, מגיני ישובי „חומה ומגדל", המתיישבים ב„מתחו של הגיהנום" בעמק בית־שאן ועל „האדמה ללא צל" בנגב, או מייסדי דגניה, משמר העמק ויגור, חייבים היו להיכנע לאבו־ג'ילדה ולאבו־דורה (אל־קאוקג'י), ולבקש מהם סליחה ומחילה וכפרה על כך שלא הסכימו לראות בהם לוחמים אידיאליסטיים לעצמאות. סבור הוא, שאנו פשוט לא השכלנו בזמן לקרוא את ה„מסר" כדבעי ולפייס אותם כהלכה. שכן תמיד שאפנו להמשיך ולהעלות יהודים לארץ־ישראל (פלשתינה־דאז) בלשונו הלעגנית, הטוענת שהצמרנו את הארץ שלנו למטבע ולכל המנדטורים כדי להשלים...). במובן שהישוב העברי המשיך את פעולו — ליישב, לבנות, להפריח שממות (בלי מרכאות), תוך „הכלגה" מבישה וראיה בשלו לציון, ה„ישוב העברי" עשה זאת בתנאי מצור ומאבק מתרדים, כאילו הם „רודפי השלום" הערביים שרצו ורצחו [illegible] וניסו לשבש את חיינו שלנו בדרך למדינה היהודית.

[illegible]

את חסון עניינו אז [illegible] כנראה ארץ כנען, הכותב השמי, פלשתינה הערבית. גורל היהודים מבקשי ארץ מקלט לא נגע אז כלל למצפונו הסלקטיבי. [illegible] של יצחק חסון הם כבחינת יריקה בפניהם של חלוצי המושבות [illegible] ההתיישבות וההעפלה [illegible] הקיבוצים והמושבים, אנשי ההגנה וה„השומר" [illegible] — מייסדי כפר גלעדי [illegible]

[illegible]

קופ"ח מקופחת

(סוף מעמוד 5)

לכדי 8.5 אחוזים השנה בשילוב עם קיזוז חלק מכספי המס המקביל, אינם סוף פסוק. חלק אחר מהתמונה הוא שחיקת ההכנסה. קופ"ח מקבלת את המגיע כאחוז מהכנסתם של השכירים, והם רוב מניינם של מבוטחי קופ"ח הכללית. המס האחיד והמס המקביל נשחקו במקביל לשחיקת השכר. מלבד החלק המופנה לכיסוי משכורות, ההוצאות האחרות לא קטנו, להיפך, הן עלו בשל ופיחות הדו־ערכי, בשל צימצום בסובסידיות, ייקור האשראי ועוד, על כל זה לא קיבלה קופ"ח שום פיצוי. להערכת יו"ר מרכז קופת חולים, מדובר ב־30 מיליון דולר.

שחיקה אחרת בהכנסות קופ"ח נובעת מהחלטה מרורה עוד משנים עברו — להעניק לקופ"ח הכללית את חלקה מהמס המקביל לפי גודל הכנסתה מהמס האחיד, לא לפי מספר מבוטחיה. לקופ"ח הכללית אחוז גבוה יחסית של פנסיונרים, עובדי כפיים ובכלל בעלי הכנסות נמוכות ואף נתמכי סעד. אם נעשה השוואה, רק של הדגמה, עם קופ"ח „מכבי", מתברר, כי ל„מכבי" מעט מבוטחים בעיירות פיתוח, מעט מבוטחים בשכונות, בקרב נתמכי סעד, בקיצור בקרב כל אלה הזכאים להנחות, במיסוי, והזקוקים ליותר מהממוצע לעזרה רפואית ואישפוז. הצרך התחברותי מחייב על כן לחלק את כספי המס המקביל לפי מספר המבוטחים ולא לפי ההכנסה מהמס האחיד. אם יש כאן גישה מעמדית, הרי שהיא של המעמד העליון ולא של התחתון. למרות המאמצים שעשו דוברי מרכז קופ"ח לא הצליחו להעביר את הדרישה בשטח זה.

יותר ימי אישפוז

קופ"ח הכללית מקופחת מכל הצדדים גם מצד ההכנסות וגם מצד ההוצאות. צוין כבר ההסדר המחייב את קופ"ח לרכוש מספר מסויים של שירותים במוסדות ממשלתיים. לכך מתוסף נתון אחר בשטח הזה: בבתי־החולים „הדסה" האישפוז הממוצע הוא ארוך יותר מאשר בבתי־חולים של קופ"ח ואף ארוך יותר מאשר בבתי־חולים הממשלתיים. ב„הדסה" מנמקים את הדבר במצבו המיוחד של מוסד אקדמי, מדובר בעוד 10־12 אחוזים. גם אם נקבל את דברי העומדים בראש „הדסה", כי הכל בגלל הסמיכות בין צורכי הרפואה לבין צורכי המחקר, השאלה הנשאלת היא למה דווקא קופ"ח הכללית תממן את ההוצאה הזו בימי מצוקה שלה. מדוע הכסף לא יבוא מתקציבים משרדי הממשלה המתאימים?

מאת יוסף שמי

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד — יניים אותיו: פשיטא חלק ב'. 08.40 מסך לספרות ויכוריג מישפט הירושה. 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו: הקלברי פין. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — סרפר נחמד: חנוכה. 11.00 חשבון ה': השבר מהו. 11.15 צרפתית. 11.30 גיאוגרפיה ה"ו: משק הקלאי בהודו. 12.00 ספרות (על יסודיו — המלט: הממלכה המורעלה. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 14.00 מה זאת אומרת — בג"צ — הסרט עוסק בבג"צ: מהות המוסד, ההליכים הנהוגים בו ועריכו לאורחות ולדמוקרטיה. סיפור מאבקו של ראובן ראובן נגד העיריה שללה כמנו את הרשיון למסבר ארטיקים על שפת הים. 14.30 סלם ותעלם: אהלן וסהלן. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: דמוקרטיות ודיקטטורות במאה הי20 — מאו — תוהו ובוהו מאורגן: מוסיקה — כתת אמן, נקודת מבט — זוהר חומני. 16.00 רחוב סומסום — הצל — היום נראה באויה משחק אפשר לשחק עם צל, נקבל שיעור איך בונים עגלה, ונשמע כיצד קיפי מודד את עצמו. 16.30 תבונה ורגישות — פרק ג'. וילובי מותיר את מריאן אומללה ונואשת. אלינור, הנפגשת לפתע ע"י ארוארד, פוגשת בלושי סטיל ומתברר לה שארוארד מאורס לה כבר ארבע שנים. לוסי מתחבלת תחבולות כיצד להסיר את אלינור מדרכו של ארוארד. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית.

טלוויזיה כללית

17.30 ילדי הפלא: עם הפרק: והירות. ריצ'י וחבריו באים לעזרת תחנת טלוויזיה 18.20 יש לי סיפור: מעשה בסופגנייה. מאת לוין קיפנים, מספר: מוטי ברכאן 18.32 גיבור מעולם אחר, שם הפרק: ארון הזמן (ערבית) 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.02 להיט בראש — מצעד להיטים עבריים על־פי המצעדים של רשת גימל וגלי צה"ל. משולבים בו גם פזמונים מלהיטי חו"ל, הוא מצולם בהשתתפות קהל. מנחים: משה מורד ושרי צוריאל 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון 21.45 דרושים — משרד בענייני תעסוקה 23.30 חדשות

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.07 בוקר טוב: ויינברנה פולקה ופוגה מתוך שוואנדה. המנגן בחמת חלילים, סמטנה: 3 פולקות. 07.30 שחרית מוסיקלית (• רשת א'): צ'ייקובסקי: אלבום לנוער. היידן: טריו בפה מג'ור, לחליל, צ'לו ופסנתר, מס' 17, באך: קונצ' ברה מינור, לשני כנורות, כלי־קשת וקונטינואו. בטהובן: רביעיה, במי במול מג'ור, לפסנתר וכלי־קשת. דבוז'ק: סרנדה למיתרים, במי מג'ור. 09.30 קונצרט בוקר: סמטנה: רביעית כלי־קשת, מס' 1 במי מינור. אנדרו לויד־וובר: רקויאם. פורה: בלדה לפסנתר ותז. קלוד בולינג: סוויטה לחליל, קאמ' ולשלישיית פסנתר־ג'אז. 11.57 מגישים שיר. 12.00 אמנים באולפן — אליוכט רולוף — עוגב: באך: פנטסיה ופוגה בסול מינור, ר' י' ב' 542. באך: על נהרות בבל, ר' י' ב' 653, ליסט: בכי, יגון, קינה וגה. דיגו: טוקטה. אלף 4 קטעים. 13.00 קונצרט צהרים: שבריה: מרש עליז. מוצרט: סימפוניה, ק' 16א'. פורה: פנטסיה. רוסיני: אריה מתוך סמירמיס. כרזיזים: סונטינה. מונטוורדי: מדריגל. אלגרי: רומנסה. גלברון: סבוא ורסודיה. מוצרט: אריה, ק' 295. פונקייליי: דיברטימנטו ל־3 קלרניות, ורדי: אאידה 2 קטעים. 15.00 מילון מוסיקלי. 15.05 בין חברים — מעולם מטעמי המוסיקה: מאסנה: ביצוע בכוורה של להסיר. מרקיאנטואן שרפנטייה: מוטטות, וכרונותיו של ז'וסטב שרפנטייה. 16.00 קונצרט מנחה: סזאר פרנק: תפילה. כרו דיאז מינור, לעוגב. סזאר פרנק: האאולידים, פואמה סימפונית. שוברט: סונטה בסי מג'ור, לפסנתר. בטהובן: רביעיה בפה מג'ור, לכלי־קשת, מס' 1 רזומובסקי. 18.30 מוסיקה ליום ראשון: באך: קנטטה 191, דוניצטי: רקויאם. 20.05 ערב טוב: ויואלדי: קונצ' בסי במול מג'ור לארבעה כנורות ותז. סיטר האלגרל: קונצ' גרוסו בסול מינור, מס' 1, 20.27 מגישים שיר. 20.30 הקונצרט הקמרי. בטהובן: 7 וריאציות על נושא מתוך חליל הקסם. בריטן: סונטה בדו. ברודו: סונטה בלה מג'ור. 22.25 מילון מוסיקלי. 22.30 מסורות מוסיקליות בארץ. 23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

07.30 שחרית מוסיקלית (הועברה מרשת קול המוסיקה) 09.30 מפגש — מגזין בשידור חי. 10.30 רדיו קל. 11.10 השידור היומי לבתי"ס: ספורי וצליל — והפעם: הילד הרע — מאת לאה גולדברג. 11.30 השכלה ודעת לכל: צרפתית למתחילים. 12.05 שיר ופזמון: שירים מזרחיים. 14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין — תכניות לילדים א. שירים הם חברים של ספרים. ב. העשה: מעשה בשלושה שסנסנים — מעשיה עממית. ג. בישימון ובערבה: מאת הנריק סנקביץ. ג. לקראת שידור. 14.45 לילדים הגדולים: תהל כשק — לקוטי כלכן. 16.05 עולם המדע. 15.55 ספר חדש. 16.30 שעה חופשית — מגזין בענייני הנוער. 17.12 בניינים בירי. 17.20 האוניברסיטה הפתוחה: מעולם הכימיה. 18.06 מינחת ערב. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 השבוע העברי. 19.10 שידורים לעולים. 22.05 תפוח ועץ — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. והפעם: איבהון פסיכולוגי מהי. 21.00 הדיבות והעברה מרשת ב'. 23.05 תפוח ועץ — השיבר. 21.55 מה נשמע — פרקים על התכניות. 24.00 חדשות. 00.10 התקווה.

רשת ב'

08.05 סעו לשלום. 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.10 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים. 13.00 בחצי היום. 14.06 יש עניין עם גבי גזית. 15.05 רגעי קסם — שירים ישנים ואהובים. 16.10 סעו לשלום — מנחה ברעון הוד. 17.10 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.06 מסיבת עיתונאים — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עם ישראל — מוסף לענייני יהודים בעולם. 20.05 אומר בשבחין — תכנית בבקשתך לפיוטים ופרקי חזנות. 22.05 תזמורות בלי נשיפה. 23.05 צלצול שלישי — שבועון לאומנויות בשידור חי.

רשת ג'

14.06 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חדיש ומחודש, עם שוש עטרי. 16.05 מוסיקה לעניו. 17.05 הצגה יומית. 18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.05 אדום עתיק — שירים שלא נס ליחם, עם מרים אלון. 23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: שיחות על המוסיקה של המאה ה־20, מרצה: המלחין פרופ' יוסף טל. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.05 בסיגנון ישראלי — עם אלי ישראלי. 15.05 פסק זמן. 15.45 אלף הימים — סידרה מתוך מחיי הצבא. פרק ראשון — טירונית עם רצון ברזל (ש.ח.). 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 כוונת — מגאזין גלי צה"ל לענייני צבא ובטחון. 17.50 יומן ספורט. 18.05 רדיו ספורט — מגאזין ספורט. 19.05 רדיו רדיו, עם יואב קוטנר. 20.05 רחוק מן העין שירי עמים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: שיחות על המוסיקה של המאה ה־20 (ש.ח.). 22.05 על הרכש ועל הכייפאק — שירים שהתחבריה אוהבים. 23.05 שעה ערבית — צבי שפירא משוחח עם ערבים בישראל. שיחה ראשונה עם ד"ר סמי מרעי (ש.ח.). 00.05 ציפורי לילה נודדות, עם רלי קרמל. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אלנבי: קולונל רדל 9.00 .6.00
אסתר: שוטר עם כבוד 9.30 .7.15 .4.30
בית לסין: אפוקליפסה עכשיו — 21.00
בן־יהודה: הכו ואיש השלג 9.30 .7.00 .4.30
גורדון: ג'או פנטון 9.30 .7.15 .4.30
גת: אגם הברבורים 9.30 .7.00 .4.30
דקל: האיש בעל הנעל האדומה 9.30 .7.15
דרייב־אין:
העד 9.30 .7.15
הנסיכה העירומה 12.00
הוד: המטרה אמריקה 9.10 .7.10 .4.30
מוזיאון ת"א: לרקוד עם זר 9.10 .7.15 .4.10
סינמה 1: העד 9.10 .7.15 .4.30
סינמה 2: חף מפשע 9.10 .7.15 .4.30
פאר: רכבת תחתית 9.10 .7.15 .4.30
פאריס: ברדי
רב־חן:
חן 1: הגונים 9.45 .7.20 .5.00
חן 2: רומן על בכות 9.40 .7.20 .5.00
חן 3: קאל 9.40 .7.30
חן 4: בית־ספר לאסירים מתחילים 9.40 .7.25
חן 5: ב"ס לאסירים מתחילים 9.15 .7.25
צוותא: רגוע + כמו חלום 20.00
שחף: שושנת קהיר הסגולה 9.30 .7.15 .4.30
תכלת: אהבתו של סוואן 9.30 .7.15 .4.30
תל־אביב: מכרות המלך שלמה 9.30 .7.15 .4.30
לימור חדיש: כבודו של פריצי 9.30 .7.15 .4.30

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: הגונים 9.30 .7.00 .4.30
לילי: כבודו של פריצי 9.30 .7.00
ארמון: נינג'ה 9.40 .7.30
רב־גן:
גן 1: שוטר עם כבוד 9.40 .7.20 .5.00
גן 2: ברדי 9.30 .7.15 .5.00
גן 3: יער האזוגנר 9.40 .7.20
גן 4: השוטר מנגב מטור 9.45 .7.25 .5.00

ירושלים

אדיסון: המטרה אמריקה 9.10 .7.00 .4.30
בית אגרון:
15.30 מונטי פיטון — טעם החיים
18.00 ארץ אחרת
20.00 גברים במלכודת
22.00 מונטי פיטון — טעם החיים
00.00 תרגיל לבלבית בתחילה
בנייני האומה: הבזבוז הגדול 9.00 .7.00 .4.30
במפיר: הכבוד של פריצי 9.30 .7.00
הבירה: הנינג'ה האמריקני 9.10 .7.00 .4.30
אירוויל: בית כפר לאסירים מתחילים 9.30 .7.00 .4.30
במפיר: טוקסה 9.30 .7.00
אירגון: הגונים 9.00 .6.45 .4.30
מחיר מוזל ביום ד'
מיטשל: שושנת קהיר הסגולה 9.15 .7.15

חיפה

ארמון: שוטר עם כבוד 9.00 .6.45 .4.30
אורה: הכבוד של פריצי 9.15 .6.45 .4.30
אמפי: הנינג'ה האמריקני 9.15 .7.00 .4.30
אורלי: אהבתו של סוואן 9.00 .7.45
חן: רמבו 9.15 .7.00 .4.30
עצמון: רכבת תחתית 9.00 .6.45 .4.30
פאר: הגונים 9.15 .6.45 .4.30
רון: המטרה אמריקה 9.00 .6.45 .4.00
קרן אור המחזור: רכבת תחתית 9.15 .7.15 .4.30
יום חמישי 5.12 — מתח גבוה

נתניה

שרון: נירוסין בהוליווד 9.15 .7.00

חולון

בית: הבזבוז הגדול 9.30 .7.15
מגדל: רומן בהפיכים 9.30 .7.15
מתנ"ס קרית שרת: כוזאו, סוזאן
א' ב' ג' 9.00 .7.00
ארמון: הדרקון האחרון 9.30 .7.15 .5.00

בת־ים

עצמאות: תרגיל לפרגל מתחיל 9.30 .7.15

הרצליה

דיבל: המטרה אמריקה 9.30 .7.15
מלון דניאל: מונטי פיטון יום ב'
בריאן כוכב עליון יום ג', ה'

באר־שבע

חן: הנינג'ה האמריקני 9.30 .7.15

תיאטרון

התיאטרון ישראל
הערב, יום א', 1.12
תיאטרון הבימה: הפרדס: 20.30
התיאטרון הקאמרי: דיבש פרא — 20.30

חדשות

שבתו 3 חודשים בדרישה לפתיחת קיוסק בעפולה

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

מזכיר מועצת הפועלים בעפולה ומ"מ ראש העיר, יעקב אבימור, הצליח בסוף השבוע לשכנע את משפחת סבג להפסיק את שביתתה בת שלושת החודשים בכניסה לעיריית עפולה.

שמעון ודליה סבג שבתו עם ארבעת ילדיהם הקטנים מאז יום כיפור בתביעה להתיר להם לפתוח רוכן למכירת כעכים בשטח בית־החולים העמק בעפולה.

לפני שבוע נידון שמעון סבג לששה חודשי מאסר בפועל על הפרת צו בית־משפט ואשתו נשארה עם הילדים על מדרכת בניין העירייה.

יעקב אבימור הביא אישור מבית־החולים לפתיחת הרוכן, אלא שהמשטרה עומדת בסירובה להצבת הרוכן בשטח בית־החולים.

„התחייבתי", אומר יעקב אבימור, „שנעזור במידת האפשר. דיברתי על לבה של דליה שתחוס על הילדים בגלל הגשמים, תפסיק את השביתה ותחזור הביתה".

הסתיים קורס קצינות הג"א באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

בטקס שנערך בנוכחות אלוף פיקוד הדרום משה בר־כוכבא, סגן ראש עיריית אילת, גד לוין, קציני צה"ל בכירים ומוזמנים רבים, הסתיים בסוף השבוע באילת קורס קצינות הג"א.

בקורס, שהיה הראשון מסוגו באילת, השתתפו 27 נשים בגילאים 40־25, מרביתן נשואות ואמהות לילדים.

במסגרת הקורס, שנמשך ארבעה שבועות, למדו הנשים שימוש בנשק, עזרה ראשונה, התגוננות מפני גזים, התנהגות האוכלוסיה בעת מלחמה, כיבוי אש ועוד.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
תל־אביב, היכל התרבות יום ב'. 2.12.85 5.00 אחה"צ
קונצרט לנוער מס' 3
„מסע ים־תיכוני"
אריה ורדי – מנצח
דניאל גורסלר – פסנתרן
ראומה עבאס – זמרה
מקהלת פעמונים בהדרכת א. יונגר
חיפה, אודיטוריום חיפה. 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 3
אנדרו דייוויס – מנצח
בלה דווידוביץ – פסנתרנית
סדרה 1. יום ג'. 10.12.85
סדרה 2. יום ד'. 11.12.85
סדרה 3. יום ה'. 12.12.85
תל־אביב, היכל התרבות. 8.30 בערב
סדרה 6. מוצ"ש. 14.12.85
קונצרט למנויים מס' 3
אנדרו דייוויס – מנצח
בלה דווידוביץ – פסנתרנית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה אור־יהודה — אזור

בהתאם לסעיף 149 הרינו מודיעים בזה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה אור־יהודה אזור בקשה ליתן אישור על הקלה בשעור 6% בנית חדר על הגג. אזור גוש 60234 חלקה 66 כניסות 43 ו־47.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אשור הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה אור יהודה אזור, בבנין המועצה המקומית אור־יהודה את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

שבתאי יחזקאל
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה אור־יהודה — אזור

חוק התכנון והבניה — תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תא־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבנית תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג במגורים למשרד בקומה ג' ברחוב נחמני 67 פינת דרך פתח תקוה 29, גוש 6941 חלקה 74 תיק בנין 4/0054־029. בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% ברחוב 2178 מס' 17 גוש 6623 חלקה 158 תיק בנין 017־2178/11.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עירית עפולה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על־ידי: קו בניה צדדי 2.5 מ' במקום 4.0 מ' לפי קו בנין קיים. מקום הבניה גוש 16663 חלקה 51 שד' ארלוזורוב עפולה.

את ההתנגדות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רח' יהושע עפולה בשעות קבלת קהל. אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בנדון.

י. דווידוביץ, יו"ר משנה של יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי חברת מאיר רייטן בע"מ, להקמת בנין ברחוב ששת הימים 49, חלקה 25, בגוש 11565, קרית חיים.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה של כ־35 מ"ר מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יעבץ, מהנדס העיר

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
כלסור — בלפור 90.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה
הירקון — שטמפפר 24.
רמת־גן
פינצי — חיבת ציון 43.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● הדסה ע"כ — ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.
● שערי צדק — פנימית, נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
תל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' ברנובצבא 49, טל' 284449.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 285821, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־669911
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־538888
ער"ן באר־שבע — טל' 057־41111
ער"ן נתניה — טל' 053־35612

סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—08.00, בימי ו' 13.00—08.00. טלפונים: 03־433100, 03־433500.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, גבעתיים, בני־ברק — טל' 781111; לוד־רמלה — טל' 22031־08; עפולה — טל' 065־93334.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00
מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.30
לירושלים 5.35

מאת צבי אמיתי

„דטאנט" בצל מלחמת הכוכבים

מי שציפה כי בפסגת ז'נבה תושג פשרה כלשהי בקשר עם מה שהבריות מכנים „מלחמת כוכבים" — ואילו האמריקנים מתעקשים לכנותו „יוזמה להגנה אסטראטגית" — התאכזב. האמריקנים סירבו לקצץ בתוכנית של 15 הניסויים „התיאורטיים" שביוזמתם, ואילו הנשיא רייגן הסתפק בהבטחה מגוחכת למדי „לשתף את הסובייטים ביוזמה, עם וכאשר יתברר כי זו עשויה למנוע מלחמה גרעינית".

שום ויתור לא נעשה גם מצד גורבאצ'וב. עם זה חזר בו המנהיג הסובייטי מהאולטימטיביות של תביעתו מוושינגטון, ושוב אינו מתנה את מיכלול היחסים עם ארה"ב באותו ביטול ניסויים. רייגן וגורבאצ'וב חתמו על שורה של הסכמים (שהושגו במו"מ שקדם לפסגה) כגון הידוק קשרים התרבותיים, חידוש התחבורה האווירית, ביקורי גומלין של בני נוער וכיו"ב. בתמציתו: „דטאנט" בצל הכנות ל„מלחמת כוכבים". כיצד הדבר ייראה בפועל קשה לנבא, ואילו הציניקאים טוענים כי אותו שילוב מוזר יתבטא בראש־ובראשונה בהגברת תריגול הצבאי־טכנולוגי בין שתי המעצמות.

בינתיים לא נחלשה ההתנגדות ל„מלחמת הכוכבים" בתוך קהיליית המדענים. אלה מתייחסים ל„יוזמת ההגנה" בצורות שונות.

● יש השוללים אותה עקרונית, משום שהינה בבחינת הרחבת זירת המלחמה אל תוך החלל.

● יש הטוענים, כי אינה בת־ביצוע, וכי השקעות כספיות בכבדות בתוכנית הן בחזקת הנחת כסף על קרן הצבי.

● נראה, כי חלק לא קטן של מדענים סבור, כי מדובר ב„שגעונו הפרטי" של הנשיא רייגן, וזה ימוג עם פרישתו בעוד שלוש שנים. הם סומכים גם על הקונגרס, שלא יהיה נדיב ביותר בהקצבות ל„יוזמה". ובינתיים יש ליהנות ממענקי מחקר, הזורמים מקרן השפע.

אך אין כמובן, לזלזל בשני מיליארדים שהקונגרס אישר השנה ל„יוזמה" אלה זורמים בעיקר לכיסיהם של הקונצרנים הצבאיים־טכנולוגיים הגדולים, כגון ווסטינגהאוז ורוקוול. אך גם „הבינוניים" לא יצאו מקופחים.

נחתמו אי־אלה הסכמים על בסיס מסחרי עם מיפעלים בחו"ל. אך עיקר המו"מ בקשר עם כך מתנהל עם הממשלות, שחלקן סירבו להשתתף במיבצע, חלקן מתנות אותו בתנאים שונים ואנחנו, שמיהרנו לקפוץ על העגלה, נוכה השנה כנראה להזמנה בהיקף „אדיר", של כרבע אחוז מן הסכום הכולל).

כאמור, הסכום שהוקדש השנה ל„יוזמה" איננו מבוטל, מה עוד שלא תמיד מדובר בפרוייקטים חדשים; בארה"ב קיימות מעבדות מכל הסוגים, וניסויים שנעשו בעבר הנפרד משתלבים עתה בהדרגה לתוכנית אחת שעדיין קשה לראות את קווית.

נזכיר לקורא, כי מטרת ה„יוזמה" היא הקמת מגננן, שישמיד את כל הטילים הגרעיניים של האוייב תוך טיסתם אל יעדם. זהו מאמץ „רב שכבתי", כשהכוונה היא לפתח כלים מתאימים להשמדה בשלבים השונים של טיסת הטיל: בשלב השיגור הקצר, כשהטילים קלים לאיתור בגלל החום הרב הנוצר תוך כדי כך; בשלב מעבר, הנמשך כחמש דקות, כאשר הטילים טסים „בחבילות", וכשראשיהם הגרעיניים מתחילים להיפרד. אלה פאלה: בשלב הטיסה העיקרי, המתנהל בגובה, עד אלף ק"מ, כשהטילים טסים כל אחד בנפרד, בליווי טילי־דמה ואמצעי הטעיה אחרים; שלב הנמשך כ־20 דקות והשלב הסופי של פגיעת הטילים ביעדיהם — הנמשך דקות מספר בלבד.

מינהלת ה„יוזמה", ובראשה גנראל אברהמסון, הטילה על חמישה מיפעלים גדולים עד בינוניים בארה"ב לשקול את חשיבותה היחסית של פגיעה בכל אחד משלבים אלה, והקציבה לכך סכום „פעוט" — חמישה מיליון דולרים לכל אחת מחברות אלה המכונות „ארכיטקטוניות". רק לאחר שאלה יוציאו את מסקנותיהן אפשר יהיה לדבר על תוכנית כוללת מסודרת. אך, כאמור, מאות מיליונים זורמים לכיסי החברות התעשייתיות האדירות — ומכוני מחקר אוניברסיטאים לקידום ניסוייהם.

פיטר מארש, ממערכת „פיינאנשל טיימס", פירסם לאחרונה ספר בשם „עסקות חלל", ובו הוא הטוען כי נקודת תורפה בפרוייקט כולו מצויה בפיתוח מחשבים משוכללים יותר מאלה הקיימים. מדובר, למעשה, במחשב אדיר אחד, שישלוט על פעולה שתתנהל נגד 300 אלף עצמים שונים — טילים, טילי דמה ושברים. וזה תוך השארת אופציה לבני אדם (והיינו, לדרג המדיני) להתערב במהלך הפעולה.

יש המפקפקים ביכולת האנושית לכתוב תוכנה מועילה למיכלול הפעולות (שכמוהם ככתיבת תוכנה אחידה לכל רשת הטלפונים של ארה"ב), ושתכלול לא פחות משני מיליון שורות ויש אומרים: עשרה מיליונים מומחים ידועי־שם למחשבים. הן בארה"ב והן בצרפת ובבריטניה טוענים, כי כתיבת תוכנה כזאת ללא טעויות היא מעבר לכוחות אנוש, ואילו תוכנה שגויה מזיקה במקום להועיל. כן טוענים מומחים, כי לשם ניסוי מערכת כולה דרושה לפחות „מלחמת כוכבים" ניסויית אחת... אף על פי כן, ומתוך הנחה כי „מחשב־על" יהיה בנוי ממחשבים „חלקיים", מחשבים כאלה נמצאים בשלבי פיתוח במעבדה להנעה סילונית בפאסאדנה. לא מן הנמנע, כי ארה"ב תבקש להיעזר ביפאן, שהתקדמה בצורה משמעותית בשטח פיתוח מחשבים „מהדור החמישי". ישראל לא תוכל לתרום תרומה בעלת משקל למאמץ זה.

ארוכה רשימת השטחים, בהם יושקעו (וכבר מושקעים) דולרים רבים ומאמצי אנוש עצומים.

● גילוי. ב„מלחמת כוכבים" תהיה חשיבות רבה לגילוי מטרות האוייב. זאת תיעשה בעזרת ראדאר, לידאר (ראדאר באמצעות קרני לייזר מוחזרים), ומיכשור אופטי וצילומי: אין לשכוח, כי יש להבדיל בתוך זרם ה„עצמים" הנעים בסטראטוספרה בין טילים של ממש, טילי דמה וסתם שברים, ולדווח על תוצאות פעולת ההשמדה. לאחרונה נמסר על פיתוח של גלאי־אינפרא־אדום „מצוננים" ועל מערכות „מחוסנות" בפני קרינה הנובעת מפיצוצים גרעיניים. שלושה מבין 15 הניסויים המתוכננים מוקדשים לבדיקת גלאים. בשטח פיתוח הגלאים תוכל ישראל אולי לתרום תרומה כלשהי.

● נשק ההשמדה. לאחרונה דובר הרבה על נשק „מיכאני". באוקיינוס השקט נפגע טיל בטיסתו על־ידי טיל אחר, ששוגר לקראתו מבסיס ואנדנברג, והשמידו בכוח מכתו בלבד. פותחו „תותחי־פסים". בהם מואץ קליע על־ידי כוחות אלקטרומגנטיים: אלא שאלה איטיים יחסית. מה גם, שלהשמדת טילים בשלב הראשון של טיסתם, יידרשו 100 „תותחים מאגנטיים" שיוצבו בגובה של אלף ק"מ, ויזדקקו לזרם חשמלי שעוצמתו מיליון אמפר.

ברור, כי עדיפות מוחלטת תינתן לנשק הפועל במהירות האור, לסילוני־חלקיקים תת־אטומיים וללייזרים. על אף ההתקדמות שהושגה בכמה אוניברסיטות, בהפעלת זרמי חלקיקים־מחושמלים ו„אדישים", עליהם דיווח אברהמסון לשר־ההגנה וינברגר, נמצאים אלה עדיין בשלב עוברי, וספק אם יובאו בחשבון בפיתוח „היוזמה".

הנשק „האידיאלי" ישאר הלייזר. שעל התאמתו לצורכי מלחמה עובדים בארה"ב (וכבארצות אחרות) זה שנים רבות. פותחו לייזרים רבי עוצמה, בעיקר מדובר בלייזרים כימיים, והנראה כי ארה"ב התגברה על „מחלות הילדות" של לייזרים מוצבים על הקרקע, כגון סטיות בגלל מערבולות־אוויר, בליעה ופיזור על־ידי אבק ורטיבות; בוצעו שני ניסויים מרשימים של הפלת טילים תוך טיסתם ובעזרת קרן לייזר מופעלת מן הקרקע. „ילד שעשועים" של מעבדות ליוורמור שבקאליפורניה הוא „לייזר רנטגן", מופעל בעזרת פצצת אטום קטנה. פצצת־לייזר. כזו אמורה להיות משוגרת מצוללת, המסתתרת תחת פני האוקיינוס ההודי. לייזר כזה, מגרעותו העיקרית היא שקרני רנטגן אינן עוברות באוויר, ולכן הוא אינו יעיל להשמדת טילים בראשית דרכם; גם הצורך בפיצוץ אטומי, אם גם „קטן" יסבך את הפעולה ויחייב „חיסון" של מיכשור גילוי ומערכות אחרות בפני השפעת הקרינה.

„לייזר־רנטגן" נמצא עדיין בשלבי פיתוח ראשונים, ונראה כי עדיפות תינתן ללייזרים קלאסיים, הפועלים תוך עירבוב חומרים כימיים, הדבר מחייב בניית „משטחים מעוספים", המסוגלים לשאת „תותחים לייזוריים" ואת מלאי הגזים הדרושים להפעלתם.

לפיתוח נשק יעיל יוקדשו, כמתוכנן, 5 מבין 15 ניסויים עיקריים. אין לישראל מעבדות מתאימות לניסוי „לייזורים של כוח".

● תקשורת. היום עומדת לרשות ארה"ב מערכת של התרעה מוקדמת „נוראד" המרווחת. בעזרת לוויין הנע בגובה של 36 אלף ק"מ, על שילוח טילים סובייטיים, ומסוגלת גם לדווח על טילים בטיסתם. הפעם מדובר במערכה רגישה פי חמישה לפחות מ„נוראד", ומתוחכמת יותר. הפנטאגון עוסק זה שנתיים בשיפור התקשורת באמצעות לוויינים, משוגרים בין היתר ממעבורות־החלל. לא ברור, באיזו מידה שיגורים אלה ייכללו בתקציב „היוזמה". רק ניסוי אחד יוקדש לבעיה זו במיסגרתה.

● אמצעי עזר. במונח זה כלולות הפעם „פעולות זעירות" כגון שינוע מישטחים לתותחי־לייזרים לחלל, ודבר שיוקל אם ייבנו „מעבדות קבועות", כתוכנית רייגן, עד לשנות הי90 וכן פיתוח אמצעי־הנעה למשטחים אלה (ואולי בדלק גרעיני), וכן פיתוח „אמצעים שכנגד", נגד מיכשולים שהסובייטים אמורים לפתח לסיכול התוכנית האמריקנית וכו', כמה תוכניות בכיוונים אלה נמצאות בשלבים ראשונים של הפעלה.

והסיכום: ספקות. בספטמבר פירסמה ועדת הקונגרס להערכה טכנולוגית דו"ח בעל 325 דפים, בו נאמר כי פיתוח ה„יוזמה" ברובו נמצא בשלבים מוקדמים, ורחוק מאוד מבגרות; נמתחה גם ביקורת על 14 „הניסויים", נטענה כי בתנאים הנוכחיים אינם עשויים להיחשב כמועילים.

אך גנראל אברהמסון, בשובו מז'נבה הכריז, כי לאור תוצאות הפסגה — יש להחיש עוד יותר את קצב „היוזמה".

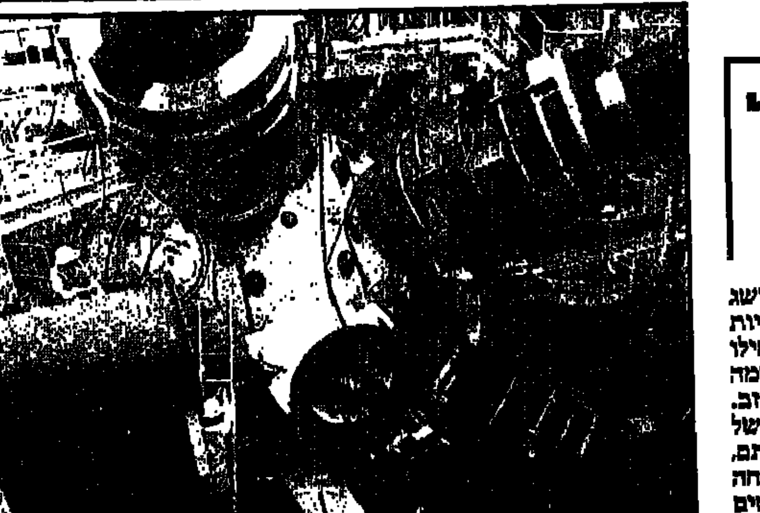

הלייזר הגדול ביותר בעולם — במעבדות לורנס ליוורמור — אינו חזק דיו למלחמת הכוכבים

ניסוי של סילוני חלקיקים תת־אטומיים במעבדה, לוס־אלמוס

כור טרמו־גרעיני משותף

אחת הנקודות, שסיכומי הפיסגה של ז'נבה עברו עליהן בשתיקה, הנה התוכנית להקמת מיפעל סובייטי־אמריקני לניצול אנרגיה תרמו־גרעינית. הצעה לבנות כור משותף למיזוג גרעיני הועלתה על־ידי הסובייטים לפני חודשים מספר, ועוררה ויכוחים ערים בצמרת השלטון האמריקני.

מדובר בניצול האנרגיה התרמו־גרעינית לצרכי שלום, והיינו, „ביותה" של הפצצה המימנית. בניגוד לפצצת האטום „הרגילה", הריאקציה המפעילה את פצצת המימן מבוססת לא על פיצול האטום, כי אם על מזיגת אטומי מימן לאטומי הליום. מיזוג כזה עשוי להפוך איזוטופים של מים לחומר גלם לריאקציה גרעינית, וכך לשחרר את האנושות מתלותה באוראניום ומוצריו, שעליהם מבוססת ריאקציית הפיצול, ובעקבותיה — בניית הכורים הגרעיניים השגרתיים.

זה עשרות שנים נבנים בשתי הארצות, הן בארה"ב והן בבריה"מ, כורים להפקת אנרגיה תרמו־גרעינית, בהם מבקשים מדענים להשיג למשך זמן סביר טמפרטורה של מיליוני מעלות הדרושה לריאקציה התרמו־גרעינית, על־ידי „כליאת" הפלאסמה (הגז המיונן) החמה במכל כשמגנטים אדירים מונעים מה„פתיל" המרכזי החם־לעילא לנגוע בדופני הכור. עד עתה לא האמריקנים ואף לא הסובייטים הגיעו לתוצאות משביעות רצון.

פקידי מינהל אמריקניים טוענים, כי לבד השלמת הפרוייקט המשותף נחוצה השקעה של מיליארדי דולרים במשך 20־25 שנ'. מסתבר שמשרד־החוץ האמריקני המליץ בפני הנשיא רייגן להודיע כוננה על הסכמה „העקרונית" לפרוייקט, דבר שעשוי היה להוות הפגנה של רצון טוב לניצול אנרגיה גרעינית לצורכי שלום (וזה מבלי להתחייב לפרטים) לעומת זאת הביע הפנטאגון התנגדות מוחלטת לתוכנית, אשר לדעתו אמורה „להסגיר" בידי הסובייטים סודות כמוסים ביותר של הטכנולוגיה האמריקנית. כספים אלה טוען הפנטאגון — אשר מוטב להוציא למטרות מועילות יותר (קרי: להגנת מלחמת הכוכבים) יש לציין, כי ב־1974 חתמו שתי המדינות על הסכם לעשר שנים, לשיתוף פעולה בשטח האנרגיה התרמו־גרעינית, הוקמה ועדה משותפת, בוצעו חילופי מדענים אך עד לפרוייקט משותף לא הגיעה הוועדה. הפנטאגון טען, כי „ננקטו כל האמצעים" כדי שסודות אמריקניים לא יגיעו לידי המדענים הסובייטיים המבקרים.

עודפי מזון באפריקה

כל התרגלנו לבשורות־איוב שמקורן ביבשת אפריקה — עד שמפליאה אותנו הידיעה, כי ביבשת זו ובעיקר באיזור הצחיח דרומית לסהרה, צפויים השנה „יבולי־שיא", ואף עודפים. עם זה, לא מן הנמנע כי ברכת השפע תהיה לקללה, אם לא יימצא קונה ליבול זה.

מסתבר, כי רק בשתי ארצות אפריקניות צפוי מחסור: באתיופיה, שם האיכרים לא זרעו כלל את שדותיהם וייחסרו 900 טונות של גרעינים, ובמוזאמביק — בגלל בצורת מתמשכת ומלחמת אזרחים. בארצות הערביות באיזור הסאהל, דרומית לסהרה, צפוי יבול של 6.2 מיליוני טונות, במקום 4.1 מיליון טונות אשתקד. לסודאן יהיו מיליון טונות סורגום יותר משהיא צורכת, לניז'ר — עודף של 500 אלף טונות, לזאמביה — 100 אלף, אפילו לשכנתה של אתיופיה, סומאליה, יהיו עודפים. מדינות מדבריות למחצה כמאלי, צ'אד ומאוריטאניה יוכלו לכסות את צורכיהן. מיבול השנה הנוכחית כל זה הודות לגשמים שירדו. בעיתם ובשפע. בארצות אלו יורדים מחירי הגרעינים במהירות וכבר ירדו ב־30 אחוזים בניז'ר ובסודאן. אך החקלאים, כדי לקיים את רמת היצור זקוקים לזבלים ולזרעים — וירידת מחירי תוצרתם עלולה לפגוע ביכולתם לרכשם אך העיקר: לאתיופיה ולמוזאמביק אין כסף כדי לקנות את העודפים שבארצות השכנות ודרוש מישהו שיקנה למענן את העודפים שיתהוו, וכעת מתעוררת בעיה נוספת ארה"ב וארצות אחרות, שתמכו בארצות הרעב בעבר, השתמשו לשם כך בעודפים שהיו בארצותיהם, והדבר החזיק ברמה גבוהה את מחירי הגרעינים בשוקיהם הפנימיים. החקלאים בארצות השפע אינם מעוניינים שבכספי הסיוע יירכש את המזון — בחו"ל.. אך קיימות גם בעיות אחרות: לקניה צפוי עודף של 200 אלף טונות, אך אין לה שקים, כדי לשולחו לאתיופיה; לסומאליה אין משאיות, אם לא יימצאו האמצעים לקניית העודפים ושיגורם לארצות הזקוקות להם — עלולה ההטבה להיהפך לזמנית, ובשנה הבאה שוב ישתרר רעב ביבשת השחורה.

מחשב לבדיקת דנ"א

שיטת מחשב חדשה ומהירה לפיענוח הצופן הגנטי של החומצה הגרעינית דנ"א פותחה בחוג מדעי המחשב של אוניברסיטת תל־אביב.

השיטה החדשה מאפשרת השוואה בין מבנה דנ"א של יצורים מפותחים עם זה של יצורים פרימיטיביים: תוך גילוי השינויים שחלו במשך האבולוציה, דבר שלא ייתכן לעשותו בשיטות אחרות. את השיטה פיתחו ד"ר עוזי וישקין, מרצה בכיר בחוג למדעי מחשב באוניברסיטת ת"א, והדוקטורנט גד לנדאו. לדבריהם, בהרחבת השיטה הכללית שפותחה טמון פוטנציאל להאצת החישוב בשטחים נוספים, כגון עיבוד תמלילים. כמו כן, שיטה זו עשויה להיות בעלת ערך לפתרון בעיות הכרוכות בזיהוי דיבור בעזרת המחשב. כיום מושקעים ברחבי העולם מאמצים רבים במחקרים לשם פתרון הבעיות הטכניות והחישוביות הכרוכות בפיתוח טכנולוגיה זו.

חומר היולי — לארץ

להביא לארץ ליום בדיקה חומר היולי, ממנו נוצרה מערכת השמש — זו תוכנית, שנדונה עתה במשותף על־ידי הסוכנות האירופית לחלל ונאס"א. מדובר בהטסת חלליות בלתי־מאויישות אל אחד מכוכבי־השביט הבלתי־פעילים, לשם נטילת החומר ממנו בנוי ראשו.

השביטים הבלתי־פעילים הם אלה אשר במסלולם אינם מתקרבים אל השמש קרוב יותר ממסלולו של מאדים, ומשום כך אינם מתחממים במידה הגורמת להתנדפות השכבה העליונה של ראשם, בניגוד לשביטים פעילים כדוגמת האלי, שבכל מעבר ליד השמש מאבדים חלק מהמסה שלהם.

מדובר במפגש עם שביט המצוי במרחק של 150־200 מיליארד ק"מ, קביעה מדוייקת של מקומו בחלל, וטיסה במשך זמן מסויים במקביל לשביט. היוזמה לפרוייקט זה יצאה מאירופה, אך הסוכנות האירופית השתכנעה שלא תוכל לעמוד בהוצאות הכרוכות בהגשמתו כ־2 מיליארד דולרים על כן הוסכם עקרונית, כי כל העבודה התיאורטית הכרוכה במסע אל „השביט הנעלם" תיעשה באירופה, ואילו האמריקנים יספקו את התחבורה (והיינו, את חלליות ואת ניווטה. אין לצפות לביצוע התוכנית לפני סוף המאה.

„אטלנטיס" בחלל

הרביעית, והאחרונה, בסדרת מעבורות החלל האמריקניות, אטלאנטיס, שוגרה ב־27 בנובמבר מכף קנאברל, כשעל סיפונה 7 אסטרונאוטים; מהם אחד מקסיקני, רודולפו נרי ולה, המלווה את לוויין התקשורת המקסיקני השני, „מורלוס ב'".

המעבורת אמורה לשגר לחלל שלושה לווייני־תקשורת. אך עיקר תפקידה — לאמן אסטרונאוטים בהרכבת מבנים בחלל, בתנאים של חוסר כובד. לצורך זה תוכננו שני „טיולים" של אסטרונאוטים בחלל, תוך כדי טיולים אלה ירכיבו ויפרקו האסטרונאוטים מבנים מורכבים מקורות ומצינורות אלומיניום, ובין אלה מגדל של 15 מטרים ודוגמי מתיחות כבלים חשמליים. כן יבוצעו בשעת הטיסה ניסויים מדעיים שונים.

צורן מוליך

הצורן — שימושו העיקרי היום הוא באלקטרוניקה, שם הוא משמש כמוליך למחצה „קלאסי". אך מסתבר, כי ניתן להפוך גם צורן על־מוליך. הדבר נעשה על ידי קבוצת חוקרים ממעבדות גרנובל בצרפת, בשיתוף־פעולה עם קבוצה תיאורטיקנים מאוניברסיטת ברקלי — בלחץ של 100 אלף אטמוספירות ובטמפרטורה של 8 מעלות מעל לאפס המוחלט.

חרדה לגורל הנוצרים במזה"ת

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — קריאת אזעקה על הסכנה הנשקפת לעצם קיום הכנסיה הקתולית בארצות המזרח־התיכון, השמיע הפטריארך המרוניטי, החשמן קוראייש, ב„סינוד" העולמי של חשמנים ובישופים קתולים, הנערך כעת בוותיקן. רדיפת הנוצרים במזרח־התיכון — אמר — הגיעה כעת לשיא מאז 1300 שנות קיומם שם.

תוך רמז ללחץ השיעי על חסידי המוני הפטריארך המרוניטי, הצהיר הדובר. „שתנועה ידועה מתכננת באיזור משטר תאוקרטי, בו לא תהיה אפשרית נוכחות של נוצרים, שיהיו נאלצים להגר מארצותיהם.

ב„סינוד" משתתפים גם נציגי הכנסיה הקתולית מארצות הגוש הסובייטי (פרט לבריה"מ). מקובה ומאנגולה.

החשמן ההונגרי לסזלו לאקאי, תאר את מצב הכנסיה בארצו כאידילית. רדיו בודפשט פותח כל בוקר את השידורים בסיפור חייו ועלילותיו של הקדוש הקתולי לו מוקדש אותו יום בלוח.

בנאומו בפני הסינוד הציג החשמן המומר מפאריס, לוסטיג'ייה. שהמסר הקתולי יופנה גם לבני הדתות הלא נוצריות

האסטרונאוטים הקימו ופירקו מגדל בחלל

יוסטון. — האסטרונאוטים ג'רי רוס ושרווד ספרינג, הקימו במשך כחמש שעות ו־32 דקות מגדל בגובה 14 מטרים בחלל, מורכב מ־93 צינורות אלומיניום עם 33 חיבורים.

לאחר שהשלימו את המלאכה, פירקו האסטרונאוטים את המבנה ושבו לחללית.

צופים שעקבו אחר המבצע, ראו כיצד ספרינג ורוס עבדו במהירות, כדי להשלים את המלאכה בזמן מינימום.

מומחי סוכנות החלל האמריקנית אמרו, כי הם מרוצים ביותר מהצלחת המבצע, שהוכיח כי אסטרונאוטים מסוגלים לבנות בחלל. המומחים ציינו, כי המבצע עלה 15 מיליון דולר.

(ע"צ, עיר)

הביקור בישראל — התרסה כלפי קראקסי

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — המזכיר הכללי של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית האיטלקית. פרנקו ניקולאצי וסגנו, עומדים לבוא לביקור רשמי בישראל.

לביקור מתלווה נימה פולמוסית כלפי קראקסי ומפלגתו השרויים ב„רוגז" עם ישראל.

המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, נמצאת כעת במצב אלקטורלי קשה, נוכח עליית הפס"י על דרך רפורמיסטית אנטי־קומוניסטית. המאפשרת לה לתפוש „מרחבים" אלקטורליים מסורתיים של הסוציאל־דמוקרטים

אבו־מייזר — המוח מאחורי החטיפה

לונדון. – השבועון „אובזרבר" חושף בגליונו היום, את זהותו של האיש שהנשוא מובארק טוען, כי הוא שתכנן את חטיפת המטוס המצרי.

עפ"י ה„אובזרבר", האיש הוא מוחסן אבו־מייזר, המנהיג הפלשתינאי הקיצוני, אשר התאכסן בשבוע שעבר בחדר 403 בגרנד־הוטל בטריפולי, כאורח ממשלת לוב.

אבו־מייזר, עו"ד במקצועו, הוא עתה ממנהיגי „חזית ההצלה הלאומית" הפלשתינאית. (אי.פי)

לוב: מצרים עומדת לתקוף אותנו

קהיר: לא נעניש אומה על פשעי הנהגה מופרעת

ביירות.— חיילי צבא מצרים שרוכזו לאורך גבול לוב, השלימו את הכנותיהם והם מתכוננים להתקפה — נאמר בהודעה של סוכנות הידיעות הלובית הרשמית.

בהודעה נאמר: סוכנות הידיעות „ג'אנה" קיבלה מידע ממקורות מהימנים, שכוחות מצרים אשר רוכזו בימים האחרונים לאורך הגבול המצרי־לובי, השלימו עתה את ההכנות ללוחמה.

„מקורות מהימנים מציינים, שהמשטר המצרי מתכנן התקפה צבאית על לוב לאחר שגייס את העם המצרי והטעה אותו שיאמין שצבא מצרים עומד להדוף התקפה מצד לוב".

שר החוץ המצרי עיסמת עבדל מג'יד הורה, כי ארצו הגבירה את אמצעי הבטחון לאורך הגבול עם לוב. אך הוא דחה את טענותיה של טריפולי למיהן מצרים עומדת לתקוף אותה.

במסיבת עיתונאים שקיים בבריסל אמר עבדל מגיד, כי הצעדים ננקטו לאחר שהתברר שהיה קשר בין לוב לבין חוטפי המטוס המצרי מאלטה.

איבראהים נאפע, עורך העיתון „אל אהרם" כתב ביום ו' כי אין בדעתה של מצרים לצאת למלחמה נגד לוב, משום שאין קאהיר רוצה לנהל מלחמה נגד מדינה ערבית אחרת, ואף אין בדעתה „להעניש אומה שלמה על פשע שבוצע על־ידי הנהגתה מופרעת".

לוב מקבלת טילים סובייטים

שתי אניות סובייטיות העוגנות בלוב, פורקות טילי נ.מ. מתוחכמים, העלולים להעמיד בסכנה מטוסים אמריקנים — על כך מסרה רשת „אי בי סי".

הרשת, שהסתמכה על מקורות מודיעין אמריקנים, מציינת כי האניות הסובייטיות פורקות טילי נ.מ. מדגם „סאם" לטווח ארוך, משגרים, ציוד מכ"ם ומובילים בנמל הלובי מיסרטה.

טילים אלה, בעלי טווח של כ־320 ק"מ. עלולים להעמיד, לרשות המנהיג הלובי מועמר קדאפי נשק יעיל נגד המטוסים האמריקנים הטסים מעל למפרץ סידרה, מציינת רשת הטלוויזיה.

כזכור, הופלו שני מטוסי לוביים מעל מפרץ סידרה ב־1981, לאחר שנכנסו לקרב עם מטוסי הצי האמריקני שהמריאו מנושאת המטוסים נימיץ. בעקבות תקרית זו נשבע קדאפי, כי עוד ילמד את ארה"ב לקח.

בריה"מ תומכת בלוב

סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס" האשימה אמש את ושינגטון בהעלאת האשמות כוזבות נגד מדינות אחרות, בקשר עם חטיפות מטוסים שאירעו לאחרונה.

בהודעה נאמר, כי לעיתים קרובות מתייצבת ארה"ב עצמה מאחורי חטיפת מטוס.

סוכנות הידיעות מגנה את מסע התעלומה האמריקני נגד לוב בקשר עם חטיפת המטוס המצרי למלטה. היא מציינת, כי ממשלת לוב הסתייגה מהפרשה.

דיילות של חברת התעופה המצרית, מניצולות המטוס החטוף, שבאו לביקור ניחומים בבית משפחתה של חברתן שנספתה בעת הפריצה למטוס (תצלום: אי.פי)

דרום־אפריקה „מאיימת" לשתף פעולה עם בריה"מ

כון. — ממשלת דרום־אפריקה אינה מוציאה מכלל אפשרות שתשתף פעולה עם בריה"מ כדי להשיג חומרי גלם בעלי חשיבות אסטרטגית, אם ממשלות המערב יחריפו את הסנקציות הכלכליות שהוטלו על המדינה.

שר העבודה של פרטוריה, פיטר די פלסיס, אומר בראיון שהעניק לעיתון המערב־גרמני „די וולט": „אם המערב ימשיך להפעיל לחצים, אפשר לצפות להתפתחות בכיוון זה." הוא הצביע על העובדה, כי דרום־אפריקה משתפת פעולה עם בריה"מ בנישור סחר היהלומים וכי קיימת הבנה טובה בין פרטוריה למוסקווה.

מקור דיפלומטי במוסקווה ציין, כי האיום שהשמיעה דרום־אפריקה בדבר שיתוף פעולה גלוי עם בריה"מ, כדי לפקח על כמה חומרי גלם, מכוון את הקרטלין, שטען בעבר כי אין לו קשרים עם פרטוריה.

מומחים מערביים במוסקווה מציינים, כי קיים שיתוף פעולה מסויים בין בריה"מ ודרום־אפריקה, על אף ההכחשות הרבות שהושמעו בנושא זה בבירה הסובייטית.

(ע"צ)

קדאפי התכוון לפגוש את גורבאצ'וב... ורייגן

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשוויץ

ז'נבה. — היומון „לה סוויס", הידוע כבעל מקורות מידע מהימנים, כותב שקדאפי התכוון לבוא לז'נבה בזמן הפיסגה ולשוחח עם רייגן וגורבאצ'וב. שמועה על־כך פשטה בין העיתונאים בעת הפגישה, אך רק עם הפרסום של „לה סוויס" התקבל האישור.

הכתב הפרלמנטרי של העיתון בברן מדווח לפי מקור במשרד־החוץ, ששוויץ אמרה לקדאפי שהמסר ששלח אודות כוונתו לבוא לז'נבה „הגיע באיחור".

„לה סוויס" מרמז ששליט לוב היה בלתי רצוי בשוויץ, אך לא מוסר אם רייגן וגורבאצ'וב ידעו על הפרשה.

אייבי נתן יבנה מחדש את ארמרו

ניו־יורק. – אייבי נתן מודיע, כי בכוונתו להקים קרן הרווחה לבנים, כדי לבנות מחדש את 4,500 הבתים שנהרסו בהתפרצות הר הגעש בארמרו, קולומביה.

ממשלת קולומביה העמידה לרשותו שטח שעליו יוכל להקים את בית החרושת בקרבת אתר האסון והוא מקווה שבמקום יגיעו לתפוקה של 500,000 לבנים לחודש.

„אני מעסיקים 200 מבין ניצולי אסון הטבע, אני שמעתי בכספים שתועמדו לרשותנו על ידי קהילות יהודיות באמריקה הלטינית, ארה"ב וישראל" אמר נתן.

הוא מקווה, שבית החרושת יוכל לייצר המישה מיליון לבנים כמות שתספיק להקמת עיר חדשה. על שטח גבוה שלא עסוק, כך תהיה התפרצות נוספת של הר הגעש.

„לישראל תוכניות להעניש ,קוקטייל הטרור' קדפי—אבו־נידאל"

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — גם קדאפי עלול לחטוף על ראשו פצצות ישראליות. המטכ"ל הישראלי לומר תוכניות מבצעיות להתקפה אווירית בלוב, כדי „להעניש" את קדאפי בעוון הסיוע המוגש לאבו־נידל — מוסר השבועון „נובל אובזרבטר".

לפי השירותים הישראליים, חטיפת המטוס המצרי בוצעה על־ידי רוצחים מקצועיים של אבו־נידל בסיוע לוגיסטי לובי. קדאפי, עם אבו־נידל, נחשבים כ„קוקטייל" טרור רצחני במיוחד. קואליציה בין המימונות הרצחנית של אבו־נידל לאמצעים הצבאיים, הפיננסיים והדיפלומטיים שיספק לו קדאפי. ההתקפה בתוניסיה היתה מעין אזהרה לקדאפי.

בריטניה לא תציית להחלטת האו"ם על הסדר בפוקלנד

מאת מאיר בלייך, כתב „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ממשלת בריטניה אינה מתכוונת למלא אחר החלטת האו"ם בשאלת פוקלנד, שנתקבלה בשבוע שעבר — כך משתמע מדבריהם של ראש הממשלה ושר־החוץ בלונדון, וגם מפי דוברים ממשלתיים.

„העובדה שארה"ב ומדינות אחרות הצביעו נגדנו, אין פרושה שעמדתנו אינה צודקת", אומר השר ג'מרי האו בהגיבו על ההחלטה שהתקבלה בניגוד לדעתה של בריטניה, ברוב של 107 מול 4.

עצרת האו"ם תמכה בהצעה של ארגנטינה, הקוראת לשתי המדינות לדון בעתידים של האיים. לדעת הבריטים, מדובר גם בדיון בריבונות, נושא שאין הם מוכנים שיונח על שולחן האו"ם.

הבריטים ביקשו מהאו"ם לקבל את עקרון ההגדרה העצמית, כלומר להתחשב ברצונם של תושבי האיים. במקרה זה הם רוצים הללו שהיוניון ג'ק יונף מעל בתיהם.

בדיון שנערך בפרלמנט, אמר מנהיג המפלגה הסוציאל־דימוקרטית, ד"ר דייוויד אואן: „בשעת המלחמה התכנסה ראש הממשלה על האו"ם. עתה מטילה עלינו חובה להתדיין". „רצינו לקיים שיחות בנושאים אחרים עם ארגנטינה, כדי ליצור יחסי מסחר נורמליים, אולם חם סרבו" — ענתה גב' תאצ'ר.

הבריטים זועמים גם על בעלי בריתם האירופים, שחלק מהם (צרפת, איטליה ויוון), תמכו בהצעה.

שערוריה פיננסית עשויה למגר משטרו של סטרוסנר בפראגוואי

אסונסיון. — שערוריה בנקאית ופיננסית הנוגעת לסכום של כמיליארד דולר. עלולה לסגוע במשטרו בן 31 השנים, של הגנראל אלפרדו שטרוסנר.

נשיא הבנק המרכזי, סצאר רומאו אקוסטה, הואשם בבית המשפט בשערוריה כה מעורבים כשלושים אנשי צמרת במימסר הבנקאי ויותר מ־150 מיספלים, ביניהם 18 חברות פיקטיביות.

זו היא השערוריה הראשונה הנחשפת זה שנים רבות. בעבר האשימו מפלגות האופוזיציה, הכנסיה הקאתולית והעתונות הבלתי־תלויה, גורמים במימשל בשערוריות אחרות — אולם ללא הצלחה.

לפי מקורות פוליטיים בלתי־תלויים, עשויה המערכת הנוכחית להדברות השחיתות להתפשט לאישים בעלי השפעה, החולשים זה עשרות שנים על ההברחות, וכן לחוגים החולשים על הסמים המסוכנים ועל המסחר במכוניות גנובות.

(ע"צ)

שלטונות פולין החלו לבצע טיהורים; 40 אקדמאים הודחו

מתנגדי המשטר חוששים שזוהי רק ההתחלה של גל טיהורים גדול

ורשה.— שלטונות פולין הודיעו לפטרו 40 אקדמאים בכירים, כולל שני רקטורים של אוניברסיטות, וקיים חשש, כי זוהי התחלה של טיהור בקרב אנשי רוח המתנגדים למשטר.

מקורות אקדמאיים אמרו, כי אחרים מהמודחים קיימו קשרים הדוקים עם האיגוד המקצועי התמשי „סולידריות", שנאסר על ידי השלטונות, ואילו אחרים לא קיימו הנחיות של המפלגה הקומוניסטית בדבר ריסון פעילות האופוזיציה של אנשי סגל זוטרים וסטודנטים.

דובר המיניסטריון לחינוך גבוה, א. סטולרסקי, שהודיע על הפיטורין, אמר כי עתה מעיינים מחדש בכהונותיהם של אנשי סגל אקדמאים.

„אני מתנגד למילה ,טיהור'", אמר. לכתוב הוויטר, אך הוא סירב לומר כמה אקדמאים פוטרו. (עז"ח)

מבזקים

● ראש ממשלת מצרים עלי לוטפי הודיע אתמול על תוכניות ממשלתו לבטל סובסידיות על מוצרי יסוד לעשירים, במטרה להקל על המצוקה הכלכלית במדינה.

„אין אנו מתכוונים לבטל סובסידיות, אלא נפעל למען רציונליזציה, כדי שהסובסידיות יגיעו רק לידי אלה הראויים לכך". אמר לוטפי במושב מיוחד של הפרלמנט, כהציגו את תוכנית הממשלה לשנת 1986. (עד)

● ראש ממשלת בלגיה וילפריד מארטנס, הודיע על הנכרת אמצעי הצנע, כדי לצמצם את הגרעון בתקציב ולהמריץ את היוזמה הפרטית.

● העיתון הלבנוני „צ'אר" מוסר כי לאחרונה התקיימה „פגישה חשובה" בין מפקדים צבאיים בכירים סוריים ועיראקיים. הפגישה, שלא נמסר היכן התקיימה, הסתיימה, לדברי העתון, בהחלטה לקיים פגישות נוספות, אולם גם בדרג מדיני. (עימ)

● משלחת ישראלית שכללה 18 מנצחי מקהלה ומלחינים מן השורה הראשונה בארץ, חזרה השבוע בתום סיור מקצועי בן 13 יום ברחבי גרמניה המערבית. הסיור כלל השתתפות בקורס מנצחים בן 4 ימים בפרנקפורט בהוראתו של הלמוט רילינג, במסגרתו בוצעו יצירות מאת באך — „המגניפיקט" „קנטטת האקל לנסיכה" (מס' 198) — קנטטה נדירה ביופיה ובאיכותה. (שעוית)

2 מחבלים נהרגו במהלך התקפה על מוצב צד"ל

66 שיעים נעצרו במחסומי יוניפ"ל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שני מחבלים נהרגו אתמול במהלך התקפה על מוצב של צד"ל בוואדי שומרה. בקירבת הכפר טייבה.

חוליית מחבלים הציבה אתמול מארב לסיור של צד"ל. חיילי הסיור השיבו אש והניסו את המחבלים. זמן קצר לאחר־מכן התקיפו אנשי אותה חוליה עם תגבורת מוצב של צד"ל. חיילי המוצב הדפו את ההתקפה ובסריקות שנערכו לאחר־מכן התגלו גופותיהם של שני מחבלים ולידם רובי קלצ'ניקוב, פצצות אר.פי.ג'י. ומטעני חומר נפץ.

בשלושה מקומות אחרים הותקפו בסוף השבוע מוצבים של צד"ל כאש מנשק קל ופצצות אר.פי.ג'י. בתגובה על כך הפגיזו תותחים, טנקים ומרגמות של צד"ל את הכפרים באיזור רשאף.

מעצרים במחסומים

בימים האחרונים עצרו יחידות של יוניפ"ל במחסומים שמצפון לרצועת הביטחון 66 שיעים. רובם אנשי „אמל" וחלקם מאירגונים אחרים, והחרימו את נשקם. חלק מן העצורים היו כנראה בדרכם לביצוע פיגועים ברצועת הביטחון.

העצורים ונשקם הובאו למשטרה הלבנונית בצור, אולם הם שוחררו מיד ונשקם הוחזר להם. כנראה תמורת תשלום.

חייל משתולל שירה בתחנת הסעה נעצר לאחר מירדף

שוטרת צבאית לקתה בהלם

מאת שלי יחימוביץ' כתבת „על המשמר"

חייל משתולל, שירה בטרמפיאדה סמוך לבאר־שבע, נעצר ביום שישי לאחר מירדף. שוטרת צבאית שירה לעברה לקתה בהלם.

בצהרי יום שישי עצרה מכונית צבאית בטרמפיאדה שליד השוק הברואי. חייל בדרגת טוראי שעמד בטרמפיאדה ביקש לעלות לרכב. הרס"ר שנהג ברכב ושוטרת צבאית שסייעה לחיילים בהסעים, ביקשו מהחייל, שהופעתו היתה מרושלת, להזדהות. החייל סירב והחל להימלט מהמקום, תוך שהוא מאיים בנשקו.

כשהתקרבו אליו הרס"ר והשוטרת ירה החייל לעברם ונמלט. שוטרי משטרת מרחב הנגב שהגיעו למקום פתחו בחיפושים אחר החייל. והכבישים סביב הטרמפיאדה נחסמו. החייל נילכד לבסוף ע"י שני שוטרי בילוש, שהוציאו מידו את הנשק כשהוא טעון וכדור אחד בבית הבליעה שלו.

השוטרת הצבאית הועברה לטיפול בבית־החולים „סורוקה" לאחר שלקתה בהלם.

עוזב עין־חרוד תובע כ־400 מיליון ש' פיצויים מהקיבוץ

בגין תאונה שאירעה לו לפני 30 שנה

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

375 מיליון שקל פיצויים תובע יצחק פרג מעפולה מקיבוץ עין חרוד איחוד, שאותו עזב לפני כמה שנים, בגין תאונה שקרתה לו לפני כ־30 שנה בזמן היותו ילד בקיבוץ, וכן 20 מיליון שקל נוספים בגין תאונה נוספת שקרתה לו במהלך שנות חברותו במשק.

לדברי בא־כוחו, עו"ד יוסף רענן, נפגע יצחק פרג בהיותו בן 10 כאשר חולצתו נתפסה בגלגל מכונת ריסוס ששני חברי משק השאירה בפעולה. וידו הימנית נכרתה.

התובע המשיך להתגורר במשק ולמרות נכותו תיפקד ככל ילד אחר ועבד בכל עבודה שהוטלה עליו. לפני כחמש שנים נפגע שוב בשעה שנהג בטרקטור. ולאחר שנותח נקבעה לו נכות של 78 אחוז לצמיתות בגין שתי התאונות.

באותה תקופה החליט יצחק פרג לעזוב את הקיבוץ, ובמסגרת תשלומי פיצויים המגיעים לעוזב נודע לו, כי יש בידי הקיבוץ כספי פיצויים שהתקבלו עבורו מאז התאונה שקרתה בהיותו בן 10.

לדברי עו"ד רענן, אין במשק כל פרטים באשר לפיצויים אלו ומוכנים לשלם לו רק סכום של כ־7 מיליון שקלים. לאור זאת, תובע יצחק פרג מקיבוץ עין חרוד איחוד, את הסכום של 375 מיליון שקלים פיצויים שנגבו בשמו, עבורו, ללא רשותו וללא דיווח.

טרם הוגש כתב־הגנה מטעם הקיבוץ על תביעה זו.

הוחזרו 600 מכתבי פיטורין שנשלחו לעובדי משחטות

בכינוס סוער של חברי ועדי עובדים מענף משחטות העופות, שהתקיים בסוף השבוע החולף בתל־אביב, בהשתתפות מזכירי האגודות המקצועיות המקומיות, של פועלי המזון, הוחלט להחזיר למעסיקים מאות מכתבי פיטורים שנשלחו לעובדים בימים האחרונים.

יוזם הכינוס, המשכיר הארצי של הסתדרות פועלי המזון, משה כהן סבן, מסר, כי בכינוס הועלתה תביעה מן הממשלה להנהיג רוויזיה במדיניות הסובסידיות ולהעביר חלק מן הסובסידיות הניתנות כיום לעופות חיים, לעופות הקפואים.

המזכיר הארצי ציין, כי מרבית המפוטרים הם מאזורי פיתוח שבהם קיימת אבטלה גבוהה ממילא, כגון שדרות, אופקים, קרית־מלאכי, מגדל־העמק וקריית־שמונה.

הוא הוסיף, כי בשנה החולפת פוטרו כ־800 עובדים בענף המשחטות ובימים אלה נשלחו 600 הודעות פיטורים נוספות ואין זה סוף פסוק.

הוא ציין, כי באחרונה גם קוצר שבוע העבודה במשחטות רבות לארבעה ואף שלושה ימים והשכר פחת בהתאם. בעקבות הירידה הדרסטית בשכר העובדים וכתוצאה מקבלת מכתבי פיטורים, כבר אירעו טרגדיות משפחתיות.

הכינוס תבע מהנהלות המשחטות לחזור למתכונת של שבוע עבודה מלא, שאם לא כן, ינקטו העובדים בצעדים אירגוניים חריפים עד כדי השבתה כללית של המשחטות בכל הארץ.

טלקס

● **מחבל ששוחרר גורש לירדן**

חמיס נסראללה, ממשוחררי העיסקה עם ג'יבריל, גורש ביום שישי לירדן, משום שאינו מחזיק בתעודת זהות המונפקת לתושבי השטחים.

גירושו עוכב עד כה משום שעתר לבג"ץ. והתאפשר בעקבות פסיקת בג"ץ, שקיבל את טענות המדינה.

עד כה גורשו 32 מחבלים משוחררים מקבוצה זו.

פנחס ענברי

● **הכ"ט בנובמבר עבר בשקט יחסי**

הכ"ט בנובמבר, יום ההחלטה על הקמת מדינה יהודית וערבית בארם. עבר בשקט יחסי ביו"ש. הפרות סדר מעטות אירעו ברמאללה, שם הונפו דגלי פלשתין. ומבתי־ספר אחדים הושלכו אבנים על כלי רכב ישראליים.

באוניברסיטת אל־נג'אח הפסיקו הסטודנטים את הלימודים במחאה על שכוחות הבטחון הקימו מחסום בכניסה לאוניברסיטה וביקשו מהסטודנטים להזדהות.

אירועי המחאה ביו"ש על יום כ"ט בנובמבר נערכו בעיקר אתמול. למרות שיום זה חל ביום שישי. משום שביום ו' אין לימודים בבתי־הספר ומי שמשתתף בפעילויות מחאה הם בעיקר תלמידים וסטודנטים. (עתי"ם)

● **חידון התנ"ך העולמי יתקיים בעפולה**

חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי יתקיים השנה בעפולה במסגרת אירועי שנת ה־60 לייסודה של העיר.

החידון יהיה האירוע המרכזי בחגיגות יום העצמאות תשמ"ו המתוכננות בעיר.

לחחלטה על קיום האירוע בעפולה קדמו דיונים רבים שהגיעו לסיכומם בימים אלה וכבר מתקיימות פגישות הכנה בין רשויות הנוע"ע והמחלקה לחינוך ולתרבות בעיריית עפולה. מירה יערי

● **משלחת מצ'כיה בוועידת רק"ח**

משלחת של המפלגה הקומוניסטית הצ'כוסלובקית בהנהגת קרל הנס. חבר הוועד המרכזי של המפלגה. המריאה אתמול מפראג בדרכה לישראל. שם תשתתף בוועידה ה־20 של רק"ח. מסרה סוכנות הידיעות הצ'כית.

משקיפים בפראג מסרו כי היחסים בין שתי המפלגות הקומוניסטיות הדוקים למדי.

הביקור האחרון של משלחת של רק"ח, ברשות תאופיק טובי, בצ'כיה היה באפריל אשתקד. (ע"צ)

● **מכונית טיטוא ממוחשבת בקריית־שמונה**

עיריית קריית־שמונה קיבלה תקציב של שני מיליארד שקל לרכישת מכונית טיטוא מחסוג החדיש ביותר.

לדברי ראש העיר, פרופסור עזרן, המכונית נראית כחללית והיא מצויידת בטלוויזיה במעגל סגור המאפשרת שליטה ברכב ולטאטא כל פינה בכבישי העיר.

משרד־הפנים סייע לעירייה להשיג את התקציבים הדרושים. יהודה צור

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 29.11.85

	היחידות	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1451.59	1516.91	1475.793	1494.20	1984.6
לירה שטרלינג	1	2147.18	2249.21	2185.649	2212.92	2197.7
מרק גרמני	1	577.50	604.94	587.8482	595.183	589.63
פרנק צרפתי	1	187.05	198.45	192.8385	195.244	193.27
גילדן הולנדי	1	512.85	537.22	522.0350	528.548	524.41
פרנק שוויצרי	1	697.20	730.33	709.6865	718.541	713.15
כתר שבדי	1	190.43	199.48	193.8390	196.257	194.48
כתר נורווגי	1	191.23	200.32	194.6571	197.085	195.90
כתר דני	1	158.65	166.18	161.4874	163.502	162.74
מרק פיני	1	266.66	279.33	271.4352	274.822	273.13
דולר קנדי	1	1051.13	1101.07	1069.957	1083.30	1077.2
דולר אוסטרלי	1	997.21	1050.65	1012.394	1025.02	1018.7
ראנד דר' אפריקאי	1	483.12	555.85	548.9950	555.845	552.27
פרנק בלגי	10	280.46	297.94	289.9397	293.557	290.78
שילינג אוסטרי	10	819.11	858.03	833.7813	844.184	839.34
לירה איטלקית	1,000	851.50	905.32	868.8793	879.720	871.76
ין יפני	1,000	719.51	753.70	732.4028	741.541	735.50

במסגרת שיפור השירות לציבור יפעיל משרד הבטחון

מרכז מידע

בו ניתן יהיה לקבל מידע בנושאים עליהם מופקד המשרד

השירות יופעל החל מ־1.12.85

קבלת המידע בטלפון 205144 מדי יום בין השעות 07.30 — 16.00 וביום ו' בין השעות 07.30 — 12.00

בפלילים

כלכלן חשוד בגניבת 72 מיליון שקל מ„סייטקס"

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מפלג ההונאה של משטרת ת"א עצרה בסוף השבוע את אריה שוסטר, כלכלן בן 33 מפתח־תקווה, החשוד בגניבת 72 מיליון שקל מחברת „סייטקס" בה עבד.

החשוד, אשר היה בעבר בעליה של חברה לשיווק צבעים ונקלע לקשיים כספיים, החל לעבוד לפני ארבעה חודשים בחברת „סייטקס". לפני מספר ימים מצא החשוד תעודת זהות בכפר־סבא ועל־פי החשד גנב פנקס צ'קים ממחלקת הכספים של חברת „סייטקס", שבו הופיעה חתימה של מורשה חתימה אחר. בעזרת תעודת הזהות שבידו פתח החשוד חשבון בסניף בנק לאומי בבת ים והפקיד בחשבון זה צ'ק לאחר שזייף את חתימת מורשה החתימה השני. בעת פתיחת החשבון הציג עצמו כבעל חברת שמירה ונקיון בשירות חברת „סייטקס". הבנק קיבל את הצ'ק בסך 34 מיליון ו־269 אלף שקל.

ביום חמישי הפקיד צ'ק נוסף ע"ס 37 מיליון ו־240 אלף שקל. עם הפקדת הצ'ק השני התגלתה המירמה ב„סייטקס" והחברה הגישה תלונה למפלג ההונאה במשטרת מחוז ת"א. מארב משטרתי המתין לו בכניסה לבנק והוא נעצר במקום. ביום ו' הוארך מעצרו ב־5 ימים.

מונה צוות חדש לחקירת רצח חיים פלאח

חקירת הרצח של חיים פלאח ממגדל העמק, שגופתו נמצאה ערב חג הסוכות לא הרחק מקיבוץ שריד — נכנסה למבוי סתום. המשטרה מינתה בימים אלה צוות חקירה חדש.

עד כה לא ידוע אם המניע לרצח היה חבלני או פלילי. מינוי הצח"מ החדש בא לאחר שקודמו לא הצליח לפענח את הרצח.

ממלא מקום מפקד משטרת מרחב העמקים, סנ"ץ חיים מלכה, אמר, שמאז שנת גלה הפשע נעצרו ונחקרו אנשים רבים ואחדים מהם הובאו בפני שופט, שהוציא נגדם פקודות מעצר. אולם בתום תקופת המעצר שוחררו כולם מחוסר הוכחות. (עתי"ם)

למשפחות מן

משתתפים בצערכם במות הסבא

משה פרלה

(האבא של אהובה ז"ל)

קיבוץ מרחביה

לחנוך שכטר והמשפחה

אתכם בצערכם במות

יהודית

ידידים בקיבוץ עין־השופט

אנו מודיעים בצער רב

על פטירת חברת הצוות היקרה

יהודית שכטר ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

תחנת הקיבוצים לטיפול בילד ובמשפחה — אורנים

במלאת שנה

לפטירת חברנו היקרה

יאיר מנור ז"ל

נעלה לבית־הקברות ביום שלישי 3.12.85 בשעה 15.30 לגילוי המצבה

המשפחה וקיבוץ רוחמה

לשולמית ודוד כהן

לחברינו ירדנה ועזריה עובדיה

אמית ואמנון כהן

אתכם באבלכם על מות

הבן והאח

קיבוץ שריד